nû Roj

Yıl: 1 Sayı: 37 21- 27 Mayıs 1997 — Haftalık haber - yorum gazetesi / Rojnameya nûçeyî û şiroveyî yê hefteyî — 100.000.TL

HAYATTAN KESİTLER

Üç nar, bir çocuk ve ölümün sesi

Ağır yük altında inleyerek ilerleyen kamyon, çeşmeye yakın rampayı tırmanır tırmanmaz uzak çeşme başında bir kızıllık arardım. Ne güzel ki, çocuk orada olurdu hep... S. 12

HUKUKSUZ TUTUKLAMA SONA ERDİ

Kızılyaprak serbest

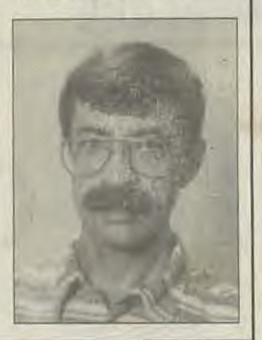

Sekiz yıl önce yazdığı bir yazı gerekçe gösterilerek iki buçuk aydan bu yana tGebze Kapalı Cezaevi'nde tutulan Kürt gazetecisi ve Nûroj Haber Merkezi Müdürü Z. Abidin Kızılyaprak, 13 Mayıs günü İstanbul 1 Nolu DGM'de yapılan ilk duruşmasında serbest bırakıldı.

Öncekilerden daha büyük bir askeri kuvvetle Güney Kürdistan'ı işgale yönelen TC ordusu kentlere de girdi

Güney işgal altında

Türk ordu birliklerinin Güney Kürdistan'a yönelik 14 Mayıs'ta başlattığı işgal harekatı sürüyor. TC güçlerinin Zaxo, Duhoq ve Erbil'e de girdikleri ve katliama yöneldikleri bildirildi.

Savaş uçaklarının yoğun bombardımanı eşliğinde sürdürülen işgal girişimi için 'laiklik-şeriat' tartışmalarının yoğunlaştırıldığı bir dönem seçildi. Uluslararası tepkilere kulak tıkayan TC'nin ABD onayı ile harekat ettiğinden kuşku duyulmuyor.

S. 11'de

Türk ordu birliklerinin işgal girişimine "PKK ile gerginlik" gerekçesiyle KDP güçlerinin de katıldığı bildirildi. Yukardaki fotoğraf, bu trajedinin belgesi gibi...

İŞGALE SERT TEPKİ

PYSK: Dostlar bugünlerde belli olur

PYSK Merkez Komitesi'nce yapılan açıklamada uluslararası kuruluşların TC ordusunun askeri operasyonlarına karşı tavır alması istendi.

Kürdistanlı Örgütler Platformu: Topyekün direniş

Kuzey Kürdistanlı örgütler, yayınladıkları ortak bildiriyle tüm Kürt halkını direnişe çağırdı. S. 11'de

Kürtler cephe ve ittifakı tartıştı

Kuzey Kürdistanlı örgütlerden oluşan Kürdistanlı örgütler platformu, Almanya'nın Köln şehrinde 19.5.1997 günü düzenledikleri bir panelde durdurulmuş olan cepheyi ve ittifak sorunlarını tartıştılar. Panele ERNK, PYSK, PRK- Rızgari, PSK, PİK ile KKP temsilcileri katıldı. S. 4'te

Savaş serbest, karşıtlığı suç!

İZMİR- İzmir savaş karşıtları Oerneği imzalı yazıya ceza isteminde bulunuldu. İnsan Hakları Panoraması" adlı kitapta halkı askerlikten soğutmaya yönelik propaganda yaptıkları gerekçesiyle 12 insan hakları savunucusu hakkında 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası istendi.

İnsan Hakları Derneği (İHD) Ankara Şubesi tarafından yayımlanan "İnsan Hakları Panoraması" adlı kitaptaki İzmir Savaş Karşıtları Derneği imzah yazıda, Ceza Yasası'nın 155. maddesinde düzenlenen "Halkı Askerlikten Soğutmaya Yönelik Telkinatta Bulunma" suçunun işlendiği gerekçesiyle, İHD Ankara Şube Başkanı Yıldız Temurtürkan, eski başkan Naciye Erkol, yönetim kurulu üyeleri Mustafa Tüm, Vedat Zengin, Ferda Ülker, Adnan Okur, Ali Serdar Tekin, Oya Ataman, Ender Büyükçulha, Meryem Erdal, Yavuz Atan ile İzmir Savaş Karşıtları Derneği Kurucu Başkanı Osman Murat Ülke hakkında açılan dava Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nde görüldü.

Askeri mahkeme başkanı, sanık Osman Murat Ülke'nin, halen askerliğini yaptığı birlikte, talimat yoluyla alınan ifadesinin kendilerine ulaştığını bildirdi. Duruşmaya katılan sanıklar; susma haklarını kullanarak hiç söz almazken, avukatları soruşturmanın genişletilmesi yönünde istemleri bulunmadığını açıkladı. Dava, savcının isteği üzerine ertelendi. Davayı izleyenler Türk devleti savaşta ısrarlı oldukça daha pekçok benzer davanın açılacağını belirtiyorlar. Savaşın son bulması bu tür davaların çoğalmasına bağlıdır deniliyor.

Barış imzaları TBMM'de

"Barış İçin Bir Milyon İmza" girişimcileri, topladıkları imzaları "Barış, hemen şimdi" sloganı eşliğinde yürüyerek geldikleri TBMM'de, Uluç Gürkan'a teslim ettiler. S. 3'te

nû Roj

Yine biz ,yine bize

TC 70 bin kişilik kara ordusu. zırhlı birlikleri ve büyük bir hava desteği ile Güney'in büyük bir kısmını işgal altına aldı. Kürt şehir bölgelerine de giren askeri birlikler burada katlıamlar gerçekleştiriyor. Dünyanın gözleri önünde meydana gelen bu barbarlığa karşı ne dünya kamuoyundan ne de Güneyli Kürt cenahından tek bir tepki almıyor. KDP-Irak'ın davet ettiği ilan ediliyor bu parti sesiz kalıyor, adeta onaylıyor bunu. Hatta KDP peşmergelerinin katliama eşlik ettiği söyleniyor yine aynı ölüm sesizliği hüküm sürüyor. Şimdiye kadar tek bir açıklama var orta yerde ,o da Dılşad Barzani'nin sözcü sıfatıyla Amanya'dan yaptığı açıklama. Söz konusu açıklamada PKK'nin Güney'deki varlığı suçlanıyor. Sonuçta yine biz ,yine bize oluyor her şey.

Kuzey'li örgütler işgali protesto ettiler ama bu ne Türk işgalini sona erdirebiliyor ne de Kürt katliamını durdurabiliyor.

TC ilk kez bu kadar büyük bir güçle giriyor. İşgalin büyüklüğü ve boyutları diplomatik çevreleri kaygılandırıyor. TC'nin yeni emelleri olduğu kesin gibi görünüyor. Ancak bunlar bu gün için tam netlikle ortaya çıkmış değiller.

Kürt cenahı olayı ve olası gelişmeleri iyi değerlendirmek zorundadır. Türklerin Güney'deki varlığı uzun süreli olmayacak gibi görünüyor. Dünya siyasal yelpazesi buna uygun değil. Musul-kerkük emelleri olsa bile Türkler, riske girmek istemezler. ABD destekli bir girişim söylentisi kulaklara fısıldanıyor ancak daha büyük bir tehdit önesürülerek mevcut katliam ve barbarlık örtbas edilmek isteniyor.

Ayrıca sömürgesi olan bölgede gerilla ile on üç yıldır başedemiyen bir devlet yeni bir cepheyle daha karşı karşıya kalmayı göze alamaz. Kuzey Vietnam'laşırken yeni Vietnamlar yaratmak pek akıl kârı olmasa gerek Güneylilerin şimdiki suskunluğu geçicidir. Bunu devlet herkesten daha iyi bilir. Ülkemizde askerlikler Yemen'e dönüşmüştür. Askere yollananlar eskiden "en büyük asker bizim asker"'le uğurlanırdı. Şimdi "bizim asker gidecek geri dönecek" sloganıyla uğurlanıyor.

Türk ordusunun Güney işgalini ve yaptıkları katlimları nefretle kınıyoruz.

Korucuya 11 tirlyon

İçişleri Bakanı Meral Akşener, bu yıl toplam 62 bin geçici köy korucusuna toplam 11 trilyon 500 milyar lira ücret ödeneceğini bildirdi.

Bakan Meral Akşener, CHP Çanakkale Milletvekili Ahmet Küçük'ün koruculuk sistemiyle ilgili yazılı soru önergesini yanıtlarken, Olağanüstü Hal Bölgesi, Mücavir Bölgeler ve Hassas İller Bölgesi'nde 62 bin 654 köy korucusunun bulunduğunu açıkladı.

Akşener, korucu aylıkların belirlenmesinde memur maaşlarının ve ek tazminatların kriter alındığını bildirdi. S. 3'te

Alman Bakan da anladı: *Türk hükümeti zalimdir*

Alman Çalışma Bakanı Norbert Blüm, Alman Kitap Yayıncıları ve Kitabevleri Birliği Barış Ödülü'ne layık görülen Yaşar Kemal'e övgü yağdırırken, Kürt sorunu dolayısıyla Türk hükümetini ve Türk ordusunu ağır tenkitlerde bulundu.

Am Sonntag Gazetesi'inde yayınlanan "Kendi gözlerimle gördüm" başlıklı yazısında Blüm, "Türkler, sevimli, arkadaş canlısı, yardımsever bir millettir. Ama hükümeti zalimdir. Böyle bir hükümete, Avrupa yolu açılamaz" dedi.

S. 3'te

Kayıplar için eylem

Geçtiğimiz hafta Gazi Mahallesi'nde toplanan 'Gözaltında Kayıplara Karşı Komite' üyeleriyle kayıp yakınları, devletin kaybettirme politikasını protesto ettiler. Yapılan açıklamada, kayıplarda tetikçilik yapanların itirafları anımsatıldı. S. 4'te

'Meşruiyet mahkeme kararından önemli'

HABER MERKEZİ- Bu memlekette hertürlü yasadışı faaliyet devlet eliyle yürütülürken öğrencilerin haklı akademik talepleri için basın açıklamaları dava konusu olmuştu. Yüksek Öğrenim Kurumu'nu (YÖK) protesto etmek amacıyla 6 Kasım günü Beyazıt Meydanı'nda basın açıklaması yapan ve gözaltına alındıktan sonra 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na muhalefetten yargılanan öğrenciler beraat etti. Sanık durumundaki 433 öğrenciden savunması alınan 391 öğrencinin beraatine, savunma yapmayan 42 öğrenci ile ilgili davanın tekrifine karar verildi.

Mahkeme heyeti, polisin yüksek sesle ikaz yapmadığının, sanıkların güvenlik güçlerine karşı aktif direnmede bulunmadığının, grubun güvenlik güçlerince zorla dağıtıldığının, savunmalar, deliller ve tanık ifadeleri doğrultusunda tespit edildiğini belirterek, savunması alınan tüm sanıkların beraatlerinin uygun olduğuna karar verdi. Ayrıca, beş polis memurunun yaralanmasına sebep oldukları gerekçesiyle haklarında şikayet bulunan üç sanık ile ilgili dosyanın, memura mukavemet ve darp suçlarından, gereğinin takdiri için cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi kararlaştırıldı. Beraat kararının ardından, adliye önünde basın açıklaması yapan öğrenciler, mahkemenin aldığı kararın kendileri için meşruluğu olmadığını ifade ederek, "Bu mahkemeler bizleri yargılayamaz" dedi. Öğrenciler, "Üniversiteler bizimdir, bizimle özgürleşecek" sloganı atarak dağıldı.

TC Ordusunun Güney Macerası — İbrahîm XELÎL — S. 2
"Unwinnable" Ya da "Fig Leaf" — Seyda ALPŞEN — S. 2
Bağlaşıklık Politik Hoşgörü İster... — ALİ MEDYADİ — S. 3
TC'nin Güney Saldırısı .... — Felat DIJWAR — S. 2
Çareserkiriya Kurd ne di Emperyalizmê de ye — Xidir EGÎT — S. 2
Kongrenin Ardından — Lokman POLAT — S. 5

TC ordusunun güney macerası

İbrehîm XELÎL

Özellikle ABD'nin Ortadoğu politikasına uygun olarak gerçekleştiği anlaşılan bu harekatla iki amaca birden varılmak isteniyor.
TC'nin Güneyin zengin petrolüne ulaşma yönündeki histerisi de teşvik edici olmuştur.Hatta TC bu harekatıyle diğer sömürgeci bölge devletlerine ve Kafkas ülkelerine karşı bir gözdağı verme mahiyetini taşıyabilir ve taşımaktadır. Bütün bunların doğruluk payını ve harekatın bu yönünü kesin görmek gerekiyor.

Türk ordusu 14 mayıs 1997 tarihinde başlatmış olduğu Güney Kürdistan işgal harekatıla yeni bir maceranın içine girdi.TC ordusu daha öncede G. Kürdistan topraklarına girmiş , havadan ve karadan saldırılarda bulunmuştu.

Ne var ki bu son sefer öncekilerden önemli bazı farklılıklar taşımaktadır.Birincisi: bu sefer geçici değil,kalıcı olmayı hedefliyor. Aylar öncesinden yapılan hazırlıklar, büyük ordu gücüyle, mühümmatıyla havadan ve karadan bir anda gerçekleşen bu harekatın tarzı bunu gösteriyor.

Özellikle ABD'nin Ortadoğu politikasına uygun olarak gerçekleştiği anlaşılan bu harekatla iki amaca birden varılmak isteniyor.

TC'nin Güneyin zengin petrolüne ulaşma yönündeki histerisi de teşvik edici olmuştur.Hatta TC bu harekatıyle diğer sömürgeci bölge devletlerine ve Kafkas ülkelerine karşı bir gözdağı verme mahiyetini taşıyabilir ve taşımaktadır. Bütün bunların doğruluk payını ve harekatın bu yönünü kesin görmek gerekiyor.

Ancak Türk ordusunun bu harekatı esas olarak Kürtlere ve Kürt özgürlük mücadelesine karşı yapılmıştır. Bu seferle TC, Kürtlere karşı yürütmüş olduğu sömürgeci kanlı savaşı daha ileri boyutlara vardırmıştır. Savaşı salt Kuzeyde değil, Güneye de taşımıştır. Böylece TC, Kürt ve Kürdistan sorununda hiçbir esneklik göstermeyen, imha ve inkâra dayalı politikasını daha azgın bir tarzda devam ettireceğini göstermiştir. Kuzey Kürdistan'da mücadelenini üstesinden gelemeyen TC içine düştüğü çıkmazı aşamayarak daha büyük bir çılgınlığa itilmiştir.

Elbette PKK'nin Güneydeki gücüne vurmak ve imha etmek TC'nin başlıca hedeflerinden biridir. Bu TC açısından oldukça önem taşımaktadır. TC ordusunun ilk hedefi ve yönelimi PKK'ye karşı olmaktır.

Ancak TC'nin yönelimi ve amacı salt bununla sınırlı değil, Ortadoğuda yayılma emellerinin yanısıra, o daha çok Kuzeyin de ötesinde, Kürdistanın diğer parçalarında ortaya çıkan özgürlük mücadelesine karşı düşmanlık güdüyor.Çünkü o, Kürdistan'ın diğer parçalarında elde edilen kazanımların ve özgür yapılanmaların kendisini tehdit edeceğini biliyor. Körfez savaşından sonra ve Newroz ayaklanmasıyla Güney Kürdistan'da elde edilen kazanımlardan ve özgür yapılanmadan en çok rahatsız olan TC oldu. Ve Güneyde özgür, bağımsız bir yapılanmanın doğmasına müsade etmeyeceğini defalarca dile getirdi.

Bugün TC, ABD başta olmak üzzere, diğer batılı bazı devletlerin desteği ve onayı ile Güney Kürdistanı işgal ederek bu emelini şimdilik gerçekleştirdi ve düşmanlığını gösterdi.

Güneyliler başta olmak üzere kürdistanlı bazı siyasi güçlerin işlediği ardarda hatalar ve bunların sonucu olarak doğan olumsuz ortam TC ordusunun Güney Kürdistan'a girmesine imkân sağladı.

Güneyliler başta olmak üzere kürdistanlı bazı siyasi güçlerin işlediği ardarda hatalar ve bunların sonucu olarak doğan olumsuz ortam TC ordusunun Güney Kürdistan'a girmesine imkân sağladı.

Güneyli güçler esas olarak KDP ve YNK, doğan özgür ortamdan yararlanmasını bilmedikleri gibi, elde edilen kazanımları koruyup geliştirmesini de beceremediler. Orada yaşanan trajedi biliniyor.

Sadece güneyli güçlerin, yetmezlikleri ve birbirlerine düşmeleri değil, diğer parçalardan bazı partilerin özellikle PKK'nin Güneye ilişkin yanlış politik yaklaşımı bir savaş ortamına girmesi durumu hatalıydı.

Kritik bir dönemi yaşayan güneyin durumu karşısında PKK gerekli hasasiyeti gösteremedi. Kürt güçleri arasında yaşanan bu çatışmalar, Kürdistanın iç dinamiklerini önemli ölçüde tahrip etti.

Politik perspektifleri, ulusal soruna yaklaşım tarzları zaten tutarsız olan güneyli güçler, içine düştükleri zor ortamdan çıkışı, sömürgeci bölge devletlerine dayanmakta buldular.

İşgalci Türk ordusunun rahat bir şekilde güneye girmesinin öyküsü biraz da burda yatmaktadır.

TC'nin resmi temsilcileri KDP'nin kendilerini davet ettiklerini açıkladılar. KDP TC'nin bu açıklamalarını yalanlamadığı gibi, işgale karşıda herhangi bir tavır da takınmadı. Ayrıca KDP tarafından yapılan açıklama PKK'nin güneydeki askeri gücü işgallerin gerekçesi olarak sunulmaktadır. Buda TC ordusunun güney topraklarına girişinin meşru görüldüğü anlamını taşıyor. Fiiliyatta olan zaten budur. Bunun ulusal tutarlılık politikasıyla bağdaşır yanı olmadığı gibi teslimiyetin ta kendisidir. Bu tutum mahkum edilmelidir.

Dahası KDP güçlerinin yer yer Türk ordu birlikleriyle birlikte PKK ve sivil örgütlere karşı saldırılar düzenlediği haberleri bazı basın organlarında yer almaktadır. Eğer gerçek durum buysa KDP teslimiyetin ötesinde vahim bir hata işliyor. KDP eğer işgale karşı direnme gücünü kendinde bulamıyorsa, en azından tarafsız kalmalı. Türk ordu birliklerinin suçuna ortak olmamalıdır.

Görülen odur ki TC ordusunun Güney ΩKürdistana girmesiyle Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi yeni bir çehre kazanacaktır. TC ordusunun bu işgali halkımıza ve ulusal kurtuluş mücadelemize zarar veriyor, verecektir. Ne varki, TC devleti ve ordusu bu macerayla emekçi çocukları Kürdistanın öbür yakasında savaşa sürülerek ölüme terk edilmektedirler. Olan yine emekçi kesimlere oluyor.

Ama TC; ordusuyla girdiği kürdistan batağında her yönüyle ve her geçen gün daha fazla kayıp verecektir. Bu seferin zaferle sonuçlanamayacağı aksine bağrında büyük bir hüsran taşıdığı bellidir. Bu sefer belkide egemen sömürgeci Türk siyaset sisteminin sonuda olabilir.

Kürdistanın dağlarında, ovalarında, şehirlerinde direniş odakları her zaman olacaktır. Ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bundan sonra daha direnişçi vebirleşik bir karekter göstererek yükselecektir. Bu zorba rejimin cenderesi altında her yönüyle ezilen ve bunalan Türkiyenin işçi ve emekçi kitleleri seselerinigür yükseltip mevcut yönetimin üstüne yürüyecektir. Çağdışılıkta ve barbarlıkta ısrar eden sömürgeci TC yönetimi çöküntüye uğramaktan kendini kurtaramayacaktır.

Kürdistanın dağlarında, ovalarında, şehirlerinde direniş odakları her zaman olacaktır. Ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bundan sonra daha direnişçi vebirleşik bir karekter göstererek yükselecektir. Bu zorba rejimin cenderesi altında her yönüyle ezilen ve bunalan Türkiyenin işçi ve emekçi kitleleri seselerinigür yükseltip mevcut yönetimin üstüne yürüyecektir.

"Unwinnable" ya da "Fig leaf"

Seyda ALPŞEN

Türkiye cumhuriyeti devletinin silahlı kuvvetleri güney Kürdistana yönelik her seferinde daha büyük güçle başlattığı yeni bir bahar operasyonuna girişti. Kürt hareketinin masaya oturma sevdalısı kesiminin tamda yeni analizlerine başladığı bir sırada bu kadar büyük bir güçle başlayan işgal hareketi sözünü ettiğim kesimi doğrusu şaşırtmış olmalı öyle ya, son milli güvenlik kurulu kararlarıyla yeni açılımlar bekleyenlerin şaşkınlıklarını başka nasıl yorumlayabiliriz. Beylerimiz Türk devletinin aslında Susurlukta ortaya çıkan devletin kendisi olduğunu bir türlü kavrayamıyorlar. Bu eroin tüccarı devletin yeni demokratik açılımlarıyla hayat damarlarını tıkayacağını, dolayısıyla savaşı bitirmek şöyle dursun, yavaşlatmayı bile düşünmeyeceğini anlamak istemiyorlar. Fakat bu savaş mevcut koşullarda her iki taraf içinde Unwintable (kazanılamaz)'dır. Açıklamaya çalışacağım.

Türk devleti, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketini (KUKH) birleşik, ortak proje ile davranan bir güç olarak karşısında görmedikçe, savaşın frenine basmayacaktır. Açıktır ki artık KUKH ortak bir hafızayla birlikte, ortak çözüm projelerininde çok uzağına duşmüştür. Ortak hafızası dumura uğramış KUKH'nin önemli ve güçlü kesimi artık bölgeye yönelik emperyalist-sömürgeci politikaların asli unsurları olmaktan çok figüranları olma konumuna düşmüşlerdir. KUKH'nin uluslararası ve bölgesel politik arenada bir güç olarak kendisini var edememesi artık her operasyonla birlikte batılı merkezlerin söyleminde "oraya girdiniz ama çabuk çıkarsanız iyi olur, bu iş aslında tam olarak askeri yaptırımlarla da çözülemez" yarım ağız tekerlemelerini aşmamıştır. Bu tavır emperyalistlerin sömürgecilere desteği olarak yorumlanmalıdır. KUKH bu tavırdaki kendi sorumluluk payını sorgulamalıdır.

PKK 1991'den sonraki süreçte politik açılım ve askeri taktik bağlamında kendisini yeniden üretememiş, gerileyen bir güçtür. Adeta kendisini askeri gücünün büyüklüğü ile var etmeye endekslemiş, büyük askeri gücün TC devletinin işine yaradığını görememiştir. Legal alanda, ulusal talepler doğrultusunda mobilize olacak kitleleri geri hedeflere kilitlemiş, ulusal mevzileri bulanıklaştırmıştır. Kürdistanlı sosyalistler(PYSK) politik odak olma anlamında konsepti kavradıkları halde ona uygun adımlar atma güç ve insiyatifinden uzak görünmektedirler.

KDP ve KYB bıktıran iç çatışmaları, Türkiye'ye geçtikleri her seferde milli istihbaratta konuk (!) edilmeye rıza göstermeleri, Irak ve İran'la ilişkileri, uzun erimli politik üretimlere kapalı olmaları bağlamında artık KUKH'ni ilerleten değil gerileten hareketler konumuna düşmüşlerdir.

KUKH içerisindeki bu temel güçlerin ironik duruşları emperyalist ve sömürgeci devletlerin KUKH ile rahat, sorunsuz oynamalarına yol açmaktadır.

KUKH'nın ortak hafızasını dumura uğratan, giderek ortak paydalarını parçalayan ve ortak çözüm projeleri üretmeyi engelleyen faktörler nelerdir? Bu faktörlerin en önemlisi kendisini çağdaş politik harekete dönüştürememiş KUKH'nin klasik 19. yüzyıl devlet-ulus anlayışına yol açan lider-örgüt-ulus anlayışını aşamamalarıdır. Bu faktör öte yandan yeni dünya düzeni bağlamında geliştirilen hegemonik saldırı, ideolojik politik ilkesizleştirme ile birleşince KUKH'de ortak hafızanın yol açtığı, ortak paydalarındaki referanslarınıda yitirmiştir.

Yaşanan tarihsel moment artık The Ekonomist'in yorumu ile "kazanılamaz" bir durumdur.

Yukarıda KUKH için saydığım faktörler TC için de geçerlidir kemalist doku sorgulanmaktadır, artık devletin toplumsal dayanağındaki uzlaşma faktörü olmaktan uzaktır. MGK kemalizmi silah zoru ile dayatmaktadır. TC de toplumsal dayanma gücü olarak hafızasını yitirmiştir. Güç dengelerindeki toplumsal parçalanmayı siviller onaracak iradeye sahip görünmüyorlar. Bu durumu bir "De Gaulle" çıkararak aşabilirlerdi, ancak bu koşullarda o yeteneği sergileyecek güçten uzak olduklarını söylemek yanlış olmaz milli güvenlik kurulu kararları ve iradesi ile sorunlarını aşmaya çalışan TC sorun çözücü olmaktan uzaktır.

Tümüyle savaşa ve onun en önemli kaynağı kirli paraya endekslenmiş bir devletin politikaları, şiddet unsurlarını sürekli gündemde tutmak zorundadır. Onun için The Guardıan, daha çok gizlenmesi gereken şeyin örtüsü anlamında kullanılan, "Fıg Leaf"(İncir yaprağı) deyimini kullandı. Gerçektende Türk ordusu KDP çağrısı olsun veya olmasın bu operasyona girişecekti. Elbette Türk ordusunun böyle bir operasyonu planlamış olması KDP ve KYB'nin mevcut pozisyonlarını afettirici bir gerekçe olamaz, kaldı ki KDP ve KYB savaşmayı göze almıyor olabilirler(kendi aralarında çok rahat savaşabiliyor ve göz kırpmadan adam öldürüyorlar olsun!!!) bu bir ölçüde normal karşılanabilir. Ama operasyona karşı açıklama yapmaları durumunda güney Kürdistanda ki politik koşulları (kendilerinin yarattığı mevcut koşullardan) daha geriye götürecek unsurları tespit etmenin mümkün olmadığınıda tespit etmek gerekiyor.

TC'nin Güney saldırısı ve PKK-KDP çatışması

Ferhat DIJWAR

Defalarca yazdık ve defalarca söyledik. Yine de söylemeye devam edeceğiz ve yazacağız ta ki anlaşılıncaya kadar. Bir değil beş değil Kürdün böğrüne hançer saplayışı. Hem de bir sömürgeci gücü arkasına alarak. Ayıptır dedik olmadı. Yazıktır dedik olmadı. Peki daha ne yapacağız. Bizde mi müdahale etmeliyiz? Evet, biz müdahale edeceğiz. Silahla değil, sopayla değil. Çünkü ölen hep kendimizden oluyor. Bizler iç ve dış politika alanında elimizden geleni yapıp, müdahale edeceğiz. Edeceğiz ki, ölen Kürt insanı olmasın.

Dr. Şıvan "Kürt Halk Hareketleri" adlı yapıtında Barzani ve Talabani hareketinin ne kadar "Kürtvari yurtsever" olduklarını, sömürgeci bölge devletleri ile ta 60'lı yıllarda girdikleri ilişkilerle anlatmaya çalışıyor. Peki, o günden günümüze ne değişmiş. anlaşılan pek çok şey değişmemiş. Emperyalistler ve bölge sömürgeci devletleri tarafından sunulan birkaç parça kırıntı uğruna amansız bir iç kavga yürütüyorlar. Ve bunun sonucunda kaçırılan, heba edilen şanslar, kaçırılan fırsatlar ve yitirilen imkanlar. Onlar için artık bu zamandan sonra Kürt halkının kaderi değil, kendi kaderleri önem kazanıp, temel sorun olmuştur. Bakınız 92 baharıyla ele geçen şansları: Federal devleti, Fedaral hükümeti ve diğer demokratik oluşumları bölge sömürgecilerini de arkalarına alarak nasıl yerle bir etmişler.

Neden bu son saldırı ve niçin KDP bu saldırının omurgasını teşkil ediyor? PKK'nın burdaki rolü nedir? Tespit doğru yapılmalıdır ve uzun vadeli bir tespit olmalıdır. Salt Kürdistanla da sınırlı olmamalıdır. Çünkü Güneyde oynanan oyun Ortadoğu'daki dengelerin yeniden şekillenmesinin sonucudur. Eğer tespite bu temelde bakılıp açılırsa, doğru çözümlere ulaşabiliriz. Bu son saldırıyı sadece TC, KDP ve PKK ekseninde ele alırsak, esas yanlışı da orda yapmış oluruz. Burda, İsrail, TC, İran ve Irak gibi bölge devletlerini, diğer yanda ise Amerikan emperyalizminin ve Avrupa emperyalizminin Ortadoğu dengeleri üzerine inşa etmeye çalıştıkları politikaları iyice gözden geçirmek zorundayız.

İsrail devleti içte yoğunlaşan tutucu siyonist muhalefetin baskıları ve dışta da Ortadoğu'da son dönemlerde yoğunlaşan anti-siyonist gücün verdiği tedirginlik yüzünden Filistinle yaptığı "barış" anlaşmasına son dönemlerde çekinceli yaklaşmaktadır. Ama bu tür bir "barış" olmadan da Ortadoğu'da devlet olarak "rahat" yaşayamacağını iyi bilmektedir. Bu gerekçelerden hareketle başta Batıyla olmak üzere, bölge devletlerinden hiç olmazsa bazılarıyla ittifak yapmayı çok önemsemektedir. Bu tür bir ittifakı İsrail, Türk devleti ile yapmış bulunmaktadır. Ancak yükselen anti-siyonist mücadele ve bunlara büyük destek olan KUKM, İsrail devletini tedirgin etmekten çok, Kürtlerin özgürlüğünün Ortadoğu'da yeni oluşumlara neden olacağını bilmekte ve bu da onu korkutmaktadır. KUKM'nin Ortadoğu dengelerini yerinden ve derinden sarsacağını iyi bilen Amerikan ve Avrupa emperyalizmi ise bu korku ve tedirginliğin başka bir türevini yaşamaktadır. Çünkü onlar için "istikrarsız" bir Ortadoğu'da çıkarlar çok tehlikede olacaktır. Petrol'ün şimdilik önemi, Ortadoğu'nun Asya, Uzak Asya ile olan komşuluğu onun stratejik konumunu da güçlendirmekte, bu da Amerika ve Avrupa emperyalizmi için büyük öneme gerekçe oluyor. İşte tüm bu nedenlerden ötürü Ortadoğu'da yapılan tüm politikalarını bunlardan da bağımsız yapılmadığı gerçeği çıkıyor ortaya.

KDP ve Türk devletinin son saldırılarının bunlardan icazet ve destek almasının altında yatan esas neden de budur. Burda Avrupa devletlerinin kısmi ve "suya sabuna" değinmeyen, saldırı karşıtı açıklamaları ise bu ülkelerde bulunan Kürt diasporasının baskılarına karşılık vermek ve Amerika ile olan farklı çıkar çatışmalarının sonucudur. Bu tür açıklamalardan başka şeyler anlamak ise ancak o politikalara hizmet eder.

TC'ye gelince; o zaten girdiği psikolojik devlet bunalımının sonucu olarak ne yaptığını bilmez duruma gelmiştir. Bir yandan devlet içindeki çetelerin kamuoyuna yansıyan konumları, "kahraman ordularının" yitip, biten "kahramanlık" imajları, gelişen İslami hareketinin çığlıkları, süren kirli savaşın etkisiyle iflas eden ekonomi, ve diğer yandan hergün çözüme giden Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin dayattığı çözüm. Tüm bu somut nedenlerden ötürü toplumsal pisikoza düşen devlet, iç kamuoyunu ve dış kamuoyuna çürüyen, biten imajını tekrar tazelemek için, herşeyi denemek ve en önemlisi de ele geçen "şansı" elden kaçırmak istememektedir. İşte burda KDP onlar için bir şanstı.

Peki KDP'nin gerekçeleri nedir? KDP'nin gerekçeleri de TC'nin gerekçelerinden pek de farklı değildir. Onlar, elden kaçırdıkları tüm şansların sonucu olarak, ekonomik olarak zor durumda olan halkı kandırmak, onların içten içe gelişen muhalefetini susturmak, en önemlisi de Türk devletinden koparacağı bir parça kırıntı için PKK'ya saldırmayı göze almıştır. O, dün tüm bu nedenlerden ötürü, Halepçe'nin ve tüm Kürtlerin baş katili Saddam'la birleşip, Yekiti güçlerine saldırmayı göze almıştı. Bugün de PKK'nın bağrındaki Kürt gerillalarına ve sivil halka saldırmakta tereddüt etmemiştir.

KDP ve PKK arasındaki çatışmaları sadece geçmişte olduğu gibi "bırakuji" olarak görmek, Kürt halkına yapılacak en büyük haksızlık olacaktır. KDP'nin saldırısı, Güney halkını da etkileyen PKK'nın Türk devletinin de istemi üzerine dilinin kesilmesi, sağır ve topal olmasını sağlamaktır. Bence sağır, dilsiz ve topal bir PKK demek; sağır, dilsiz ve topal bir Kürt halkı ve aynı zamanda sağır, dilsiz, topal Kürt siyasi örgütleri de (PYSK, YEKİTİ, PSK, PRNK, vs.) demektir.

Yapılacak olan en acil görev, bu Kürt siyasi örgütlerin biran evvel yan yana gelip, iç ve dış siyasi alanın da bu saldırıya müdahale ettiklerini gösterip ve kınamak olmalıdır. PKK ise artık benmerkezciliği bırakıp, bir dönemlerde ön adımları atılan Ulusal Cephe'nin yaratılmasına katkı sunmalıdır. Bu tür bir cephenin en azından Kürt kamuoyuna ve dünya kamuoyuna sunacağı birçok şeyi olabilir. Böyle bir Ulusal Cephe, Kürtlerin son durumunu da gözden geçirdiğimizde, Kürtlere yapılacak en önemli hayır olacağı da bir gerçektir.

Çareserîya Kurd ne di emperyalîzmê de ye

Xidir EGÎT

Heftê û sê sal berê emperyalista ji bo berjewendîyên xwe nî dûdirêj Kurdistan di navbeyna dewletên Tirk, Iraq, Îran û Sûrî kirin çar parça. Bi rastî gelek sedemê vêna hebû. Wê gavê li Rûsya şoreşa sovyetê çêbû bû; loma dixwestin wê şoreşê di hundir gemaroyekê de bifetisînin, ji bo vêna ji pêwistîya wan, li Rojhilata Navîn û li der û dora Sovyetê, bi dewletnî navendî yên bi hêz hebû. Lê ji bo ku hem ev dewletna nekevin şopa Sovyetê û hîm ji wan bas bi xwe ve bidin girêdan, divê wan li ser neheqînî mezin, ne meşrû û bi pirsgrêknî mezin bidana avakirin: loma Kurdistan di nav wan de par kir. Yên din jî, li gel berjewendîyen stratejîk, xwestin berjewendîyen xwe nî aborî, bi teybetî ji nefta Rojhilata Navîn têxin ewlekarîyê. Helvesta Sovyetê ye di wê mijarêde jî balkêş e. Lê niha em wê tevli vê mijara xwe nakin.

Em baş dizanin rewşa ku gelê kurd îro tê de dijî, bi biryar û daxwaza emperyalîzmê û li gor berjewendîyên wê hatîye avakirin. Ji bo ku ev statuko heta îro berdewam bibe, emperyalizmê hemû îmkanên xwe bi kar anîye. Li Başûre Kurdistanê, heta nêzikî salen çil û pênca, emperyalîstê Îngîlîz bi çek û leşkerên xwe li hember têkoşîna gelê Kurd ya rizgarîyê şer kiriye. Li hemberê têkoşîna gelê Kurd ya parçên din jî, pistgirîya dewletên mêtînkar ya leşkerî, aborî û polîtîk kirine. Wê gavê çi berjewendîyên emperyalîstan di van dewletan de hebûn, îro jî ew heye. Lê kîjan dewleta ku ji politika emperyalîzmê dadigere û dikeve xayalek emperyalîstîye emperyalîst jî li pozên wan dixe, bi çavtirsandinî wan ceza dike. Gefa emperyalîzmêye ji wan re herî mezin, gurkirina pirsgirêka Kurd e. Bi pirsgirêka Kurd û li ser mîrata Kurd, emperyazîm van dewletên metînkar bera hev dide, herdem ji alîye leşkerî û aborî wan qels dike, ji alîye polîtîk, çandî, civakî û demokratîk wan bi şûnde dide hiştin. Ji bo berjewendîyên xwe, mîna pisîk û mişk bi gelên Rojhilata Navîn dilîzin.

Bi vî awayî, him gelên heremê yê di bin destên dewletên faşîst, teokratîk û dîktator didin hiştin, him keda van gelan, dewlemendiyên wan yên sererd û binerd bi erzanî talan dikin, him jî wek mazatek vekirî çek, mal û perê xwe bi buhayî diherikînin van welatan û dewletên qolonyalîst bi qeyd û merbetan bi xwe ve didin girêdan.

Her encamek, sedemek we heye. Di mantik de ji vena re pewendîya sedem û encamê tê gotin. Sedema pikolî û bindestîya gelê Kurd jî emperyalîzm e. Ez tenê bahsa konaxa kapîtalîzmê ye dawîn nakim, împaratorîyên dema koledarî û feodalîyê ji xwedîye rewşek emperyalîst bûn. Lewra wan jî bi hêzên leşkerî, welatên din dagir û talan dikirin, dest datanin ser dewlemendîyên wan yên sererd û binerd, gel dîl û bende dikirin û keda wan dimêtin. Îro sermîyandandarîya finans, li ser mîrata wan împaratoriyan bû xwedîyê împaratorîyên emperyalîst yên modern. Sedema dewlemendî, sarezarî, zaniyarî û teknolojîya emperyalîzmê, talankirina welat û mêtina gelê Afrîqa, Asya, Emrîka Latîn û Rojhilata Navîn e. Gelê Kurd jî yek ji wan e. Sedemê pêşveçûna emperyalîzmê, encamê paşvemayîna van gelan e. Regeza ji bo ku emperyalîzm li ser linga bimîne, divê herdem xwe ji nû de hilberîne. Mercê ve hilberînê jî, bêtir talankirin, ecikandin û mêtina keda gelan e. Wê gavê, ma em dikarin bejin emperyalîzm dostê gelekîye, an dostê gelê Kurd e?

Di ve mijarê de helwesta herî balkêş, bi teybetî ji piştî belavbûna Bloka Sovyetê, hinek rewşenbir, şexsiyet û partîyên Kurd, rizgarî an mafbidestxistina gelê Kurd, di pewendî û hevalbendîya emperyalîzmê de dibîne. Em dizanin ku sedema perçebûna Kurdistanê û bindestîya gelê Kurd emperyalîzm e. Ev jî tê wafe (mana)ya, ji bo ku tu ji zordarîya eşqîyakî rizgar bibe, tu biçe alîkariya zordarê ku wî eşqîya bera pêxira te daye bixwaze. Emperyalîzm jî, ji bo ku serwerîya xwe yê li ser gelê cîhanê, talankerî û mêtinkarîya xwe pê bide pejirandin (qebulkirin) û meşrû bide rêdan, bi navê polîtîka "Sazûmana Cîhanê yê Nû" pêşî zalim, qetliyamker û êrîşkarên heremî diafirînin, pişt re jî mina rizgarxwaz, parêzhêz û felatkeran, bi arteşên xwe ni modern diçin, serwerî û mêtinkarîya xwe bi heztir dikin. Loma qebeheta emperyalîstan ji borandina wan zehf mezintir e.

Di qrîza kendavê û qirkirina Saddam ya ser Kurdan jî, rewş ji vêna ne cudatir bû; Yên Saddam têr têr çek (seleh) kir û ew tahrîkî dagirîya Kuwêt kir yek emperyalîst bûn. Yên piştî wergerandina şah bi Îranê re ew da şerkirin dîsa yek emperyalîst bûn. Çekên qirkirin û rûxandinê, yên kimya ku di kirkirin û fetisandina Kurdan de hat bikaranên, dîsa bi zanîn emperyalîstan ew firotibûn Saddam. Li hember raperina Kurdên Başûr ku Saddam êrişî kurdan kir, yek emperyalist ketin rewşek humanîst, ji bo Kurdan bi navê "Hêza Mîrkut" şemsîya ewlekarîyê ji Kurdan re vekir(!) Ev hêza, bi hevkarîya dewleta Tirk ya ku di dereca yekem de neyarê gelê Kurd e, hat avakirin û navenda wê ji li Tirkî hat bi cîh kirin. Qaşo Tirkî jî dibe dost û parezgerê Kurdan. Bi rastî, ...dewleta Tirk ji Kurdan ra ciha ve emperyalîstan jî ewqas e. Weke tê zanîn li Tirkî û li Îranê ji Kurd bi domarî tên qirkirin. Ger emperyalîst dilxwazê Kurdan be, bila çenekî alikariya Kurdên van deran jî bikin. Lê rastî ne eve: Ji bo ku Kurdên Başûr bigehên mafên bingehî, heta îro emperyalîstan tu alîkarî nekirin, tu gavên bihêz navetin û herdem ji êriş û mudaxeleyên kolonyalîstên heremê re çav digirin. Piştî van kiryarîyên emperyalîszmê yê li hember gelê Kurd, ma edî em dikanin bêjin emperyalîzm dostê Kurda ye?

Lê tevli vê têgehîştinê hemî em dizanin ku tu çarê û mecalê Kurdan nema ku mudaxela emperyalîzmê nepejirîne. Lewra ji dêvla ku gelê Kurd, bi tûmî nerûxe û qir nebe, di nabêna neyarên xwe de dikeve pêwistiya tercîhê. Hetanî ku sosyalîstê Tirk, Ereb û Ecem vê rastiyê fer nebin, ne hînî sosyalistîye dibin ne pirsgrekên gelê Kurd wê his bikin, ne ji kanin hevkarî û biratîya gelan çekin.

Lê em sosyalîstên Kurd, baş dizanin ku sedema mêtinkarîya Kurdistanê yê bingehî emperyalizm e. Emperyalîzm weke ku neyarê hemû gelan e, neyarê Gelê Kurd e ji. Emperyalîzm dostê berjewendîyên xwe ye, loma tu demê nabe dostê gelê Kurd. Fêda emperyalîzmê di rizgariya gelê Kurd nîne, berevacî di bindesti û mêtingehtîya wî de heye. Divê berê berê gelê Kurd bi hêza xwe ya bingehî ewle bibe û ew xwe bi rêxistina xwe nî netewî û civakî rizgar bike. Avakirin û damezirandina rexistinek rast, têgehiştin û serkeftîya mafê xwe dost û dijminên xwe û çêkirina baweriya bi xwe vatini û wezîfa sosyalistên Kurdin.

arşivakurd.org

Alman Bakan:Türk hükümeti zalimdir

HABER MERKEZİ/ Alman Çalışma Bakanı Norbert Blüm, Alman Kitap Yayıncıları ve Kitabevleri Birliği Barış Ödülü'ne layık görülen Yaşar Kemal'e övgü yağdırırken, Kürt sorunu dolayısıyla Türk hükümetini ve Türk ordusunu ağır tenkitlerde bulundu.

Welt Am Sonntag Gazetesi'inde yayınlanan "Kendi gözlerimle gördüm" başlıklı yazısında Blüm, "Türkler, sevimli, arkadaş canlısı, yardımsever bir millettir. Ama hükümeti zalimdir. Böyle bir hükümete, Avrupa yolu açılamaz" dedi.

Blüm devamla şöyle diyor:

"Kemal, daima sıkıntı içinde yaşamıştır. Çünkü o, toleransı sadece geniş bir teoride bırakmamış, vatanı Türkiye'de pratiğe uygulamıştır. Türkler ve Kürtler onun şahsında karışmışlardır. Kemal, Kürt ve Türk evliliğinden doğan bir çocuktur. Kürtler, dünyada güçlüler tarafından aldatılmış bir millettir. 20. yüzyıl, Kürtlere verilen sözlerin tutulmadığı bir yüzyıldır. Türkiye'deki Kürtler kendi tarzlarında, kendi lisanlarıyla yaşamaktan başka bir şey talep etmiyorlar."

1991 yılında Körfez Savaşı'nın ardından Saddam'ın kuvvetlerinden kaçan Güney Kürdistanlı Kürt mültecilerinden Türkiyeyi de sorumlu tutan Blüm, "Ben, 1991 yılında Türk-Irak sınırında, Işıkveren'de kendi gözlerimle gördüm. Dağın, buz kesen tepelerinde 300 bin Kürt mülteci, dört ayrı kampta tutulmuştu. Su, ısınmak için odun yoktu. Başlarını sokacak bir şey yoktu. Çocukların inlemesini duydum. Bir babanın, 'ben daha bugün bir çocuğu toprağa verdim' şeklindeki şaşkın ve isyankâr sözlerini ömrüm boyunca unutmayacağım."

Söz konusu kampların etrafında görevli Türk askerlerini "Kerberoslara" (Yunan mitolojisinde, cehennem bekçisi yüzbaşlı köpek) benzeten Blüm, şöyle devam etti:

"Kamp çevresinde cehennem bekçisine benzeyen 100 başlı köpek gibi Türk askerleri, süngüleri takmış cengaverler misali sanki Cengiz Han'a karşı savunmaya geçmişlerdi. Askerler, inatçı heykel gibi Kürtleri, sadece birkaç kilometre aşağıda, hayat kurtaracak sıcak vadiye inmelerine izin vermiyorlardı. Böylece Kürtler ve çocukları ölüyorlardı. Bu yaşadıklarım hafızamda kalacak."

Bir milyon imza Türk meclisinde

HABER MERKEZİ / "Barış İçin Bir Milyon İmza" girişimcileri, topladıkları imzaları "Barış, hemen şimdi" sloganı eşliğinde yürüyerek geldikleri TBMM'de, Başkanvekili Uluç Gürkan'a teslim ettiler. Girişim sözcüsü avukat Eşber Yağmurdereli, "Biz barış içinde yaşamak istiyoruz" derken, Gürkan, barışın "çok büyük bir özlem" olduğunu belirtti.

Barış özlemini içeren bir milyon imzayı taşıyan dilekçelerle dün sabah trenle Ankara'ya gelen Yağmurdereli başkanlığındaki girişimcileri garda,aydınlar, siyasi parti ve sivil toplum örgütleri temsilcilerinin bulunduğu bir grup karşıladı. Barış özlemcileri "Barış İstiyoruz" pankartı eşliğinde ellerinde karanfillerle TBMM'ye doğru yürüyüşe geçtiler. Güvenlik güçlerinin engellemesiyle karşılaşmayan girişimciler sık sık "Savaşa Hayır, Barış Hemen Şimdi" sloganı attı. İmzalar daha sonra TBMM Başkanvekili Uluç Gürkan'a, girişimciler adına Eşber Yağmurdereli tarafından teslim edildi. Türk halkında bariş istemleri giderek yayılırken devlet svaşı daha da tırmandırıyor. Güney işgalinin 'barış için bir milyon imza'nın toplanmasından hemen sonraya rastlaması türk oevletinin halkın iradesini hiçe sayması olarak değerlendirildi.

Korucuya 11 trilyon kaynak

İçişleri Bakanı Meral Akşener, bu yıl toplam 62 bin geçici köy korucusuna toplam 11 trilyon 500 milyar lira ücret ödeneceğini bildirdi.

Bakan Meral Akşener, CHP Çanakkale Milletvekili Ahmet Küçük'ün koruculuk sistemiyle ilgili yazılı soru önergesini yanıtlarken, Olağanüstü Hal Bölgesi, Mücavir Bölgeler ve Hassas İller Bölgesi'nde 62 bin 654 köy korucusunun görev yaptığını belirtti. Köy korucularına görev yaptıkları bölgeler itibarıyla 15 milyon lirayla 19 milyon lira arasında aylık ücret ödendiğini belirten Bakan Akşener, aylıkların belirlenmesinde memur maaş katsayılarının ve yerleşim birimlerine ödenecek ek tazminatların kriter olarak alındığını bildirdi.

İçişleri Bakanı Meral Akşener, bir soru üzerine 18 yaşını bitirmiş, 65 yaşından gün almamış olanların geçici köy korucusu olabildiklerini belirterek, halen 50 yaşın üstünde 7 bin 514 köy korucusu bulunduğunu söyledi. Akşener'in açıklamasına göre Batman'da 3 bin 445, Bingöl'de 2 bin 678, Bitlis'te 3 bin 759, Diyarbakır'da 5 bin 842, Hakkari'de 7 bin 596, Siirt'te 4 bin 809, Şırnak'ta 7 bin 520, Tunceli'de 377, Van'da 8 bin 186, Mardin'de 3 bin 565, Muş'ta 2 bin 036, Adıyaman'da 1633, Ağrı'da 2 bin 207, Ardahan'da 113, Elazığ'da 2 bin 307, Gaziantep'te 593, Kilis'te 37, Kahramanmaraş'ta 1343, Şanlıurfa'da 1112 geçici köy korucusu bulunuyor.

İçişleri Bakanı Meral Akşener, askerlik çağına gelmiş olan geçici köy korucularının askerlik görevlerini temel askerlik eğitimlerinden sonra daha önce görev yaptıkları il veya ilçe jandarma komutanlıklarında yapabildiklerini belirtirken, halen kendi görev alanında askerlik hizmetini yapmakta olan 1066 geçici köy korucusu bulunduğunu kaydetti.

(HABER MERKEZİ)

İtirafçılar yine devleti gösterdi

HABER MERKEZİ / 'Askeri araçlarla uyuşturucu kaçırıldı'

Bir çete davası daha mahkemeye yansıdı. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Başsavcılığı'nca hazırlanan Yüksekova Çetesi Ana İddianamesi'nde Kürt illerinde, itirafçı, korucu, asker ve polislerden oluşan çete üyelerinin akıl almaz boyutlardaki uyuşturucu ve silah kaçakçılığı eylemlerine yer verildi. Haklarında 403 yıl hapis cezası istemiyle dava açılan 13 sanığın, askeri araç ve helikopterlerle İran-Yüksekova-Van-Diyarbakır-İstanbul güzergahında uyuşturucu ve silah kaçakçılığı yaptıkları öne sürüldü. Diyarbakır 4 No'lu DGM'de 20 yıl hapis istemiyle hakkında dava açılan sanıklardan Kurmay Albay Hamdi Poyraz'ın uyuşturucu bağlantılarına iddianamede şöyle yer verildi.

1. Olay: Geçen yıl Hakkari'nin Çukurca ilçesi Çığlı Köyünden Kaşuran aşiret reisleri ve korucu başları İsmet ve Kemal Ölmez tarafından 15-20 kilogram eroin iki çanta ile Hakkari Tugay Komutanlığı'na getirilir. Eroinler daha sonra Kurmay Albay Poyraz'ın emriyle komando tugayından kalkan helikopterle Kemal ve İsmet Ölmez tarafından Diyarbakır'a götürülür.

2. Olay: Kurmay Albay Hamdi Poyraz yine geçen yılı Salih Kaya ve Kahraman Bilgiç'le birlikte Diyarbakır'a giderler ve bu gidişlerinde Salih Kaya'nın çantası içerisinde getirdiği eroinleri Diyarbakır'da kimliği belli olmayan kişilere teslim ederler.

3. Olay: Kurmay Albay Hamdi Poyraz, İsmet ve Kemal Ölmez ile Kahraman Bilgiç'e yol güzergahlarındaki arama ve kontrol noktalarından rahatça geçişlerini sağlamak amacıyla belge verir. Bu belgeyle Kahraman Bilgiç, İsmet ve Kemal Ölmez, Çukurca'nın Çığlı Köyü'ne giderek 7 adet muhtelif cins ve çaptaki tabancalarla birlikte Hakkari'ye dönerler ve tugaya gelerek silahları Albay Hamdi Poyraz'a verirler.

Diyarbakır 4 No'lu DGM'de hakkında 15 yıl hapis cezası istemiyle dava açılan DYP Hakkari Milletvekili Mustafa Zeydan'ın yeğeni Yüksekova Belediye Başkanı Ali İhsan Zeydan'ın adı da uyuşturucu bağlantılarında var. Zeydan'ın aynı davada 73 yıl ağır hapis cezası istemiyle yargılanacak olan Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul ile birlikte gerçekleştirdiği öne sürülen uyuşturucu sevkıyatı iddianamede şöyle yer aldı: "Eroinin hammaddesi olan baz morfin ve asitanhidrit, çete üyeleri tarafından Kuzey Irak ve İran'dan yasadışı yollarla Türkiye'ye sokulur. Daha sonra Yüksekova DYP'li Belediye Başkanı Ali İhsan Zeydan'ın aşiretine ait Büyükçiftlik Köyü'nde çete üyeleri tarafından eroin haline dönüştürüldükten sonra Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul tarafından verilen talimatla, İstanbul'a sevki yapılır.

Sevk işi Astsubay Ali Kurdoğlu ile Belediye Başkanı'nın şoförü Oğuz Baygüneş tarafından gerçekleştirilir. Kahraman Bilgiç'in verdiği ifadelerle tam üç kez eroinler askeri cemselerle Van'a, oradan da İstanbul'a götürülür."

İddianamede, Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul'un talimatlarıyla Kahraman Bilgiç ve Kemal Ölmez'in Yüksekovalı işadamı Naci Düşünmez ile Vahyettin Aslan'dan zorla para aldığı belirtildi.

Çete üyelerine para vermeyen Yüksekovalı işadamı Abdurrahman Düşünmez'in Yüksekova ilçesinde bulunan otelinin de Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul'un talimatlarıyla, Kahraman Bilgiç, Nihat Yiğiter ve Bülent Yetüt ve Özel Tim görevlisi Enver Çırak tarafından roketlendiği anlatıldı.

Devlet çetelerinin suçları birbir ortaya dökülüp mahkemelere yansırken, çetelerin üst bağlantıları örtbas edilmeye çalışıldığı önesürülüyor. Şimdiye kadar hiçbir davanın sonuçlanmaması bu kuşkuyu arttırıyor.

Gözlemciler oevletin şimdi olayları kapatma telaşında olduğunu söylüyorlar. Askerlerin son zamanlarda gündemi değiştirmek için harcadıkları çabalar çete faaliyetlerinin ordu içindeki bağlantılarının açığa çıkmasından endişe edilmesi şeklinde değerlendiriliyor.

Barış konferansı'na valilik engeli

İnsan Hakları Derneği'nin düzenlediği, valilik kararıyla yasaklanan, Kürt sorununun tartışılacağı "Barış Konferansı"na Avrupalı parlamenter ve sivil toplum örgütlerinden yoğun destek geldi. RP Van Milletvekili Fethullah Erbaş, yazar Vedat Türkali, eski Dev-Genç lideri Ertuğrul Kürkçü, avukat Eşber Yağmurdereli ve yazar Doç. Fikret Başkaya gibi simaların katıldığı toplantıda, katılımcılar kısa basın açıklamaları yapmakla yetindi.

İnsan hakları sorunlarının ve Kürt sorununun Türkiye'nin başını çok ağrıttığının ve bundan sonra daha da ağrıtacağının vurgulandığı açıklamalardan en çarpıcı olanı İngiliz Azınlık Hakları Grubu sözcüsü M. Mc Dowell'ın konuşmasıydı. Mc Dowell, Tansu Çiller'in Türkiye'nin insan hakları problemi olduğu yolunda bir ay önce söylediği sözleri hatırlatarak, "Sorunun tam merkezinde olması gerekirker, çok merak ediyorum niçin bu konferansta Tansu Çiller yok da yerine polisleri gönderdi?" dedi.

Yazar Vedat Türkali de, "Şu konferansı yasaklamakla ne kazandıklarını anlamıyorum. Konferansın yapılmamasından doğan tepki, konferansın yapılmasından çok daha zararlı. Demek ki bu insanlar, bağışlasınlar aptallar" dedi.

(HABER MERKEZİ)

Türkiye'de savaş karşıtlığı suçtur

HABER MERKEZİ/ İzmir savaş karşıtları Oerneği imzalı yazıya ceza isteminde bulunuldu. İnsan Hakları Panoraması" adlı kitapta halkı askerlikten soğutmaya yönelik propaganda yaptıkları gerekçesiyle 12 insan hakları savunucusu hakkında 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası istendi.

İnsan Hakları Derneği (İHD) Ankara Şubesi tarafından yayımlanan "İnsan Hakları Panoraması" adlı kitaptaki İzmir Savaş Karşıtları Derneği imzalı yazıda, Ceza Yasası'nın 155. maddesinde düzenlenen "Halkı Askerlikten Soğutmaya Yönelik Telkinatta Bulunma" suçunun işlendiği gerekçesiyle, İHD Ankara Şube Başkanı Yıldız Temurtürkan, eski başkan Naciye Erkol, yönetim kurulu üyeleri Mustafa Tüm, Vedat Zengin, Ferda Ülker, Adnan Okur, Ali Serdar Tekin, Oya Ataman, Ender Büyükçulha, Meryem Erdal, Yavuz Atan ile İzmir Savaş Karşıtları Derneği Kurucu Başkanı Osman Murat Ülke hakkında açılan dava Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nde görüldü.

Askeri mahkeme başkanı, sanık Osman Murat Ülke'nin, halen askerliğini yaptığı birlikte, talimat yoluyla alınan ifadesinin kendilerine ulaştığını bildirdi. Duruşmaya katılan sanıklar; susma haklarını kullanarak hiç söz almazken, avukatları soruşturmanın genişletilmesi yönünde istemleri bulunmadığını açıkladı. Dava, savcının isteği üzerine ertelendi. Davayı izleyenler Türk devleti savaşta ısrarlı oldukça daha pekçok benzer davanın açılacağını belirtiyorlar. Savaşın son bulması bu tür davaların çoğalmasına bağlıdır deniliyor.

Kral Çıplak

Kontrgerilla Dersime bildiri postalıyor. Bildiriyi gönderen örgüt ZÖK- DÖK. Babaların Sesi. Bildiri matbaada basılmış. Halkın moral gücünü bozmaya yönelik bu tür girişim ilk değil benzerleri defalarca gönderildi. Bildirde bir dizi aptallıklar sıralanmış. Bildirinin başlığı "Kral çıplak" Bu terminoloji ile inandırcı olunmaya çalışılıyor. Dersim halkının bu tür şeylere karnının tok olduğunu galiba bilmiyorlar. İbret belgesi olarak bir bölümünü yayınlıyoruz.

Oyun devam ediyor, sahnede aynı oyuncular, dekor Dersim, kostüm Dersim, herşey yok oldurulan Dersim için, ha gayret bir omuz daha atın bitireceksiniz Dersimi.

Ey yoksullar, ey fakirler çırılçıplaksınız. İnançlarınız ve propagandanızın temeli bitmiş, her şeyi halka dayatarak yaptırıyorsunuz artık kapılar açılmıyor, aksine yüzünüze kapanıyor çırılçıplaksınız.Gelen birkaç frankla aç karnınızı doyuramıyorsunuz, çırılçıplaksınız Ölenlere ağlamayın iyi oldu kurtuldular, yazık ki yine faturayı güvendiğiniz halka biçtiniz. Hepiniz aynısınız ne ölü ne yaralı yoldaşa saygınız var. Aptalmısınız, körmüsünüz, her sene aynı oyunda aynı rolleri oynuyorsunuz, yönetmen kim, rejisör kim merak edip öğrenmiyorsunuz. Empeyalistleri yeriyorsunuz, Dersim'i kana bulayıp emperyalistlerin ekmeğine yağ sürüyorsunuz, bize kalırsa bu yüzden biraz daha fazla çıplaksınız.

Şimdi ağlıyorum gidenler için, Allah rahmet eylesin, bittiler çocuklar ne olur bizi ağlatmayın sizler bitmeyin.

Artık şehitlerinizi Belediye işçileri gömüyor, işte bu yüzden de çıplaksınız.

PKK'nın Dersim'de ne gözle gürüldüğünü bile bile partinin sesiyle intihar eylemlerine, yalanlarına ortak olmak, eylemlerini beniksemek ne demek, biz aptal değiliz İstanbul'da Mersin'de olanlardan haberimiz var, Dersimlileri İstanbul'da, İzmir'de, Mersin'de gece saat: 02'lerde kapılarını kırarak 1 Mayıs'a karınla katılacaksın, çocuklarını getirme, cam kıracağız, araba yakacağız, kan akacak diyen sözde devrimciler, olaylarda öleceklerin çocuklarına bakacaklar mı? .

Doğan köyü, Ahdük'ü, Eğnik'i, Seğedikler'i, Ağzunik'i, Sorpiyan'ı, Aydınlar'ı, Burnak'ı, Çakmaklı'yı, Yaylagünü'nü, Kodi'yi, Koyungölü'nü, Gözeler'i, Gevişler'i, Kırnık'ı, Zımık'ı, Pakire'yi, Türüşmek'i, Şakak'ı, Bornak'ı, Sırç'ı ve Mazgirtli Vedat'ı kandırabilirsiniz ama Dersim'in tamamını aldatamazsınız, bunu da bilmemezlikten geldiğiniz için de çıplaksınız.

Ülkenin her yerinden binlerce şehidin verildiği Kıbrıs davasını entel ve aydın kafayla sentez etmeye çalışıp, batıl yorumlar getiren sizler, hani halkın haklarını koruyor ve halka değer verdiğinizi söylüyordunuz. Bu tip yaklaşımlarınızla halkın değerlerini ayak altına alıyorsunuz, amacınız ne, sizler ya Aydan geldiniz ya da Atlantisten, salyangoz satıyorsunuz ama kimse almıyor. Donkişot'un hiç olmazsa yel değirmenleri vardı, sizin düşmanınız bile yok, yoksa düşmanınız halk mı? zavallı körebeler çırılçıplaksınız"

sözkonusu bildiriye başta Tunceli derneği yöneticileri olmak üzere birçok demokratik kurum ve kuruluş, kontrgerilla provakasyonlarına tepki gösterirken, Dersim halkını uyanık olmaya çağırdılar.

(HABER MERKEZİ)

Bağlaşıklık politik hoşgörü ister

Ali MEDYADİ

İradesi dışında bölünmüş bir ülkenin ulusu olarak, ulusal kurtuluş sürecinde temel handikapımız olan birlik problemini yaşamaya devam etmekteyiz. Dağınıklık ve siyasi yapılar arası hoşgörüsüzlük, Kürdistan ulusunun 'yumuşak karnı' olarak süregelmiştir. Bu nedenledir ki, sömürgeciler tarafından, en çok menfi temelde ulusal kurtuluş hareketine karşı devreye sokulan alan da bu olmuştur.

Ne yazık ki, bu realiteyi görmeyen ve görmezlikten gelen yapıların sayısı da hali hazırda az değildir. Oysa ulusal birlik olgusunu, ulusal bağımsızlık için olmazsa olmaz koşul olarak görme noktasında, hemen hemen herkes teorik olarak "mutabık" (?) görünüyor.

Burda "iç çatışma" olgusuna nesnel olarak sebep teşkil eden; tarihsel, kültürel, sosyo-ekonomik, psikolojik, jeo-politik ve felsefi faktörleri kapsamlı bir şekilde irdelemek teknik olarak mümkün değildir. Ancak şu anda Kürt siyasi hareketlerinin "anlaşılmaz" tavırlarının gerçek anlamda bilinmesi açısından, ilgili uzmanların derinliğine halkı aydınlatabilecek, bilimsel araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Aksi taktirde herkesin birlikten dem vurduğu karmaşık ortamda, halkın, gerçekten de kimin birlik isteyip kimin istemediğini bilmesi ve bilince çıkarması hayli güç olacaktır.

Ana hatlarıyla belirtmek gerekirse, parçalanmışlık, çarpık ekonomik yapı, felsefi olarak militer-ekstrem İslam kültürü ve sömürgecilerin bilinçli olarak empoze ettiği "ast-üst" mantalitesine dayalı tek yanlı-anti bilimsel eğitim vs. gibi etmenler, objektif olarak bizim halen yaşadığımız "iç savaş" fenomenine temel teşkil etmektedir.

Esas sorun, ulusal mutabakat önünde engelleyici konumda olan bu gerçekliğin, ulusal kurtuluş davasını omuzlayan ve mevcut statükoyu ideolojik-politik olarak aştığını iddia eden politik hareketler tarafından bir "kader" olarak görülüp görülmediğidir. Yani toplumun en ilerici unsurlardan oluştuğunu sandığımız siyasi yapıların bu handıkapı aşma bilgi-beceri ve iradesine sahip olup olmadığıdır. Oysa gördüğümüz ve yaşadığımız, Kürdistan köylerinde sık sık vuku bulan "berberi" (aileler arasında kan davası) olgusunun, siyasi hareketler arasında biraz daha politize edilmiş haliyle yaşandığı doğrultusundadır.

Güneyde yaşanan deney, hem dünyadaki ilgili çevrelerde hem de Kürt halkının kendisinde "Kürtler iktidarlarını oluşturma yetisine sahip değiller"intibasını uyandırmıştır. Bu olumsuz süreç, birçok insanın bilinç altında biriken ve giderek umutsuzluğu sembolize eden tepkinin dışa vurulmasına neden olmuştur. Mevcut durumda kuzeyli güçler arasında pratik bağlamda çatışmalı bir sürecin yaşanmıyor olması, önümüzdeki dönemde olmayacağının garantisi olmadığı gibi, birliğe stratejik bir önem verdikleri sonucunu da çıkarmak mümkün değildir.

Kaldı ki, iyimser olabilmek için soruna ciddi ve samimi yaklaşımları

görmek; geçmişte yaşanan birçok olumsuzlukları mahkum eder mahiyetle, eleştirel veya özeleştirel tavırların geliştirilmesi gerek. Bu türden sergilenecek bir pratik, herkesin arzuladığı gerçek birliğin oluşturulmasının kültürel-psikolojik alt yapısını ve güven ortamını hazırlayacaktır.

Bunun bir adım daha ilerisi, bütün yapıların kendi dışındaki siyasi teşekkülleri olduğu gibi, kabul ve tolere etmesi, ulusal bağlamda dayanışma göstermesi ve eleştiriyi düşmanlık ve düşmanlığı eleştiri olarak algılamaktan ve bu şekilde ifa etmekten kesinlikle kaçınılmalıdır. Somutlaştırmak gerekirse, savaşan gücün politik çizgisinin eleştirilmesi, savaşan gücü anti sömürgecilik bağlamında desteklemeye engel değildir. Ayrıca herhangi bir diğer gücün de, dışındaki hareketleri "düşman" olarak nitelendirip, egosantrik-anti demokratik yönelimler içine girmeye hakkı olamaz.

Kuşkusuz, siyasal iklime demokratik ve toleranslı bir içerik kazandırılabilmesi için yurtsever-devrimci basına da büyük görev düşmektedir. Basının siyasi oluşumların uzantıları olarak çalışması bir dezavantaj olarak görülebilir. Ancak yurtsever-devrimci basının, bunu açmazı halinde, birlik sürecine olumlu katkı yapacağı kesindir.

Bu bağlamda Nûroj'un demokratik ve birlikçi tavrı son derece olumlu ve diğer yurtsever basına emsal oluşturacak niteliktedir. Özellikle burda söylemekte yarar var ki; MED TV, geniş kitlelere hitap ettiği için, ulusal ittifaklar konusunda büyük bir rol oynayabilir. Şu ana kadar bazı müspet katkıları olmakla beraber, birlik meselesinde gereken ve arzulanan tarzda rol oynadığı söylenemez. Umarız, bundan sonra halk tarafından kendisine biçilen misyon bilinciyle hareket eder.

Sürekli "güçlü"den yana tavır takınması dolayısıyla, bağlaşıklar konusunda bir türlü olumlu rolünü oynamayan Kürt aydın kategorisi, son dönemlerde yer yer kışkırtıcı, tahrik edici tavırlar takınmıştır. Bazı imkanları kullanmak ve mevkiler edinmek için, adeta örgütler arası çatışmayı körükleyici ve legitime edici yönelimler içine girmiştir. Örgütler arası savaşı meşru göstermeye çalışan ve bunun için en yüksek "entelektüel" yetisini kullanan kişinin veya kişilerin hem yurtseverliğinden hem de aydınlığından şüphe etmek gerekir.

Özcesi, her yönden birlik koşullarını oluşturabilmek için, herkesin üzerine düşeni yapması elzem. Hele Marksistlerin, hem toplumun demokratikleşmesi, ulusal kurtuluş sürecinin hızlandırılması ve hem de ulusal mutabakatın sağlanması konusunda herkesten daha evrensel ve özverili davranmaları gerekir. İnanıyoruz ki, bağımsızlıkçı ve demokratik Marksistler, herkese ideolojik-politik farklılığa rağmen ulusal kurtuluş süreci bağlamında, bütün ulusalcı hareketleri nasıl desteklediğini ve onlarla ittifak oluşturmak için nasıl esnek-demokratik ve hoşgörülü bir eksende politika yaptığını kanıtlayacaktır.å

Kayıplar protesto edildi

İSTANBUL/ Gözaltında kaybedildikten sonra sürdürülen yoğun ve zorlu çabalar sonucu işkence görmüş halde cesetleri bulunan Hasan Ocak ve Rıdvan Karakoç'u anmak üzere ICAD (Gözaltında Kayıplara Uluslararası Karşı Komite) üyeleriyle, kalabalık bir grup saat 12.30'da Gazi Cemevi önünde bir araya geldi. Burada en önde ICAD pankartı olmak üzere "Gözaltında Kayıplar Devler Cinayetleridir" , DMP (Demokratik Mücadele Platformu), İDLB (İstanbul Demokratik Liseliler Birliği) flamaları ve Hasan Ocak'ın resminin bulunduğu pankartları açan grup, "Kayıplar Bulunsun Hesap Sorulsun", "Hasan, Rıdvan, Ayşenur kavgamızda Yaşıyor", "Kayıplara Karşı Tek Yumruk Tek Barikat", "Kayıpların Katili Kontr-Gerilla Cumhuriyeti", "Anaların Öfkesi Katilleri Boğacak" vb. sloganlar eşliğinde mezarlığa yüründü.

Grup önce Hasan Ocak'ın mezarına gitti. Mezara karanfiller bırakıldıktan sonra bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu. Şair Suna Aras mezar başında bir konuşma yaptı. Konuşmasında, Kürditan'da kaybedilen insanların sayısının bilinmediğine dikkat çekti, kayıp bir tek insan kalana dek mücadele edileceğini ve bunun bir onur mücadelesi olduğunu ifade ettikten sonra, herkesi bu mücadeleye katılmayâ davet etti. Daha sonra söz alan Rıdvan Karakoç'un abisi Hasan Karakoç, konuşmasına Kürtçe olarak "Hevalên Ridvan" diyerek başladı ve kaybedilenlerin ölümsüzlüğünü vurgulayarak, Kürdistan'dan Arjantin'e kaybedilen insanların gönüllerde yaşadığını ve insanlık kavgasına ışık tuttuğunu belirterek konuşmasını tamamladı.

Mezarlar tek tek dolaşıldı ve her bir mezarın başında katılımcılar konuşmalar yaptılar. ICAD sözcülerinden Münevver İltimur, ICAD imzalı bir basın bültenini okudu. Bültende, Susurluk kazasıyla ortaya çıkan kontr-gerilla devleti olgusunun gözaltında kayıpların faillerin devlet ve ona bağlı çeteler olduğunun açığa çıktığı belirtiliyordu. "Bu yalanların, Beyaz Ölümlerin Kara Perdesini Yırtıyoruz" diyerek şu bilgiler verildi: "Bir ajanın bize ulaşan itiraflarına göre, 1. 4. 996'da keçğrğldğkten sonra bir daha kendisinden haber alınamayan Talat Türkoğlu'nun, yine 21. 10. 1995'te kaçırılan Düzgün Tekin'in akibetini açıklıyoruz. Talat Türkoğlu 1 nisan'da kaçırıldıktan sonra uzun süre sorgulanmış ve sonra da öldürülerek cesedi Meriç Nehri'ne atılmıştır. Ki bu ajan Talat Türkoğlu'nun üzerindeki elbiselerden, saat kordununa kadar pek çok şeyi doğru bir biçimde açıklamıştır. Bu ajan Murat Demir ile birlikte de çalıştığını kanıtlarıyla anlatmıştır. Kendisinin verdiği bilgiler Murat Demir'inkiyle çakışmıştır. Düzgün Tekin de aynı çete tarafından öldürülerek askeri bölge içindeki Çadırkent'e gömülmüştür. Sözkonusu Çadırkent aynı zamanda çetenin eğitim merkezidir. Pek çok siyasi cinayet işleyen bu çete, kamuoyunda 'Yeşil' diye bilinen kontr-gerilla elemanı Mahmut Yıldırım'a bağlı ve bölge emniyeti tarafından yönlendirilen 7 kişilik bir gruptur. Murat Demir ve Murat İpek'in de içinde bulunduğu Trakya-Çorlu bölgesinde faaliyet yürütüyor. Bu çete elemanı, yakın zamanda , demokratik kişi ve kurumlara tanıtılacaktır."

Uluslararası Gözaltında Kayıplar haftasına denk düşen bu anma ve protesto pekçok demokratik kurum ve kuruluşu bir araya getirdi. Katılımcılar arasında birçok aydın, yazar, şair ve sanatçının yanısıra İHD Kayıplar Komisyonu, Alman Yeşiller eski milletvekili ve gazeteci Haidi Likich, Alman Göçmen İşçiler Federasyonu'ndan Sakine Gülmez, ICAD Almanya Seksiyonu üyesi Utah Schaidenberger bulunuyordu.

Manisa davasına Avrupa ilgisi

Manisa davası olarak bilinen çocuk yaştaki öğrencilere işkence yapılması kamuoyuna yansıdığından bu yana uluslararsı düzeyde ilgi görmeye devam ediyor. Türk yetkililerin tüm örtme çabaları da olayı örtmeye yetmedi. Türkiye'deki işkence iddiaları bir kez daha Almanya'nın gündeminde. Alman Parlamentosu İnsan Hakları Komisyonu, Manisa'da öğrencilere işkence yapılmasıyla ilgili bir rapor hazırladı. Raporda, Almanya'nın "işkence davasını" resmen izlemesi gerektiği savunularak, "Çocukların işkence görmeleri birinci derece uluslararası skandaldır" denildi.

Alman parlamentosundan üç milletvekilinin hazırladığı raporda, çocuklara işkenceye karşı uluslararası kamuoyunun harekete geçirilmesi gerektiği belirtildi. Çocukların iki ayrı mahkemede yargılandığı anlatılan raporda, çocukların sulh mahkemesinde beraat etmelerine karşın DGM'ce mahkum edildiği anımsatıldı.

Raporda "İşkence yapmak için polisin ne tür bir gerekçesi var" sorusuna bir avukatın şu yanıtı verdiği açıklandı: "Polis Bingöl'den Manisa'ya henüz tayin olmuş ve Manisa'ya düzen getirmeyi amaçladığını ilan etmiştir. Polis 'Vietnam Sendromu'yla karşı karşıyabulunmaktadır."

İşkcence gören 10 çocuğun beşinde travma sonrası sendrom, ikisinde ise deprasyon saptandığı ifade edilen raporda, "Teşhisler yapılmış olan işkence türlerine uymaktadır" görüşü dile getirildi.

Raporda, Alman Federal Meclisi İnsan Hakları Alt Komisyonu olarak Manisa'daki olaylarla yakından ilgilenileceği belirtilerek şöyle denildi:

"Çocukların işkence görmesi birinci derecede uluslararası skandaldır. Konsolosluk-baskı yaratmak için-davaları Almanya Federal Cumhuriyeti adına resmi olarak izlemelidir. Ayrıca Türkiye'nin batısındaki gençlerin de işkence görmesi konuya yeni bir boyut getirmiştir."

Raporda "Eğer polisler işkence suçlusu iseler, DGM'nin verdiği hüküm skandaldır" görüşü dile getirildi.

Raporda "Almanya, kendi tarihini hiçbir zaman unutmamalıdır. İşte bunun için çocukların işkencecilere göre daha fazla cezalandırıldıkları ülkeler Avrupa Topluluğu'na alınmak istenmemektedir" denildi. (HABER MERKEZİ)

Tıp öğrencilerine acımasız dayak

HABER MERKEZİ/ Polis, Hacettepe Üniversitesi'nden Sağlık Bakanlığı'na yürüyerek, sağlıkta özelleştirme çalışmalarını protesto etmek isteyen Hacettepe Tıp Fakültesi öğrencilerini acımasızca copladı. Panzerlerin de kullanldığı saldırıda 5 öğrenci yaralandı. Türk Tabipleri Birliği'nden (TTB) yapılan açıklamada, polisin öğrencilere acil servisin önünü kapattıkları gerekçesiyle müdahale ettiği, ancak acil servisin tadilat nedeniyle 10 gündür kapalı olduğu belirtildi.

Türkiye'nin çeşitli illerinden gelerek Hacettepe Üniversitesi Merkez Kampusu'nda toplanan kalabalık bir grup öğrenci, "Sağlık devletin yükü değil, görevidir", "Kamyon bekleme, örgütlen", "Kışla değil üniversite, ticarethane değil hastane", "Çetelere değil, sağlığa bütçe" ve "Hastaneler halkındır, sermayenin değil" yazılı pankartlarla kampus içinde yürüyüşe geçti. Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı çevik kuvvet görevlilerinin öğrencilerin yürüyüşüne izin vermemesi üzerine, acil servis girişinin önüne gelen öğrenciler, "Beyaz yürüyüş engellenemez", "Direniş var, yılgınlık yok" ve "Polis boş durma, çeteleri yakala" sloganları attılar.

Polis, öğrencilerin dağılmamakta direnmesi üzerine, kalabalık gruba panzer ve coplarla saldırdı. Polisin müdahelesi sırasında öğrencilerden 5'i yaralandı. Yaralılar acil servste tedavi altına alındılar. Öğrenciler daha sonra kampusta yeniden bir araya gelerek, hazırladıkları basın bildirisini okudular. Bildiride, devletin her geçen gün sağlığa bütçeden daha az pay ayırdığını vurgulayan öğrenciler, serbest piyasa ekonomisi politikalarının uygulanması durumunda yaşanacak olumsuzluklara dikkat çektiler. Öğrenciler, herkes için eşit eğitim ve sağlık hizmeti istediklerini vurgulayarak, "Sağlık sisteminin iyileştirilmesini ve aydınlık bir gelecek için hastanelerin herkes için parasız olmasını istiyoruz" dediler.

Türk Tabipleri Birliği'nden yapılan açıklamada, polisin öğrencilere acil servis önünü kapattıkarı gerekçesiyle müdahale ettiği, ancak acil servisin tadilat nediniyle 10 gündür kapalı olduğunu belirtildi. Açıklamada, polislerin "Hasta geliyor dağılın" diye bağırdıktan hemen sonra öğrencilere saldırmasına karşın hiçbir ambulans veya hasta taşıyan aracın gelmediği bildirildi.

Sağlık ordusundan sağlık zinciri

Hükümetin insan sağlığını kâr zarar esasına göre ölçen piyasa ekonomisine güre düzenleme isteği bu kez tabibler ve öğrenciler tarafından protesto edildi. Sağlıkta özelleştirmeye karşı çıkan tıp öğrencileri sağlık zinciri oluşturdu. Sorunun öğrenciler kadar hekimlerin sorunu da olduğunu vurgulayan İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu üyesi Dr. Rıfat Yücel, "Laik ve demoratik bir ülkede barış içinde yaşamak istiyoruz"dedi.

Sağlıkta özelleştirmeye karşı çıkan tıp öğrencileri, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde 'sağlık zinciri' oluşturdu. Öğrenci kantininde toplanan öğrenciler el ele tutuşarak hastane içinde yürümeye başladı. Önlüklerine "Parasız eğitim, parasız sağlık", "Herkese iş, herkese sağlık" yazan kağıtlar asan öğrenciler, yürüyüş sırasında da "Hastaneler halkındır, kapatılamaz", "Susma sustukça sıra sana gelecek" gibi sloganlar attılar. Hastane girişinde yaklaşık 200 kişilik öğrenci grubu adına bir açıklama yapan 5. sınıf öğrencisi Şule Tinaz, "Koruyucu sağlık hizmetlerine yönelik bir yatırım yapılmazken, özel sağlık sektörüne büyük yatırımlar ve teşvikler verilmektedir. Hükümetler kamu sağlık kurumlarını çökertmektedir" diye konuştu. Tinaz, "Biz, tıp öğrencileri olarak dayatılan sağlık sisteminde hekimlik yapmak istemiyoruz. Ve bu sistemi reddediyoruz.

Çünkü bu politikalar halkın sağlıklı olma hakkını serbest piyasa koşullarının terk edip paran kadar sağlık anlamına gelirken, biz tıp öğrencileri de ileride işsiz kalma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağız. Hekimlik mesleğinin etik kuralları, yerini serbest piyasanın vahşi rekabet kurallarına bırakacak. Hekim-hasta ilişkisi, müşteri-tezgahtar ilişkisen dönecek" dedi. İstanbul Tabip Odası adına eyleme katılan Rıfat Yücel de öğrencileri desteklediklerini açıkladı. Öğrenciler açıklamanın ardından, zinciri, başladıkları okul kantininde noktaladılar.

(HABER MERKEZİ)

Ittifak, cephe ve ulusal kongre

1992 yılında Kuzey Kürdistanlı örgütlerin başlatmış oldukları, birlik ve cephe çalışması, daha sonra kesintiye uğramıştı. Bir buçuk-iki yıla yakın devam eden bu çalışmanın ardından ve uzun bir sessizlik döneminden sonra, Kuzeyli örgütlerin halkın ve kamuoyunun karşısına birlikte çıktıklarını gördük.

19.5.1997 tarihinde, Kuzeyli örgütlerden oluşan Kürdistanlı örgütler platformu, Almanya'nın Köln şehrinde, Kürdistanlı yurtseverlere ve kamuoyuna açık bir panel düzenledi.

Panel bazı bakımlardan önemli ve anlamlıydı. Panel bugün Kürdistan'da önemli, temel ve acil bir sorun olan birlik, cephe ve ulusal kongreyi konu alıyordu. Cephe konusunda daha önce istenilen hedefe varmayan, başarı sağlamayan Kuzeyli örgütler, aynı konuyu cesaretle gündeme getirme ve üstelik kamuoyu nezdinde açıkça ele alma, tartışma cesareti ve yeteneğini gösterdiler. Bu yön oldukça önemli ve dikkat çekiciydi. Bu şu çağrışımı yapıyor; Kürtler ve Kürt siyasi hareketi artık geçmişin dar, tahammülsüz yapısını aşarak, kendi ortak sorunlarını birlikte ve modernce tartışma dönemine girdiğini gösteriyor. En azından yönelim bunu gösteriyor.

Parti ve örgütler adına konuşan panelistler sorunu ortaya koyma tutumları, olgu ve sorumlu yaklaşımları bunu açıkça gösteriyordu. Ey Ragip marşıyla beraber yapılan saygı duruşundan sonra Kürdistanlı örgütler platformu'nu oluşturan parti ve örgütler (KKP, PSK, ERNK, PYSK, PİK ve PRK-Rızgari) adına yapılan ilk tur konuşmalarda genel olarak birliğin önemi ve bugün bu doğrultuda atılması gereken adımlara işaret edilerek, vurgu yapıldı. Hemen her siyasi parti ve örgüt birliğe ve bu doğrultuda adım atmaya hazır olduklarını ifade ettiler. ERNK temsilcisi "Birlik konusunda ve en ileri düzeyde hazırlanacak ortak metinlere imza atmaya ve her türlü fedakarlığı yapmaya hazır olduklarını" belirtti.

PYSK temsilcisi, birliğin Kürtler Kürdistan açısından taşıdığı güncel ve tarihsel anlamına değindikten sonra, "Bu sorun Kürtlerin kanayan bir yarası olarak sürüp gelmiştir. Ulusal birlik, ulusal kurtuluşun olmazsa olmazıdır. Kürt hareketi gelişmenin bu aşamasında bu alandaki handikapını aşmak zorundadır." dedikten sonra, "birliği istemek yetmiyor, söylemden çok pratikte bunun gereğini yerine getirmek gerekiyor. Burada bu platformu oluşturan ve platformun dışında olan hemen her siyasi Kürt partisi ve örgütü, birliğin öneminden bahseder ve birlik yanlısı olduğunu ifade eder, ama yine de istenilen düzeyde birlik gerçekleşemez. İstem ve temennilerden çok, belirleyici olan pratik tutumdur. 1992 yılında başlayan cephe çalışması niye başarıya ulaşmadı, bunun nedeni neydi, sorumlusu kimdi, bütün bunların anlaşılması gerekiyor. Bunlar anlaşılmadan, cephe çalışmasının önünü tıkayan zorluklar aşılmadan ve bütün bunlardan olumlu dersler çıkarılmadan, uzun vadeli kalıcı ve istikrarlı ulusal birliği yaratmak zordur.

Cephe çalışması esnasında, bazı parti ve örgütler, durumlarını abartan ve objektif olmayan bazı yaklaşımlarının yanı sıra, özellikle PKK'nın tutumu, cephenin oluşmamasında belirleyici rol oynamıştır. O dönem PKK gerçek manada isteseydi ve ağırlığını koysaydı cephe gerçekleşmiş olurdu" biçimindeki eleştirisinden sonra "PKK'siz cephe düşünülmeyeceği gibi, diğer parti ve örgütler olmaksızın PKK'nın yanlız başına cepheyi kuramayacağı ve ulusal birliğin en azından Kuzey parçasında gerçek bir panaromasının sağlanamayacağını görmek gerekiyor" ded. Devamla; "birliğe ve ulusal cepheye gelip geçici, taktik bir olay olarak bakılamayacağı gibi, ülke ve ulusal gerçekliğimizi temel olmayan, halkımızın çıkarlarına uygun olayan birlikteliklerin doğru olmadığını, ulasal bütünlüklü ve bağımsızlıkçı bir politikayla sorunu ele almak gerektiğini" dile getirdi. Devamla; "parçacı, dar ve özellikle sömürgeci bölge devletlerinden birine dayanarak, ulusal birlik politikası yürütülmeyeceği gibi, bunun onurlu bir ulusal politikayla bağdaşmadığı da bahsedilir. Bu nedenle Kürdistanlı siyasi parti ve örgütler, sömürgeci devletlerle ilişkileri, ilkeli ve seviyeli olmalı, bu ilişkiler diğer Kürt partilerine ve Kürdistan davasına zarar verecek boyuta ulaşmamalıdır. Ve herşeyden önce her alanda, her parçada ve parçalar arasında Kürtler birbiriyle dost geçinmeli, birliği ve dayanışmayı güçlendirmeli, kendi aralarında çıkacak sorunları şiddet yoluyla değil, demokratik barışçıl yöntemlerle ele almalıdırlar." diyerek, konuşmasının sonunda "Biz beş sosyalist örgütün birliğini sağlayarak PYSK'yı kurduk. Bu ulusal birlik için de iy ibir örnektir. Bu tarihi anlamdaki adımı, ulusal birliğe de taşıyacağız. Mevcut durumda içinde yer aldığımız Kürdistanlı örgütler platformunun işlerlik kazanması ve bu çalışmanın her alanda ulusal direniş cephesine doğru yürümesi için üzerimize düşeni, samimiyetle yerine getirmeye devam edeceğimizi belirtiyoruz. Ulusal kongre önerisini ise henüz erken görüyoruz. Bunun yeterli koşulları yoktur" diyerek, konuşmasını noktaladı.

Panelistler Türk ordusunun Güney Kürdistan'ı işgal hareketi üzerinde de durdular. İşgale karşı tüm Kürdistanlılara direniş çağrısı yapılırken, Güneyli güçlerin özellikle IKDP'nin işgale davetiye çıkaran tutumu ve teslimiyetçi politikası mahkum edildi. Ve dünya kamuoyu, uluslararası kurumlar, Türk devletinin saldırganlığına karşı tavır almalırı çağrısı yapıldı.

Panel, her partiden taraftarların ağırlıklı olduğu ve binin üzerinde yurtseverin katıldığı coşkulu bir şölen niteliğindeydi. Panelin 2. bölümünde yazılı olarak verilen sorular panelistler tarafından yanıtlandıktan sonra, son sözlerle beraber panelistler ayakla el ele zafer işaretleriyle kürsüden ayrıldılar.

Paneli yöneten arkadaş fevkalede başarılıydı. Panelin olumlu, başarılı ve öğretici geçmesinde yönetici arkadaşın büyük payı olmuştur.

Bu paneli düzenleyen Kürdistanlı örgütler platformuna ve panelin yöneticisine teşekkür ediyoruz. Kendilerini kutluyor ve bu tip etkinliklerin devamını bekliyoruz.

ALMANYA

Xitimîna siyaseta netewî

Felat DIGEŞ

Ne aqil dibirre û ne jî hiş hiltîne. Kesê tiştek weha nedîtiye. Çimkî nimuneyên vê yekê kêm in. Li dinê gelên ku bi qasî me ji dijminên xwe derb xwarine û di tevkujiyan re hatine derbas kirin kêm in; belkî jî nînin. Lê li dinê dîsa tu gelên ku bi qasî me siyaseta xwe bi dijminên xwe ve girêdane û dikin nakin nikarin xwe ji dijmin biqetînin jî tunin.

Ev yek ecêbek giran, sosretek mezin e.

Ne em li dîroka xwe dizivirin, ne jî em jî dîrokê ders hiltînin. Tê bibêjî qey dîrok her û her ji bo me dubare dikin.

Gemiyeke li ser avê bifikirin. Gemiyek ku rê û rotaya wê ne xuya ye. Ba çiqas gur û xurt be jî nikare ji vê gemiyê re bibe alîkar; çimkî dera ku ev gemî diçê jî berê ve nediyar e.

Bayên gur û xurt tenê dikarin xesarê bidin gemiyek weha bêhedef û bêarmanc. Erê ba, wê vê gemiyê bi vî alî û wî alî ve bikişînîn, lê di encamê de an wê gemiyê li giravekê qirase bikin, an di qeraxekî deryayê de bidin rûniştin û an jî di nav deryayê de bidin noqkirin.

Belengaziya siyaseta hin partiyên me gemîyek bi vî awayî tînin bîra mirov.

Di siyasetê de belengazî û şeperzetiya herî mezin dijmin çare û hêvî ditin e. Bi dost, bira, heval û hevalbendên xwe re nehatina ba hev, lê bi dijmin re hatina rû hev e. Di çareserkirina pirs, nakokî û dijberiyên bi birayên xwe re rolê çareseriyê sipartina dijmin e.

Siyaseta bi vî awayî bibê nebê di serî de xitîmiye. Bi tu awayî nikare ji pirsên xwe yên bingehîn re rê û çareyekê bibîne. Siyasetek weha kilekorî ji bingeha xwe ya rastîn jî şemitiye. Êdî ew di destê hinekan de bûye pêleystok û ji armanca xwe ya esasî dûr ketiye.

Di geremol û tevliheviyek bi awayî pêşiya xwe dîtin, hesabên dûr û dirêj kirin û li berjewendiyên gel xwedîderketin dijwar e.

Birakujî encamek siyaset weha kilekorî ye. Çaxê ku baweriya te bi birayê te yê ku bi salan di milê te de ji bo armancek pîroz li hember dijmin şer kiriye û xwîna xwe rijandiye, nema û te ew bira ji bo xwe û berjewendiyên xwe yên siyasî xeter dît, êdî siyaset xitimiye û ji ser bingeha xwe ya milî şemitiye.

Siyasetek bi vî awayî sefîl û belengaz heta tu bixwazî bêbav û dejenere bûye; bêbext û bêtext e.

Qet şik tune ye ku bêîstikrariya Kurdistana Başûr encamek vê siyaseta reben û belngaz e. Vê siyaseta ku baweriya xwe ya bi bira şikandiye û hunda kiriye, bi bira re li hevkirin û hevfêmkirinê ji deftera xwe paqij kiriye, li hember bira hişk û bêtolerans e, bira ji dijmin bêtir xeter û talûke dibîne, ne dûr e ku bi dijmin re were rû hev. Û tê jî.

Em Kurd êş û jana vê siyaseta belengaz dikişînin. Tengasiya me ya herî mezin ev yek e. Xuya ye ku ev siyaset li Kurdistana Başûr bûye nexweşîn û maye. Heta ku ev nexweşîn di canê partî û rêxistinên me de be, wê halê wan her û her bi vî awayî be.

Di êrîşa xwe ya dawî ya li ser Kurdistana Başûr de Tirk banga PDKê behane nîşan didin. Xwedêngiravî PDKê gazî wan kiriye. Rojek beriya vê êrîşa hovane li Enqerê em çûbûn berpirsiyariya PDKê. Sefîn Dizayî ji êrîşên Tirkan ên berê gazin dikir û digot, "Heta niha Tirkan, tu carekê beriya ku bikevin Kurdistana Başûr agahdarî nedane me. Niha em dizanin ku ji serê du mehan ve ye ku Tirk di sînor de amadekariya operasyonekê dikin. Lê wan em li ser vê yekê jî agahdar nekirine."

Rojek piştî vê beyanê Tirk ketin Kurdistana Başûr. Pirsên navbera PKK û PDKê çi dibin bila bibin, gava ku di çareserkirina van pirsan de Tirk hêvî hatin dîtin û deriyên Kurdistana azad ji bo dagerkeriya van hov û murdaran hatin vekirin, hingê tevgera Kurd li ber astengek gellek mezin e.

Belengaziyek weha siyasî tenê dikare gora xwe bikole.

Mixabin li Kurdistana Başûr siyaseta me ya netewî xitimiye û ji ser bingeha xwe ya rastîn şemitiye.Siyasetek weha reben û belengaz, tenê dikare birakujî, xerabûn, hilweşîn û têkçûnê bîne. Ev têkçûn têkçûna me ye, sedemên wê em in û me bi xwe aniye.

ANMA

Orhan GÖNÜALAN

Kürdistan Devrimci-Sosyalist hareketinin yiğit bir savaşçısıydı. 1980 1 Mayıs kutlamaları sırasında çıkan çatışmada şehit düştü. Bir Türk olmasına rağmen sarsılmaz devrimci enternasyonal bir ruhla Kürdistan'ın bağımsızlığı uğruna savaştı ve canını verdi. kişiliği ve mücadelesi bize örnek olacaktır.

PYSK

Partiya Yekîtiya Sosyalîst a Kurdistan

Tarım-Sen İzmir Şube Başkanı Ali Haydar Yundan yüzyüze oldukları baskıları anlattı

Kamudaki sendikalı adım adım izleniyor

Sendikal faaliyetleri nedeniyle yüzlerce sendikacı dama taşı gibi ordan oraya sürülüyor. Tarım-Sen İzmir Şube Başkanı Ali Haydar Yundan da "izlenen" sendikacılar arasında. Yundan, "Kamu emekçilerinin mücadelesi devlet terörüyle bastırılmak istenmektedir" dedi.

Sendikal faaliyetlere katıldıkları gerekçesiyle yüzlerce sendikacı dama taşı gibi ordan araya sürülüyor. Bu yetmezmiş gibi sendikal etkinliklere katılan sendikacılar sürgün edildikleri illerde de izlenmeye alınıyor. Tarım-Sen İzmir Şube Başkanı Ali Haydar Yundan da "izlenen" sendikacılar arasında.

Ali Haydar Yundan, Tarım-Sen İzmir Şube Başkanlığı'na seçildikten bugüne dek sendikal etkinliklere katıldığı için hakkında 18'i idari, 12'si adli olmak üzere toplam 30 soruşturma açıldığını söyledi. Yundan, ikisi il içi, ikisi de il dışı olmak üzere dört kez sürgün edildiğini vurgulayarak "Sürgün kararlarının iptali için açtığım davaların üçünü kazandım. Son olarak Rize'ye sürüldüm, bu kararın iptali için İzmir İdare Mahkemesi'ne açtığım dava sürüyor" dedi.

Attığı her adımın izlendiğini ve kendisinin adeta "suç makinesi" konumuna sokulduğunu söyleyen yundan, sözlerini şöyle sürdürdü; "Soruşturmalar sonucunda savcılık sekiz kamu davası açtı. Bunlardan altısı beraatle sonuçlanırken, iki dava ise karar aşamasına geldi. Bu arada İzmir Tarım il Müdürlüğü'nce 18 idari soruşturma açıldı. Soruşturmalardan, beşinden maaş kesme, yedisinden kınama ve uyarı cezası aldım. Son olarak İzmir Emniyet Müdürlüğü'nün Rize Tarım İl Müdürlüğü'ne gönderdiği 28.11.1996 tarih ve 105693 sayılı yazısında, 'İzmir Konak Meydanı'nda yapılan basın açıklamasında; katılan topluluğa öncülük eden Tarım-Sen İzmiş Şube Başkanı Ali Haydar Yundan hakkında İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur. Gereğini rica ederim.' denilmek suretiyle hem adli ve hem de idari baskı oluşturma yoluna gidilmiştir. İzmir Emniyet Müdürlüğü'nün söz konusu yazısı üzerine Rize'de hakkımda soruşturma açıldı ve uyarı cezası aldım."

Yundan, sendikal hakların tüm insanlık ailesine evrensel bildirgeyle tanınmış olmasına ve insan hakları kataloğu içinde yer almasına karşın, Türkiye'de hala "kamu emekçilerine sendika hakkı verilsin mi, verilmesin mi?" tartışmasının devletin şiddet uygulamaları eşliğinde yapıldığını vurguladı. 12 Eylül darbesiyle demokratik toplum örgütlenmesinin hafızasının silindiği ve toplumun susturulduğunu, toplumsal muhalefetin yok edildiğini belirten Yundan, şunları söyledi; "Kamu emekçilerinin sendikal mücadelesi devlet terörüyle bastırılmak ve yok edilmek istenmektedir. Biz tüm bu engellemelere karşın 8 yıldır sürdürdüğümüz sendikal mücadeleden bugüne dek olduğu gibi bundan sonra da taviz vermeyeceğiz." (İZMİR)

CHP İçel Milletvekili ve Susurluk Komisyonu üyesi Fikri Sağlar, Tansu Çiller'in çete başı oduğunu söyedi.

'Çiller, çete başı'

Çeteler devleti dörtbir yandan sararken. esas üstlendikeleri alanın Sağlık Bakanlığı olduğu belirtiliyor. Bu alanda işlenen cinyetlerin açığa çıkmamasının nedeni olarak çetenin kurumlaşması gösteriliyor. Faili meçhul bir cinayete 1994 yılında kurban giden Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Namık Erdoğan'ın Susurluk Çetesi tarafından öldürüldüğü iddia edildi. Çetenin Sağlık Bakanlığı'nı üs olarak kullandığı ve bakanlıktan beslendiği de öne sürüldü.

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Merkezi'ndeki basın açıklamasında konuşan CHP İçel Milletvekili ve Susurluk Komisyonu üyesi Fikri Sağlar, DYP lideri Tansu Çiller'in İstanbul'daki mitingde yaptığı konuşmaya dikkat çekerek "konuşmalarını dikkatle dinlerseniz, Çiller'in bu çetenin reisi olduğunu anlayabilirsiniz" dedi.

Namık Erdoğan'ın öldürüldüğü sırada Sağlık Bakanlığı'na bağlı çeşitli kuruluşlardaki yolsuzlukları araştırdığını belirten SES Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Mahmut Konuk, geçen dört yıl içinde cinayetin aydınlatılamadığını belirtti. Konuk; Abdullah Çatlı ve Haluk Kırcı'nın Sağlık Bakanlığı ile sıkı ilişkileri olduğunu ve bakanlıktan aldıkları ihalelerle tanındıklarını öne sürdü.

Konuk, cinayetle ilgisi olabileceği düşünülen eski Senatoryum Hastanesi Başhekimi Mehmet Ünlü, Teftiş Kurulu üyelerinden Mehmet Aydostu ve Ali Özaydın hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulduğunu belirterek, bu kişilerin ülkücü mafya ve çete ile bağlantıları bulunduğunu iddia etti.

(HABER MERKEZİ)

Askerler de rüşvetçi

HABER MERKEZİ- Genel Kurmay Başkanının yalanlamalarına karşın askerlerde çürümüşlükten paylarını alıyorlar. Şiddet aletlerini ellerinde bulunduranların çete faaliyetlerini daha kolay yaptıkları söyleniyor. Yüksekova çetesinden sonra Urfa'nın bir ilçesinde benzer olaylardan birinin daha yaşandığı bildirildi.Siverek'e bağlı Çaylarbakış Beldesi Jandarma Karakol Komutanı'na, 2 balıkçıdan "2 bin mark rüşvet almasından sonra" suçüstü yapıldı. Kaymakam ile üst düzey yetkililerce yapılan suçüstü sırasında, karakolda elektrikler söndü, dışarıda havaya ateş açıldı. Olayda, yaralanan olmadı.

Balıkçılık yapan Ömer Tofan ve Abdurrahman Divar, "el konulan ağlarının ve avlanma ruhsatlarının geri verilmesi" için, Jandarma Karakol Komutanı Astsubay Üstçavuş Mehmet Kocabıçak'ın rüşvet istediği" iddiası ile Siverek Kaymakamı'na başvurdu. Bunun üzerine Tofan ve Divar'dan, tutanakla seri numaraları belirlenen 2 bin markı, Karakol Komutanı Astsubay Üstçavuş Kocabıçak'a vermeleri istendi.

2 bin markın Kocabıçak'a verilmesinin ardından Kaymakam, Cumhuriyet Başsavcısı, İlçe Emniyet Müdürü ve İlçe Jandarma Komutanı, Çaylarbaşı Karakolu'na gitti. Astsubay Üstçavuş Kocabıçak'ın masasının üzerindeki bir zarfın içerisinde, seri numaraları alınmış 2 bin mark bulundu.

Yetkililer, suçüstü sırasında aniden elektriklerin kesildiğini, dışarıda uzun süre havaya ateş edildiğini belittiler. Olay sırasında yaralanan olmazken, gözaltına alınan Astsubay Üstçavuş Kocabıçak adliyeye sevk edildi. Açığa çıkanların aysbergin sadece görünen kısmı olduğuna dikkat çekiliyor.

Susurluk külleniyor mu?

HABER MERKEZİ- Türkiye'de fırtınalar koparan Susurluk kazasının ve TBMM Susurluk Komisyonu'nun raporunu tamamlanmasının üzerinden uzun bir süre geçti. Ancak gelinen noktada ortaya çıkan tablo hiç de içaçıcı değil. DYP Milletvekilleri Mehmet Ağar ve Sedat Bucak'ın dokunulmazlıklarının kaldırılması hala tartışmalı bir konu olarak duruyor. Aylarca rafta bekletilen fezlekeler geçtiğimiz günlerde Meclis'e gönderildi. Fezlekeler, Susurluk Komisyonu raporuna bile, zorlamalar sonucu gündeme alındı. Susurluk çetesinin başı olmakla suçlanan Ağar ve Çiller ile Bucak'ın ise yargılanabilmesi mevcut dokunulmazlık zırhı yüzünden çok zor görünüyor. Çünkü yargı yolunun açılabilmesi için yeni bir önerge hazırlanıp, Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilmesi gerekiyor. Bu kabulden sonra oluşturulacak komisyonun söz konusu kişileri suçlu bulması ve bu yöndeki raporun tekrar Genel Kurul'da görüşülüp onaylanması gerekiyor. Dolayısıyla ağır işleyen yargı yönü kadar Meclis yolu da pek açık görünmüyor.

Bütün bunların yanında Susurluk çetesinin "baş oyuncusu" ve kazada hayatını kaybeden Abdullah Çatlı'nın eylemleriyle birlikte ortaya çıkan devlet-mafya-siyaset üçgeni ise vatandaşı hayrete düşürürken, üçgenin köşelerini oluşturanların kılını bile kıpırdatmadı.

Öte yandan, Susurluk çetesinin en kilit isimleri Haluk Kırcı ve Sami Hoştan hala yakalanamazken çete ile ilişkisi olan bir sürü faili meçhul cinayet de çözülemedi.

Raporda yazılı

Oysa tüm muhalefet şerhleriyle birlikte 3 Nisan tarihinde tamamlanan içinde 52 bin 43 adet bilgi ve 423 belge bulunan 230 ayrı dosyada TBMM'ye sunulan raporda, Susurluk çetesinin kirli ilişkileri gözler önüne seriliyor.

Sonuç olarak bir "kaza" sonucu meydana çıkan Cumhuriyet tarihinin en "kirli" ve en karmaşık ilişkileri, hükümet tartışmaları ve Meclis iç hesaplaşmaları yüzünden hala çözülmüş değil. Bu gidişle de bir çözüme ulaşması beklenmiyor.

Üstü örtülmeye çalışılan Susurluk rezaletinin önemli aktörerinden Ağar da hala serbest.

Devlet suçunu işler tazminatını da öder

HABER MERKEZİ/ İçişleri Bakanlığı, devletin, yazar Uğur Mumcu'nun bombalı bir suikast sonucu 4 yıl önce katledilmesinde sorumluluğu bulunduğu gerekçesiyle idari yargı tarafından kararlaştırılan 9 milyar 500 milyon liralık maddi tazminatı, eşi Güldal Mumcu'ya ödedi. Güldal Mumcu ve çocukları, 3 yıl önce idare mahkemesinde, suikastta Uğur Mumcu'yu gerektiği gibi koruyamadığı için kusuru ve sorumluluğu bulunduğu gerekçesiyle İçişleri Bakanlığı aleyhine maddi ve manevi tazminat davası açmıştı.

Davanın görüldüğü Ankara 4. İdare Mahkemesi, devletin sorumluluğunu "kusursuz sorumluluğa dayalı risk" ilkesi doğrultusunda sınırlayarak, istenilen 35 milyar liralık maddi ve manevi tazminatı 10 milyar liraya indirmiş, manevi tazminata yasal faiz uygulanmamasına karar vermişti. Mumcu ailesi, bu karar üzerine hem manevi tazminatın miktarına hem de faiz uygulanmaması kararına karşı temyiz için Danıştay'a başvurdu. Davanın manevi tazminatına ilişkin bölümü Danıştay'da sürüyor. İçişleri Bakanlığı, mahkeme kararıyla kesinleşen maddi tazminatı 3 yıldır işleyen yasal faiziyle birlikte yaklaşık 9 milyar 500 milyon lira olarak ödedi.

Mumlar kaybolanlar için yandı

17 Mayıs Dünya Gözaltında Kayıplarla Mücadele Günü'nde bir araya gelen kayıp yakınları, hafta içinde akşam saatlerinde yine mumlarıyla Galatasaray Lisesi önündeydi. İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubes Başkanı Ercan Kanar, her dilden her insanın gözaltında kayıpları anadığını, sorumluları protesto ettiğini ve kimsenin kaybolmaması için çağrıda bulunduğunu söyledi. Kanar, "Biz de buradan sınırlar ötesinden elimizi onlara uzatıyor, gözaltında kayıplar için bir mum da biz yakıyoruz" dedi.

Gözaltına alındıktan aylar sonra cesedi ormanlık bir alanda bulunan Hasan Ocak'ın ağabeyi Hüseyin Ocak, gözaltındaki kayıplardan devletin sorumlu olduğunu söyledi. Oturma eylemini ellerindeki mumları yakarak başlatan yaklaşık 50 kişilik grup, Talat Türkoğlu'nun fotoğrafının yanına mumlarını dikerek sessizce dağıldı.

(HABER MERKEZİ)

Susurluk'un pisliği bitmiyor

Susurluk kazasıyla gün ışığına çıkan olaylara bir yenisi eklendi. 1994'te öldürülen Sağlık Bakanlığı Müfettişi Namık Erdoğan'ı öldüren kurşunlarla, Susurluk'taki kazada bulunan kurşunların aynı marka olduğu ortaya çıktı. Yine Çatlı'nın ortağı Haluk Kırcı'nın halen faliyette olan 21 sağlık firması olduğu ve Sağlık Bakanlığı'ndan son olarak ameliyat önlükleri ihalesi aldığı belirtildi.

Susurluk raporu yazılmasına karşın, olayın sümenaltı edilmesine karşı çıkan komisyon üyeleri, dün Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası'nda biraraya geldi. Komisyon üyesi CHP'li Fikri Sağlar, Sağlık Bakanlığı Müfettişi Namık Erdoğan'ın öldürülmesiyle Susurluk çetesi arasında yakın ilişkiler olduğunu öne sürdü. Sağlar şunları söyledi:

"Ne yazık ki, devletin kendi parasıyla üniforma alıp giydirdiği, karnını doyurduğu görevlilerle çeteler arasında yakın işbirliği vardır. Flash televizyonu baskınında, yakalanan bir kişi polislerce serbest bırakılmıştır. Bu çetelerin arasında siyasi güç olduğu açıktır. Çiller'in çetelerin reisi olduğunu bu olaydan çırabilirsiniz". Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası Genel Eğitim Sekreteri Mahmut Konuk ise, Susurluk kazasında bulunan mermilerle, birçok faili meçhulde ve müfettiş Namık Erdoğan'ın öldürülmesinde kullanılan mermilerin aynı olduğunu kaydetti. Konuk, "Çatlı'nın sağ kolu Kırcı, Sağlık Bakanlığı'ndan ihaleler almaktadır. İstanbul'da 22 medikal firması olan Kırcı, son olarak bakanlıktan ameliyat önlükleri ihalesi almıştır" dedi. Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı Ali Özaydın'ın karanlık ilişkiler içinde olduğunu öne süren Konuk, şunları söyledi: "Sağlığında Erdoğan'ı Sanatoryum Hastanesi Başhekimi Mehmet Ünlü tehdit ettiği gibi, bu kişi Teftiş Kurulu Başkanı Ali Özaydın'la yakından ilişkilidir. Erdoğan öldürüldüğünde, Senatoryum Hastanesi'ndeki yakıt alımları, Hıfzısıhha'ya alınan persol, röntgen cihazlarının alımı, Rize Devlet Hastanesi, Bursa HABAŞ tıbbi gazlar fabrikası, İstanbul Doğu İlaç Fabrikası, Berko İlaç sanayi hakkında soruşturmalar yürütülüyordu. Teftiş Kurulu ve olayı soruşturanlar, öldürülen müfettişin neyi soruşturduğu konusuna dahi açıklık getirememişlerdir."

Kongrenin ardından

Lokman POLAT

İsveç Kürdistan dernekleri federasyonu'nun (Federasyona Komeleyên Kurdistanê Li Swêd-FFKS) 16.kongresi 10-11 Mayıs'ta yapıldı. Ben de Kürdistan Yazarlar Derneği'nin delegesi olarak, bu kongreye katıldım. KYD federasyonun üyesidir. KYD adına ben (Lokman Polat) ve Zınar Soran delege olarak kongreye katıldık.

İsveç Kürdistan dernekleri federasyonu daha önce Kürt siyasal hareketlerin çizgi dernekleri tarafından oluşturulmuştu. Daha sonra federasyonun sistemi değiştirilerek komun -Belediyeler- sistemine göre yeniden reorganizeye, yeniden örgütlenmeye girildi. Federasyonun örgütlenme ağı genişledi. Daha önce çizgi derneklere üye olmayan örgütsüz "bağımsız" unsurlar, süreç içerîsinde federasyonun değişik yönetim kademelerinde yer aldılar. Federasyon kogreleri - son kongre de dahil -çok sesli, çok renkli bir şekilde yapıldı, yapılıyor. Fakat hem geçmiş kongrelerde, hem de 16. kongrede bazı "bağımsız" unsurlar Kürt siyasal örgütlere karşı haksızlık yapıyorlar. Yönetim organların seçiminde örgütlü insanları dışlamamak, onları yönetim organlarına seçtirmemek için genellikle oylarını kendileri gibi "bağımsız" olan adaylara veriyorlar. Kongre konuşmalarında -isim vermeden- Kürt siyasal örgütleri suçluyorlar. Federasyonun iyi çalışma yapmamasını, kötü gidişatın sebebini Kürt siyasal örgütlerde aramaya çalışıyorlar. "Bağımsız" unsurlardan bazıları Kürt siyasal hareketlerine karşı duruşlarını, onları -yani siyasal hareketleri- karşı karşıya getirme taktiğini uyguluyorlar. Siyasal hareketlerin arasını açmak için sinsice taktiklere başvuruyorlar. Bazı örgütlü unsurlar da onların oyunlarına, senaryolarına kanıyorlar. Bazı unsurlar var, bunlar örgütlü "bağımsızdırlar." Bu örgütlü "bağımsızların" yanlış tutumları ve pratikteki "bağımsız" tavırları örgütsüz "bağımsız" unsurlara yarıyor.

Federasyonun 16. kongresinde siyasal bir hareketin -PSK'nın- dıştalanması, yönetim organı için gösterdiği tek bir adaylarının seçilmemesi, onun yerine yıllarca federasyon yönetim organlarına kapağı atan, adeta mütemed olan kaşarlanmış 3-4 unsurun seçilmesi durumun vehametini göstermektedir. PSK adayının seçilmemesi hiç de iyi olmadı. Hem geçmiş kongrelerde, hem de bu 16. kongrede siyasal hareketlere bağlı olan bazı delegelerin istikrarsız bir tavır sergilemeleri, "bağımsız" unsurların ekmeğine yağ sürüyor. Onlara yarıyor.

Siyasal hareketlerin eksikliği, kendi aralarında ilkelere, prensiplere, protokole dayalı platform oluşturmamalarıdır. Halbuki siyasal hareketleri bağlayıcı bir protokolun olması ve bu protokole uygun bir platformun oluşması durumu, kongrenin yönetim organlarının seçimini etkiler ve uygun, iyi bir sonuç elde edilir. Böyle yapılmazsa her yıl bir siyasal hareket yönetim organından dıştalanır. Bir önceki seçimde YNK (Yekîtiya Nîştîmanî Kurdistan) dıştalandı. Gelecek seçimde de bir başkası dıştalanır.

Federasyonun yönetme organının seçiminde parçalar arası dağılımı ve siyasal hareketlerin temsilini gözönünde bulundurmak gerekir. Bu son kongrede Kürdistan'ın dört parçasından insanlar yönetimde yer almadılar. 7 kişilik yönetim kurulunun 5'i kuzey Kürdistandandırlar. Siyasal hareketlerden PSK ve YNK dıştalandılar. Federasyon yönetim kurulunda 3-4 tane bağımsız var. Bu durum hem parçalar arası dağılımı, hem de siyasal hareketlerin temsilinde nesnel gerçeği yansıtmıyor. Öznel durum öne çıkıyor ve siyasal temsilin yansıtmasında haksız bir durum ortaya çıkıyor. Bunu bir sonraki kongrede gidermek gerekir.

Federasyon tamamiyle örgüt dışı kalmış, "bağımsız" kaşarlanmış unsurların eline geçerse, siyasal örgütler dıştalanırsa, federasyon yaşamaz. Siyasal örgütler federasyondan desteklerini çekerlerse federasyon dağılır gider. Federasyon ve benzeri ulusal kurumlaşmanın yaşaması, gelişmesi Kürt siyasal hareketlerin desteğine bağlı olan nesnel bir durumdur.

Ben bu kısa yazımda, öze inmedim, ayrıntılara girmedim. Özet değerlendirmeyle yetindim. Kongre sürecinde ve iki günlük kongre esnasında yapılan kulislere, ortaya atılan balonlara, geliştirilen hayali itifak senaryolarına, bulanıklık yaratan uydurma söylentilere, istikrarsız tutumlara, yanlış tavırlara, KDP'nin oyunlarına değinme gereğini görmedim.

Yazımı noktalayıp bitirirken, şunu da kısaca belirtmek istiyorum; federasyon siyasal hareketler arasında çelişki yaratmanın arenası olmamalıdır. Federasyon zemininde çelişkiler bir yana atılıp, birliktekiler, ortak çalışmalar, ortak iş yapma, ortak haraket etme anlayıyışını ön plana çıkartılmalıdır. Bu zemin demokratik mücadele birliğinin ve ortak çalışmanın odağı haline gelmelidir.

Cezayir'de seçim katliamı: 30 ölü

HABER MERKEZİ / Cezayir'de 5 haziranda yapılacak olan genel seçimler öncesinde şiddetin tırmanışı sürüyor. Ülkede önceki gece de kadınlı çocuklu 30 kişi bıçak ve baltalarla katledildi. Cezayir televizyonunun güvenlik güçlerine dayanarak dün verdiği habere göre, başkent Cezayir ile Blida kenti arasında bulunan Çebli köyünü önceki gece yaklaşık 40 kişilik silahlı bir grup bastı. Bir kısmı at sırtında, bir kısmı ise yaya olan saldırganların bıçak ve baltalarla gerçekleştirdikleri saldırı sonucu aralarında 2 bebek, 15 çocuk ve 7 kadının bulunduğu 30 köylü katledildi. Yetkililer, saldırganların katliamı gerçekleştirdikten sonra kurbanlarının evlerini de tahrip ettiklerini açıkladılar. Güvenlik güçleri saldırıdan aşırı dinci militanları sorumlu tutarken, bölgeden başkente ulaşan siviller, katlimı aşırı dinci terör örgütü Silahlı İslami Grup'un (GIA) gerçekleştirdiğini savundular. Cezayir'de 5 haziranda seçim yapılması kararı alınmasından sonra, aşırı dinci terör örgütlerinin en kanlısı olan GIA, şiddet eylemlerini artıracağını açıklamıştı. Aşırı dincilerin, yapılmamasını istedikleri seçimler öncesinde şiddet eylemlerinin daha da tırmanması bekleniyor. Güvenlik güçleri de seçim öncesinde aşırı dinci örgütlere yönelik operasyonlarını yoğunlaştırıyorlar. Ülkenin kuzeybatısındaki Sayda bölgesinde geçen salı günü yapılan operasyonlarda en az 11 militanın öldürüldüğü açıklandı. Şiddetin tırmanışına neden olan 5 haziran seçimleri, ülkede şiddetin patlak verdiği 1992'den bu yana yapılacak olan ilk seçim.

Türkiye lobi yardımı arıyor

Türk devleti İsrail ile anlaşma yaparken diğer çıkarlarının yanısıra ABD içindeki Lobi faaliyetlerinden yararlanmak istiyordu. Nitekim Türkiye'nin, bölgesel tehditlere karşı İsrail'den Arrow füze sistemleri satın alabilmek amacıyla İsrail'den, ABD nezdinde lobicilik yapmasını istediği ileri sürüldü. Amerikan savunma dergisi Defense News'un haberinde Türkiye'nin Arrow füzelerini, özellikle İran ya da Suriye'den gelebilecek nükleer, biyolojik veya kimyasal bir saldırıya karşı savunma amacıyla elde etmek istediği kaydedildi.

Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Çevik Bir'in İsrail ziyareti sırasında gündeme gelen konuda İsrail ve ABD de ikili görüşmeler yapıyor. Antibalistik Arrow füzeleri, ABD ve İsrail tarafından ortak bir girişim çerçevesinde geliştiriliyor. İsrail'in Türkiye'ye bu füzeleri satabilmesi için, ABD'nin ihracat lisansı vermesi gerekiyor. Türk yetkililerin, İsrailli meslektaşlarından konuyla ilgili lobicilik yapmalarını istedikleri ifade edildi.

Şimdiye kadar başarılı testlerden geçen Arrow füzeleri, 1998'de işlevsel hale gelecek.

Defense News dergisinin haberinde, İsrailli yetkililerin Türk meslektaşlarına düşman füzelerini atmosferde imha eden Arrow füzeleri ile ilgili brifing verdiği bildirildi. Türkiye'nin Arrow füzelerine ilgisi, İran'ın nükleer, kimyasal ve biyolojik programının "startejik bir tehdit" olarak değerlendirmesinden kaynaklanıyor. Haberde, "startejik bir diyalog" çerçevesinde Türkiye ve İsrail'in "ortak tehditler" konusunu ele aldıkları görüşmelerde, İran ve Suriye'nin kapasitesi ile Rusya'nın bu iki ülkeye yaptığı askeri yardımlara da değinildiği bildirildi. Ancak görüşmelerin, ortak bir eylem planı içermediği vurgulandı. Haberde, İsrailli üst düzey bir yetkilinin, Türkiye ile işbirliğinin, Suriye ve İran'ı göz önünde bulundurduğunu ifade ettiğine yer verildi. Aynı yetkilinin, "Suriye, Ankara ile işbirliğimizi bir tehdit olarak algılıyor ve Türkiye ile İsrail tarafından çevrelendiğini düşünüyor. Golan'a saldırı gibi bir planları varsa, bu durumu dikkate alacaklardır" dediği de belirtildi.

Defense News, bir başka haberinde de Yunanistan'ın ABD'den aldığı askeri yardım kredilerini (FMS) Yunan firmalarından alım yaparak, kullanmak için Washington'a baskı yaptığını bildirdi. Amerikan yasaları, ABD'nin verdiği savunma kredilerinin Amerikan firmalarından alım yapılması için kullanımasını bir ön koşul olarak getiriyor. Sadece İsrail, ABD yardımının bir bölümü için bu kuralın dışında tutuluyor. Siyasi gözlemciler Türklerin bu yöndeki çabalarına rağmen ABD'nin temel politikasında bir degişiklk beklenmemesi gerektiğini belirtiyorlar.

(HABER MERKEZİ)

Zaire'de Kabila dönemi

HABER MERKEZİ / Zaire'yi 32 yıl süren diktatörlükten kurtaran isyancı lideri Laurent Kabila, hükümeti kurma ve Mobutu rejiminin kalıntılarını temizleme çalışmalarına başladı. Kabila yönetimini tanıyan ülkelerin sayısı giderek artıyor. Devrik Devlet Başkanı Mobutu Sese Seko'nun Togo'da olduğu bildiriliyor.

Mobutu ile birlikte ülkenin önde gelen isimlerinin de ülkeyi terk etmesinin Kabila'nın işini kolaylaştırdığı belirtiliyor. Kabila siyasi değişiklik yapma sancısı yaşamadan söz verdiği geçiş hükümetini ve parlamentoyu oluşturarak, demokrasiye geçişin ilk adımlarını atabilecek.

Ancak yine de Mobutu döneminin ardında bıraktığı politik karmaşanın içinde demokrasi yolunu bulmasının hayli zor olacağı kaydediliyor. Ülkede Mobutu döneminden kalma 450'yi aşkın siyasi parti bulunuyordu. Ancak bunların hemen hepsi "göstermelik"ti. 738 üyeli "sözde" demokrasiye geçiş parlamentosu ise zamanının çoğunu önemsiz işlerle uğraşmakla geçiriyordu.

Kabila ise farklı siyasi eğilimlerde olan liderleri, yakın gelecekte kurulacak olan hükümette bir araya getirmeyi hedefliyor. Ancak siyasi partilere kendi partisi olan "Demokratik Güçler Birliği"nin kanatları altında toplanma şartını getireceğini belirtiyor. Siyasi çevrelerce "pervane" diye tanımlanan muhalefet lideri Etienne Tshisekedi ise son gelişmeler hakkında yorum yapmaktan kaçınıyor. Ancak baş danışmanı Gaston Mukendi AFP'ye yaptığı açıklamada, "Şu anda hala askeri durum içindeyiz. Önce her şeyin yerine oturmasını beklememiz gerekiyor. İşbirliği için çok çalışmamız gerekeceğine inanıyorum" şeklinde konuştu. Uzmanlar ise yeni rejimin sanıldığı gibi "uyum içinde" gerçekleşmeyeceğini ileri sürüyorlar.

Yeni hükümet

İsyancı lider Kabila başkanlığında kurulacak yeni hükümetin bugün açıklanacağı bildirildi. Güney Afrika Devlet Başkanı Yardımcısı Thabo Mbeki dün yaptığı açıklamada yeni hükümetin bugün açıklanacağını belirterek, "Geniş tabanlı bir hükümet olacak. Herkesin demokratik hakları korunacak. Partilere kısıtlama ve kapatma getirilmeyecek. Yeni hükümet Zaire'deki tüm politik kuruluşların mümkün olduğu kadar çok sayıda katılımı ile gerçekleşecek" dedi. Öte yandan, G.Afrika, ABD ve BM ülkenin yeni hükümet ve yeni adını tanıdıklarını resmen açıkladılar.

Kabila

Mobutu

Mobutu Togo'da ortaya çıktı

Devrik Devlet Başkanı Mobutu'nun Togo'da olduğu bildirildi. Togo hükümet kaynakları, Mobutu'nun başkent Kinşasa'dan kaçtıktan sonra, Gbadolite'deki konutuna geldiğini ve buranın da isyancıların saldırısına uğraması üzerine, Togo'ya kaçtığını belirttiler. Aynı kaynaklar, Mobutu'nun eski dostu Togo diktatörü Gnassingbe Eyadema'nın ikametgahında dinlendiğini bildirerek, devrik başkanın Togo'da fazla kalmayacağını ve ülkeden ayrılma tarihini Eyadema ile yapacağı görüşmeden sonra netleştireceğini açıkladılar.

Cıva işçiyi tehdit ediyor

Aliağa Petkim işçilerinde, Greenpeace elemanları tarafından bir süre önce alınan saç örneklerinde toksit bir ağır metal olan cıvaya rastlandı.

Petkim'in Klor-Alkali tesislerinde çalışan 54 işçiden geçen mart ayında Greenpeace elemanları tarafından saç örnekleri alınmıştı. Petrol İş Sendikası Aliağa Şubesi'nin istemi üzerine alınan örnekler üzerinde Greenpeace laboratuvarlarında yapılan incelemeler sonucunda saç örneklerindeki cıva düzeylerinin 0.2 ile 18.6 mg/kg arasında değiştiği belirlendi. Konuyla ilgili bilgi veren Greenpeace Mediterranean Toksit Maddeler Kampanya Sorumlusu Tolga Temuge, sonuçların, Klor Alkali Fabrikası dışında çalışan işçilerinkine oranla daha yüksek çıktığını belirterek şöyle dedi: "En düşük seviyelere, cıva kirlenmesine sürekli maruz kalmayan iki laboratuvar taknisyeninde rastlandı. Yüksek seviyeler ise cıvaya doğrudan maruz kalan Klor-Alkali Fabrikası operatörleri, mekanik ve bakımonarım teknisyenlerinde görüldü. Dokuz işçide 3 mg/kg'nın üzerinde, beş işçide Dünya Sağlık Örgütü'nün saç numunelerinde cıva miktarı için önermiş olduğu sınır seviye olan 6 mg/kg'nın üzerinde cıvaya rastlandı. En yüksek seviye ise cıva operatörlerinden birinde 18.7 mg/kg olarak bulundu. Alınan saç örneklerinin yüzde 30'unun, olması gerekenden daha yüksek olduğu görüldü."

Temuge, İzmir'de klor üretiminde cıva kirliliğinin, sorunlardan yalnızca birini oluşturduğunu belirterek, "Tüm proses başlı başına tehlikelidir ve çevreye son derece zehirli toksit organaklorlu maddeler yaymaktadır. PVC gibi klor bazlı mamullerin alternatifleri mevcuttur. Türkiye dehal, İsveç örneğinde olduğu gibi, klor üretimine ve kullanımına son vermeli, tüm endüstriyel proseslerde temiz üretim metotlarına geçmelidir" dedi.

İngiltere Exeter Üniversitesi'ndeki Greenpeace Araştırma Laboratuvarı'ndan Angela Stephanson, saç örneklerinde rastlanan cıva düzeyleri ile işyeri ortamında cıva kirliliğine maruz kalınması arasında kuvvetli bir bağlantı olduğuna dikkat çekerek, şöyle dedi:

"İşçiler tarafından doldurulan formlardan, birçok işçinin sağlık durumunun iyi olmadığı görüldü. Şikayetler daha ziyade sinirlilik hali ve hafıza kaybı, böbrek ve karaciğer problemleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. İşyeri kirliliği konusunda ve Petkim işçilerinin sağlık durumunun daha iyi tespit edilebilmesi için daha ayrıntılı bir çalışma yapılmalıdır. Bizim çalışmamız, Klor-Alkali Fabrikası'na girmemize Petkim yönetimi tarafından izin verilmediği için sınırlı kalmıştır."

(HABER MERKEZİ)

Tupac Amarular meydan okuyor

Peru başkentinde Tupac Amaru devrimci hareketinin Japonya büyükelçiliğini basması ve pekçok kişiyi rehin almalarının ardından yapılan uzun görüşmelerden faşist Fujimori'nin oyunları sonucu bir sonuç alınamamış ve elçiliğe baskın düzenlenerek Edgar Sanchez gerilla birliğinin tüm elemanları öldürülmüştü. Fujimori zafer naraları atarken durum sonradan anlaşılmıştı. Faşistler Nestor Carpa yönetimindeki gerilla timinin insani duygularından yararlanmıştı. konuya ilişkin Tupac Amaro Devrimci hareketi siyasal organı VOZ REBELDE'de konuya ilişkin bir açıklama yayınlandı. Yapılan açıklamada şu görüşler dile getirildi."Alberto Fujimori yönetimindeki terör rejimi, halkın yüce çocuklarına karşı Japon ve ABD rejiminin işbirliği ile yeni bir cinayet işlemiştir. Halkımıza büyük yoksulluk ve zülümden başka bir şey getirmeyen Neoliberalizm'e karşı açtığımız savaşta 'Edgar Sanchez' komandosu üyeleri, koşulları eşitolmayan bir çatışmada katledildiler. Kardeşlerimiz Tupac Amaristlere yakışır moral gücü ve 'ya zafer ya ölüm' kararlığıyla savaşarak şehit düştüler.

Çatışmada komutan Nestor Carpa Cartolini'nin ve Edgar Sanchez komandosu gerilaların katledilmesi Fujimori'nin jenosit rejimine zafer sarhoşluğu yaşatmış; hükumet halkımızı ve uluslararsı kamuoyunu Tupac Amaristleri bir kez daha ortadan kaldırdığı yalanına inandırmaya çalışmıştır..

Kardeşlerimizin katli dolayısıyla onların anısı önünde saygıyla eğiliyor, bu nedenle bayraklarımızı yarıya indiriyoruz. Anıları daha özgür bir toplum ve eşitlik kavgamızda önümüze ışık tutacaktır.

Halkımıza ve ülkedeki tüm militanlarımıza ; Edgar Sanchez Komandosu savaşcıları ölmedi ! Onlar birer kahramandırlar ve onlar her hareket ve eylemliliğimizde yanımızda olacaklardır.

Tupac Amaru halkının yetiştirdiği proleter komutan N.C Cartoloni'nin insani değeri, jenosit generalleri için büyük bir şamardı"denildi.

Çocuklar ucuz emek kaynağı

HABER MERKEZİ / Kapitalistler kârlarını arttırmak için yıllardır başka yolların yanısıra çocuk emeğini kullanıyorlar. Uzun mücadeleler sonucu öteki kapitalist ülkelerde belli oranda gelişme sağlanırken Türkiye tüm insani sorunlarda olduğu gibi çocuk çalıştırmada da istisna olmaya devam ediyor.Türkiye, 1980-1995 döneminde 10-14 yaş grubu çocukların istihdamının arttığı tek ülke oldu.

Birleşmiş Milletler'in, Dünya Kalkınma Göstergeleri 1997 raporunun, "10-14 Yaş Grubu Çocukların İstihdamı" bölümünde, ülkelere göre 10-14 yaş grubu çocukların 1980-1995 yılları arasındaki istihdam oranlarına yer verildi. Aralarında Avrupa ülkeleri, ABD, Japonya, Singapur'un da bulunduğu 50'yi aşkın ülkede 1995 yılı 10-14 yaş grubu çocukların istihdam oranı yüzde sıfır olarak belirlendi.

Türkiye'de 1995 yılında 10-14 yaş grubunda istihdam oranı yüzde 24 olarak gerçekleşirken Türkiye, bu oranla Cezayir, Uruguay, Moğolistan, Suriye, Lesoto ve Gabon gibi ülkelerin de gerisinde kalarak, 124. sırada yer aldı. 10-14 yaş grubu çocuk işçi oranı Cezayir ve Moğolistan'da yüzde 2, Bolivya'da yüzde 14, Gabon'da yüzde 18, Lesoto'da yüzde 22 olarak gerçekleşti. Bu yaş grubundaki istihdam oranında Türkiye, yüzde 29 ile Zimbabwe, yüzde 38 ile Çad, yüzde 39 ile Tanzanya, yüzde 49 ile Brundi ve yüzde 55 ile Mali gibi ülkeleri geçebildi.

Oranlar yükseldi

Birçok Avrupa ülkesi ile ABD ve Japonya'da 1980'de de 10-14 yaş grubunda istihdam oranı sıfır olarak belirlendi. Türkiye'de 1980 yılında, yaş grubundaki çocukların yüzde 21'i bir işte çalışırken, 1995'te oran yüzde 24'e yükseldi. 1980 yılında İtalya'da yüzde 2, Yunanistan'da yüzde 5, Singapur'da yüzde 3'lük oranlar, 1995'te yüzde sıfıra düştü. Bu yaş grubundaki çocuk istihdam oranının yüzde 50'leri aştığı ülkelerde bile 1980'den 1995'e gelindiğinde düşüş gerçekleşti.

Geçmişle hesaplaşabilmek

M. ÖNCÜ

Susurluk kazası, Türk devletinin yıllardır işlediği, işlettiği ve kürtlerce bilinen ama, dışımızdakileri inandırmakta zorluk çektiğimiz, suçlarının gün ışığına çıkmasına vesile oldu. Bir başka deyişle içi günah ve kirli işlerle dolu suç testisi Susurluk'ta kırıldı, içindekileri taşıyamaz oldu.

Türkler ve Kürtler altı aydır Susurluk şahsında devletin içine düştüğü bataklığı konuşuyor. Daha çok kamuoyu baskısıyla Türk parlamentosunda bir araştırma komisyonu oluşturuldu. Komisyonda ifade vermeleri gerekenlerin bir kısmı konumlarını gerekçe göstererek ifade vermeyi reddederken, büyük bir kısmı da canları istediklerinde gidip ifadelerini verdiler.

Araştırma Komisyonu çalışmalarını yürütüyor, savcılık fezlekeleri Başbakanın çekmecesinde duruyorken bile, çete faaliyetlerinin sürdüğü görüldü. Televizyon stüdyoları tepedekilerin emri ile, çeteciler tarafından basıldı. İnsanlar çeteci T-GRT tarafından önce teşhir, sonra katledildi. Maaşlı, yeşil pasaportlu çete elemanları televizyon kanallarına çıkarak, bir yandan işledikleri haltları övünerek anlattılar, bir yandan da sağa-sola tehditler savurdular. Çetecilere sahte belgeler verdiği için istifa eden-ettirilen Ağar'ın yerine bu kez kocası Çatlı'nın arkadaşı olan biri atandı.

Aslında tüm bu olup bitenlere Araştırma Komisyonu'nun isteksizliği, beceriksizliği ve iktidarın yargıya müdahalesi, suçluların devletin hangi noktalarında oturduklarını göstermektedir. Bu nedenle böylesi komisyonların onları da çok çok aşan suçları açığa çıkartacağı beklenmemelidir.

Türkiye'dekine benzer olaylar nadir de olsa dünyanın başka ülkelerinde de görülebiliyor. İspanya'nın Bask'lı ETA militanlarına ve yöneticilerine karşı hukuk dışı yollara başvurduğu ortaya çıktı. Olaylarda sorumlulukları bulunanlar açığa çıkarıldı, politikacılar da paylarına düşeni aldılar.

Şu anda Güney Afrika'da "Gerçekler Komitesi" adı altında bir komite, Güney Afrika ırkçı rejimin döneminde karanlıkta kalan suçları araştırıyor. Gerçekler Komitesi, hiçbiri politikacı olmayan, daha çok psikolog, sosyolog, hukukçu ve din adamının yer aldığı 18 kişilik bir komite. Komitenin Başkanlığını da Nobel barış ödülü sahibi Bishop Desmonds Tutu yapıyor.

Daha komitenin çalışmalarına başladığı ilk günlerde Güney Afrika'da da tıpkı Türkiye'de olduğu gibi resmi ve kamuoyunca bilinen güvenlik birimlerinin dışında, TAO adında, hakkında ancak üst düzey devlet yöneticilerinin bilgi sahibi olduğu bir örgütün varlığı ortaya çıktı. TAO'da Türk özel Harb Dairesi, JİTEM gibi hukuk dışı yollara başvurarak, ANC'ye karşı mücadele yolunu seçmiş.

Herhangi bir şikayeti olan ve mağduriyetinin açığa çıkartılmasını isteyen herkes, direkt komiteye başvurabiliyor. Şahıs, kanıtlarını, şahitlerini birlekte götürüp komiteye dinletiyor. Şuç işleyip gönüllü komiteye başvuranlar bile var. Başvuranların çoğunluğunu ırkçı rejim kurbanları. Ancak ANC'den de şikayetçi olanlar var. ANC'nin bir bombalı saldırısında bir yakınını kaybeden bir beyaz, ya da oğlu ANC'ye katılmış ama yine ANC'ce ajan diye öldürülen bir siyah anne olayın aydınlanmasını isteyebiliyor. Dahası her üç kategoride de onlarca somut örnek var. Komite çalışmalarında devletin hiçbir organına karşı sorumlu olmadığı gibi, istediğini hiçbir zorlukla karşılaşmadan dinleyebiliyor.

Komite, suç duyurularını ve ifadeleri yüzlerce kişinin izleyebildiği bir salonda alıyor. Basın gelişmeleri sansürsüz yayınlayabiliyor. Hatta kimi önemli durumlarda televizyonlar canlı yayın bile yapabiliyor.

Şu ana kadar çoğu TAO'ca gerçekleştirilmiş cinayetler olmak üzere, bine yakın olay aydınlanmış durumda. Televizyonlar 22 Nisan'da, 20 yıl önce öldürülmüş ve cesedi gizlice bir ormana gömülen bir ANC üyesinin, 20 yıl sonra yapılan cenaze törenini naklen verirken, onbinlerce kişi tüm "Gerçekler Günışığına" diye haykırıyordu.

G. Afrika yönetimi, suçluların ortaya çıkartılıp cezalandırılmalarından ziyade, geçmişle hesaplaşmayı ve vicdanların rahatlanmasını esas alıyor. Bu nedenle suçlar ve failler ortaya çıkartılmasına rağmen, kitlesel cezalandırmalar beklenmiyor.

Açıktır ki sorun, geçmişle hesaplaşmaya hazır olup olmama sorunudur. Kirli geçmişleriyle -bir bütün olarak- hesaplaşmayı göze alamayanlar, istedikleri kadar komisyonlar oluştursunlar, karanlıktakileri aydınlatamazlar. Türkler, soykırımlarla dolu tarihleriyle kavga etmeden, Susurluğun gerisindekileri açığa çıkartamayacaklarını bilmelidirler. Herşey tıpkı Susurluk deşildikçe işin ucunun devletin en tepesine oturanlara kadar gittiği gibi birbirine bağlıdır.

Türkiye suçlarının üstünü örte örte bir yanardağa dönüşüyor. Ama o dağın artık bir gün suçları hazmedemeyeceği ve patlayacağı unutulmamalıdır.

Kısa... Kısa... Kısa... Kısa.

Kürt Kadınlar Platformu

Kürdistan'ın dört parçasındaki kadınları bünyesinde barındıran ve yılda bir kez konferans yapmayı neredeyse gelenekselleştiren Kürt Kadınlar Platformu'nun 4. konferansı 17-18-19 Mayıs tarihlerinde, Almanya'nın Diusburg kentinde geniş ve coşkulu bir katılımla gerçekleşti.

İkinci yıl

'Kayıplar bulunana kadar her hafta burada oturacağız' diyen ve bundan bir adım geri atmayan 'Cumartesi Anneleri' cesedi Kimsesizler Mezarlığı'nda bulunan Hasan Ocak anarak, ikinci yılarının son eylemini gerçekleştirdiler.
Kayıp yakınları ve insan hakları savunucularının başlattıkları oturma eylemi bundan sonra hukuksal bir boyut kazanacak.

Kadınlara kürsü

Demokrasi İçin Kadın Platformu, İngiltere'deki Hyde Park modelini Türkiye'ye taşıyacak. 'Şeriata Karşı Kadın Yürüyüşü'nden sonra 'Anneler Ağlamasın' bildirisini dağıtarak eylemlerini çeşitlendirmeyi sürdüreceğini gösteren Kadın Platformu, şimdi de 'Söz Kadınların' adlı bir serbest kürsü kuruyor. Kadın Platformu sözkonusu serbest kürsü eylemini 25 mayıs'tan itibaren Sıhhiye Pazarı'nda 14.00 -18.00 saatleri arasında kuracaklarını belirtiyor.

Annelere süpürge

Anneler Günü'nde küçük ev aletleri pazarında patlama gerçekleş-ti. Anneler Günü için düzenlenen kampanyayla pazar hacmi 10 trilyona ulaşan sektörde en çok tercih edilen şarzlı el süpürgeleri oldu. Yaklaşık olarak 20 bin adete varan küçük ev aleti satışı-nın gerçekleştiği Anneler Günü' nde, 8 bin adetle el süpürgesi (şarzlı) ilk sırada yer aldı.

Dayağa destek

TBMM Adalet Komisyonu'unda ele alınan ve aile içi şiddet olaylarına polisin müdahalesine yol açan yasa tasarısı, Refah Partisi ve DYP'lilerin engellemesi nedeniye Adalet Komisyonu'na havale edildi. Başvuru halinde kusurlu eşin cezalandırılması, mağdurun korunmasını öngören tasarıya, komisyonun RP'li üyeleri Medeni Kanun değişiklikleriyle birlikte ele alınması gerektiğini belirttikleri tasarının aile birliğini dağıtan bir nitelik taşıdığını öne sürdüler. Devlet bakanı Işılay Saygın ise bu tasa-rının 'hergün dövülen intihar eden kadınları koruma' durumuyla yüzyüze kaldıkları için bu tasarının 'bir zorunluluk olduğunu' belirtti. Tasarının maddelerinin oylamasında ilk madde 5'e karşı 7 oyla reddedildi. Daha sonra verilen bir önergeyle takrir-i müzakere yapıldı ve tasarının komisyona gönderilmesiyle, gericiler bir mevzilerini daha elde tuttular. Tasarı DYP milletvekili Necati Çetinkaya'nın 'bu yasadan mahlukatlar zarar görür' sözleriyle kamuoyunun dikkatini çekmişti.

Leyla Qasım anıldı

KADIN SERVİSİ/ 18 Mayıs 1997 günü Kürt Kadınları Leyla Qasım'ı anma şölenini gerçekleştirdiler. Arya Kültür Merkezinde yapılan şölenin katılımcıları; Arya Kültür Merkezi Kadın Komisyonu, Medkom Kadın grubu, Roza dergisi, Jiyan Kadın Kültür evi, HADEP Kadın Komisyonu, U.D.K.D, geniş katılımlı bir şekilde gerçekleştirildi. Katılımcı grupların dışında Jüjin, Pazartesi dergisi, Üniversiteli kadınlardan Kadınsak grubunun temsilcileri bulundu.

Şölen saat 14.00'de başlayıp, 18.30'a kadar devam etti. Şölene devrim şehitleri adına bir dakika saygı duruşu ile başlandı. Arya Kültür Merkezi Kadın Komisyonundan bir kişi, Leyla Qasım'ın mücadele yaşamı üzerine konuşma yapıp, Kürt kadın tarihine değindi. Ardından Cigerxûn'un Leyla Qasım üzerine yazdığı Leyla Şehit adlı şiir okundu. Daha sonra folklor ekibi halk oyunlarını sergiledi, diya gösterimi ile savaş ve kadın, günlük yaşamda kadın gösterimi sunuldu. Ardından Arya müzik grubu dinletisi ve tiyatro grubunun sikeci ile şölenin birinci turu tamamlandı.

İkinci bölümde KUKM'de Leyla Qasım ve Kürt kadınların yeri formu şölene katılan kadınlar ve erkekler tarafından gerçekleşti.

Forumda UDKD'den söz alan Kürt kadınların mücadele ruhu UKM'de yer aldıkları gibi kendi özgün sorunlarını da kapsayabilecekleri mücadele yöntemlerini gerçekleştirmelerini vurguladı. Leyla Qasım'ın kadınların yaşamında örnek olduğu açıklandı, Leyla'nın fotoğrafının UKM'e yer alan ve şehit kahramanların yanında yer verildiği söylendi. Arya Kültür Merkezi Kadınları kendi özgün sorunlarını ertelememeleri gerektiğini, feodal kalıntıların Kürt kadınların yaşamında özgürleşmeleri önünde engel olduğunu, polis ile karşı karşıya gelindiğinde nasıl bir muamele ile karşılaşacağını düşünmeden önce, babasının nasıl bir tepki ile karşılaşacağı endişesini taşımaktadır.

Jüjin dergisi, Kürt Kadınlarının kendi tarihini yazmalarını ve bunun için araştırmaya yönelmeleri gerektiğini belirterek, 1980'den sonra Kürt kadınların Leyla Qasım'ı her 13 Mayıs'ta anmalarının kendi tarihine sahip çıktıklarının ifadesi olduğunu belirtti.

Roja dergisi Leyla Qasımla ilgili yazılı bilgilerin sınırlı olduğunu, sadece kürt yayınlarının Mayıs ayı sayfalarındaki bilgiler yetindiklerini belirtti. Leyla Qasım her ne kadar kadın özgürlük mücadelesinde yer almışsa da UKM'de yer alması ile Kürt Kadın tarihinde yer almıştır.

Pazartesi Dergisi, kadın tarihinin yazılmamasının genel bir durum olduğunu, kendisi de bir Türkiyeli kadın olarak Türk Kadın tarihinde Cumhuriyet sonrası dönemin resmi ideoloji içerisinde gelişen biçimi ile sınırlı olduğunu belirtti.

Kadınsak temsilcileri, kendilerinin sosyalizm için gönül vermiş kadınlar olduğunu ancak, kadınların kurtuluşunun ve sorunlarının çözümü için özgün kadın hareketinin yaratılmasının gerektiğini vurguladı. Bunun için kadınların zaman zaman erkeklere kapalı toplantı ve etkinlikler yapmaları gerektiğini vurguladı. Bunun için kadınların zaman zaman erkeklere kapalı toplantı ve etkinlikler yapmaları gerektiğini vurguladı.

Medkom Kadın grubu, 13 Mayısların Kürt kadınları için 8 Mart dünya kadınlar günü gibi anlamlı olduğunu ve aynı heyecanla anıldığını belirttiler. Leyla Qasım'ı anarken, onun bize bıraktığı mücadele anlayışı ile yaşamın her alanında toplumsal çürümüşlüklere ve sömürüye karşı birleşmenin pratik adımlarının atılması gerektiğini söyledi. Leyla Qasım'ın bire bir kadın kurtuluş mücadeleis örgütlülüğü içerisinde yer almasa da yaşamı ve pratiği ile kadına dayatılan köleci anlayışı reddetmiştir. Kürt kadınları için eğitim alanının sınırlı olduğu koşullar altında yüksek öğretime devam etmesi feodal baskılara karşı duruşun sergilendiğini görüyoruz; politik mücadele saflarında kadının cephe gerisi korumunun tersine, ön saflarda yer alarak erkek yoldaşları ile omuz omuza mücadele vermiş ve militanca eylemler gerçekleştirmiştir. erkeklerin genel bakışı olan kadına güvensizliği duygusal yapısı ile kendi davasında olumsuzluklar yaratacağı ön yargısını idam edilirken onurluca direnmesi bu düşünceyi mahkum etmiştir. Elbette bu direngenliği kendi özgürlüğünü, ülkesinin özgürlüğü ile birleştirip, bilinç edinmesi ile mümkün kılmıştır.

Forumun sonlarına doğru derinleşen tartışma boyutu ile katılan erkeklerin sorunu erteleyici, zaman zaman günah çıkartma ve sorunun kaynağının kapitalizm olduğunu söyleyerek kadınların feminist

örgütlenmelere gidildiğinde bu alanın kaygan bir zemin olduğunu ve burjuva bir akım haline geleceği endişe olduğunu açıkladılar. Ve kadınların bağımsızz örgütlenmesi değil, sosyalist komünist yapılar içerisinde seksiyon örgütlenmeler yaratılarak kadının kurtuluşunun mümkün olacağı görüşleri açıklandı.

Erkeklerin bu tutumuna karşı kadınlar, feminzmin kaygan bir zemin olduğu tanımına karşı çıkarak, feminizmin erkeğin kadın üzerindeki egemenliğe bir sınıfın diğer sınıf üzerindeki egemenliğine ve bir ulusun diğer ulus üzerindeki egemenliğine (ırkçılığına) karşı olduğunu, burjuva bir hareket olmadığını, sisteme entegre ve Türkiye'deki kemalist kadınları feminist olarak görmediğini açıkladılar.

Kadınlar ulusal, sınıfsal, cinsel, sosyal, kültürel, duygusal ezilmişliklere karşı duruşu, bağımsız kadın örgütlenmesini yaratarak sorunlara sağlıklı çözümler üretebileceklerini açıkladılar.

Kürt kadınlarının erkek egemenliğini tanımından kaçındıklarını, bu egemenliğe karşı duruşu sergilemekten çekingen durduklarını, varolan katmerli baskıların ülkelerinin sömürge koşullarına ve feodal kalıntılara bağlayarak, temeli özgün sorunlarını kısırlaştırdıklarını tespitini koyanlar oldu.

Anneler gününü Kürt anaları da kutlandı !

KADIN SERVİSİ / Tüm dünyada yıllardır kutlanan anneler gününü bir kez daha kutluyoruz. Her anne, annelik duygusunu herşeyin üstünde tutar. Türkiye'de zorlaşan tüm koşullar gibi, annelik duygusunu yaşamakta zorlaşıyor.

Hergün kan ağladığı, kayıp çocuklarının akibetini sormak için gittiği devletin en yetkili kişisinden "çocuklarınız cebimde değil ki vereyim" diyen zihniyeti, acılı analara "siz terörist annesisiniz" deyip, yetmiş yaşındaki annelerin yüreğinde onulmaz yaralar açan devlet yetkililerine anneler nasıl güven duyabilir.

Egemenler anneler gününü bile bir sömürü aracı haline getirerek, bir tüketim çılgınlığı yaratıyorlar. Bu annelere yapılacak en büyük saygısızlıktır. Bir annenin yaşadığı tüm acılara duyarsız kalan, annelerin gözyaşlarına, feryatlarına kulaklarını tıkayan, sağır sultanları oynayan bu zihniyet annelere ne verbilir, annelik duygusundan da ne anlar?

Sevginin tüketilmeye çalışıldığı bir ortamda annelere verilen değer de hediye paketinin büyüklüğü ile doğru orantılıdır. Oysa annelere verilen değerin maddi karşılığı, bunun karşılığı olamaz.

Yürütülen kirli savaş toplumu ciddi bir kirlenme ile yüz yüze bırakmış durumda. Toplumda zaten ikinci sınıf muamelesi gören kadın, bir yandan anayasal düzenlemeler yapılmadığı için bir çok haktan mahrum, diğer yandan eğitimsizlik ve baskıdan dolayı ciddi bir bunalım içinde halen dayağı bile bir kader olarak kabullenebiliyor.

Kürt anneleri her gün kan ağlıyor, savaşın acılarını katmerli yaşıyor. İşkence, taciz, tecavüze uğruyor, her gün evlatlarını faili meçhule kurban verirken, yaşamı mahkeme, cezaevi arasında mekik dokuyarak geçen Kürt ve Türk anaları evladının akıbetini öğrenmeye gittiği devlet kapılarında hakarete maruz kalıyor.

Amacımız bu anlamlı günde annelerin barış çığlıklarına, kulak vermek, barışa bir şans tanınmasını bir kez daha haykırmaktır. Çünkü biz biliyoruz ki Türk ve Kürt halkının birbiriyle bir sorunu yok. O halde bu coğrafyada adil, onurlu bir barışın gelmemesi için hiç bir neden yok. Annelere verilecek en güzel hediye de akan kanın durdulması olacaktır.

Biz anneler artık yaşadığımız acılar bitsin istiyoruz. Bizi cuma, cumartesi anneleri olarak bölmeye çalışan sisteme karşı birlikte karşı koymak istiyoruz. Giden bizim gençlerimizdir, geleceğimizdir, geleceğimizi egemenlere kurban etmeyelim. Çocuklar bizim, gelecek bizim, çocuklarımıza ve geleceğimize sahip çıkalım.

HADEP İstanbul İl Kadın Komisyonu

Kadınların 2000'i

Şemê PELGÊ

Ortaçağ rahiplerinin rahatsızlıklarının başında kaygı ve güvensizlik olgusu geliyormuş. Bunun nedeni, rahiplerin üretken bir konumda olmaması, boş durmaları olarak belirleniyormuş. 'Üretken' bir emekle yüz yüze geldeklerinde ya da üretken olmalarına izin verildiğinde, bundan bir anlam çıkarırlarmış. Böyle olunca da rahiplerin tek üretken oldukları alan, toplumsal dönüşümün önündeki en büyük engeli oluşturmakmış.

Ortaçağ'da yaşamıyoruz. Rahiplerin düşünsel ve pratik eylemlerle yaşama damgalarını vurdukları bir toplumda da değiliz. Gelgelelim, toplumsal yapının her biriminde rahip-şeyh anlayışı egemen olduğu gerçeği yadsınmaz bir olgu. Hal bölye olunca, Ortaçağ'dan çok daha geri değerlerle tahkim edilmiş ilişkiler cenderesinde ileri-geri, sağ-sol git gellerle sınırlı bir yaşamın nesneleri olmanın ötesine geçemiyoruz. Ve ne yazık ki bu gerçek, sosyalistlerimiz de dahil tüm ilerici kesimlerde de yaşanıyor. Geri toplumsal ilişkiler kadar değilse bile, yeni ilişki alanları-biçimleri üretmeden idare-i maslahatçı tutumların ötesine geçilmiş değil bu kesimlerde de. Bunun böyle olmasının değişik nedenleri var kuşkusuz. Nedenleri tek tek saymak yerine, en önemlilerden birine değinmekle yetiniyorum. Kaygı ve güvensizlik. Ortaçağ rahiplerinin başat hastalığı olan bu olgular, toplumun tüm kesimlerinde -oransal farklılıklarına karşın- başat öğe durumundalar. Kanımca bunun böyle olmasını, ağırlıklı noktasını, ezenlerin ezilenlere karşı duydukları güvensizliğin, ezilenler arenasındaki ilişkide de egemen olması oluşturuyor.

Kadın-erkek ilişkileri, bunu tartışılmaz kanıtlarını sunuyor. Egemen sistemin vatan, millet, kutsal aile adına kadınlara vurduğu cendere, değişik biçimlerde kendisini toplumsal muhalefet odaklarında da varediyor. İçerik aynı. Değişen söylem. Egemen sömürücü sistemin söylemi, muhalif kesimlerde "sınıfın birliği, ülkenin çıkarları" vb.yle yer değiştirmiş o kadar. Salt bu kadarla sınırlı kalınsa iyi. Pratik tutum alışta da aynı noktaya varılıyor. Bu konuda o denli tutarsızlıklara düşülüyor ki, bunu mantıksal sonucuna dek vardırdığımızda yarı doğrularla bezenmiş yanlışlarla karşı karşıya olduğumuzu görmemek için kör olmak gerekir. Yalnızca organik körlükten değil, siyasal anlamdaki körlükten de sözediyorum.

Oysa bunu aşmanın yarım doğrularla kamufle edilmiş yanlışları günlük yaşam ilişkilerinden, toplumsal dönüşümü gerçekleştirecek ilişkiler alanının dışına itmenin olanakları çok uzaklarda değil. İçimizde elimizi-beynimizi hareket ettirdiğimizde hemen oracıkta olduğunu görürüz. Tümüyle görüp aşmadığımız ortamlarda bile, gelişen kadın hareketi, bunu aşmanın ipuçlarını veriyor avuçlarımıza. Egemen sistemin erkek şovenizminin ve her türden/renkten gericiliğin duvarlarını aşmak için canını dişine takan ezilenin ezileni kadınlar, salt bununla da kalmayacaklar. Geri toplumsal ilişkileri olduğu gibi, ilericilik bulamacına bulandırılmış ilişkileri de olması gereken biçimde yeniden üreteceklerdir.

Nasıl mı?

Tüm geri değerlere ve dost güçlerin engellemelerine karşın, giderek kitleselleşmeleriyle. Yok sayıldıkları, en iyi haliyle 'yedek güç' olarak değerlendirildikleri koşullarda bile, Claraları, Kollantaileri, Margaretleri, Leyla Qasımları, Necla Baksi, Zekiye Alkan, Bişengo Anıkları yetiştirmeleriyle.

20. yüzyılın olumsuz koşulları ve kendilerine karşı beslenen kaygıya/güvensizliğe rağmen, bugün sayılacak kadar kahramanları yetiştiren kadınlar, 21. yüzyıla damgalarını vuracak, yeni toplumsal ilişkilerin yaratıcısı olacaklardır. Bundan kuşkusu olanlar şu son on yıllık süreçte Kürdistan, Türkiye ve dünyadaki gelişmelere, sokağa baksınlar. Alttan gelen değişimin uğultusunu, yeryüzüne fışkırtma sabırsızlığını yaşayan lavların gümbürtüsünü duyacaklardır. Elbette sağır olmak gibi bir dertleri yoksa. Olsa bile, 2000'li yılların kadını onları da duyarlı hale getirecektir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

"Silkeleyin kadınlar düşecekler."

ÇİZGİLERDE KADIN

KADIN TARİHİNDEN...KADIN TARİHİNDEN...KADIN TARİHİNDEN... KADIN TARİHİNDEN... KADIN TARİHİNDEN...KADIN TARİHİNDEN...KADIN TARİHİNDEN..

Kadına toplumsal ve tarihsel açıdan kısa bakış - 2

Dr. Kemal Mazhar AHMET

Kadının kara günü

İhanet, oğlanın tapılması, Çok kadınla evlenmek, Korneliya ve Misalina, Kadını cambazlığı ve nazlanması, Kadınsı erkek, Çayhane ve divanhaneler, Kadınlar hamamı, Kadın makyajı.

Kadın baharının ömrü kısa sürdü. Çok geçmeden yaşan mizanının kefesi erkeğin lehine oldu. Kadın ard arda sahip olduğu hakları kaybetti. Birçok yerde ucuz bir meta haline geldi. Artık kadının görevi sadece hizmetçilik oldu. Ancak çok güzel şanslı olanlar erkeğin dansözü olabilirdi. Kadının yeni yaşam durumunun bir çok olumsuz yönleri eski adetlerin değiştirilmiş şekilleriydiler. Şunu belirtmek gerekir ki eski örf ve adetlerden vazgeçmek kolay bir şey değildir. Toplum da ne kadar geri kalmışsa, eski örf ve adetlere daha fazla bağlı olur ve birçok defa adetlerden vazgeçmeden önce yeni bir kalıba sokar.

Yeni ailenin oluşmasından sonra birçok yerde eskiden çok kocalılık adeti bu şekilde yansımaya başladı. Bir kız evlendiği ilk gecede, düğüne davet edilen akraba ve dostlar damattan önce gelinle yatarlardı. Bir süre öncesine kadar Afrika'nın geri kalmış bazı kabileleri bu adeti övünçle yerine getirirlerdi. Birçok yerde de otorite sahibi olan bir kimse veya ağa, köylü ve yoksul insanların düğünlerinde gelinle ilk gece yatardı. Belirtmek gerekir ki aile tarihi incelemesinin temelini ünlü İsviçreli bilgin Yohanna Bahofin (1815-1887) atmıştır. Bu bilgin, incelemesinde, ailenin kuruluşunun şerefini kadına vermiştir. Ona göre kadın, erkekten önce çok kocalı aileden nefret ederdi. Yaşam durumu ve ince duygu, kadını erkekten önce ailenin korunmasına itmiştir. Çünkü aile düzeninin bozulması ona ve çocuklarına açlık ve sefalet getirirdi. Bu nedenle kadının erkeğe bağlılığı, erkeğin kadına bağlılığından daha fazla olurdu. Karı ile kocanın birbirlerine sadık olma meselesinde toplum kadına karşı daha acımasızca yaklaşırdı. Erkeğin sadık olmaması dünyanın her tarafında rastlanılan bir şeydir. Ama kadının veya kızların erkeklerle ilişki kurması ve cinsel ilişkide bulunması hatta geçim sıkıntısı yüzünden de olsa hiç kimse tarafından kabul edilmeyen bir şeydir. Tarih boyunca her bir erkeğin namus meselesi yüzün- den intihar ettiğini sanmam. Ama binlerce kız bu işin kurbanı oldular. Bu da insanlık için utanç verici bir şeydir. Eğer adalet ve eşitlik uygulanacaksa her iki taraf aynı şekilde cezalandırılmalıdır. Burada toplumu bu yönde bazı anlamsız kararlarından söz etmek isterim: Tarihte ilk defa Latince müfettişi Markos Porsiyos M.Ö. 200 tarihinde erkeklere yönelerek şöyle demiştir: "Eğer karın sana ihanet ederse mahkemelerden ve cezadan korkmadan o kadını param parça edebilirsin. Ama, o senin başkasıyla ilişki kurduğunu öğrenirse de sana el bile kaldıramaz. Çünkü nasıl olsa kadının bu hakkı yoktur". Ama Markos Persiyos'un bu sözü söyleyişinden on altı yüzyıl sonra Batı Avrupa'da erkeğin hakkı şu şekilde tayin edilmiştir: "Koca eşini dövebilir ve yaralayabilir. Hatta kanlar içinde onun derisini yüzebilir". Yine o devirlerde başkasıyla cinsel ilişki kuran kadınları şehir dışı ederler ya da onu çırılçıplak soyduktan sonra üzerine toprak ve ayran döküp şehrin içinde dolaştırırlar ve başkalarına ibret olsun diye birkaç gün direkte asılı tutarlardı.

Bach, Einstain ve Brech'in ataları şöyle diyorlardı: "Kadınlara karşı istediğiniz gibi davranın onlara acı çektirmekten çekinmeyin, onların derilerini yüzün, zira o kafirlerin dokuz derisi vardır."

Artık erkekler, kadınları cansız bir şey gibi görüyorlardı. İstedikleri gibi kullanıyorlardı. Ama tabii ki, kadın cansız bir şey olmadığına göre, gerekli bir iş için dışarıya çıkabilir veya yabancı bir kimse onun evine gelebilirdi. Kurnaz erkek de bunun bir çaresini buldu. Kadının tüm vücudunu örtecek elbiseleri ve örtüleri ortaya çıkardı. Öyle görünüyor ki bunu ilk uygulayanlar Akadlar olmuşlardır. Onların bahanesi de karılarını kötü kadınlardan ayırmak olmuştur. Birçok yerde ve zamanda erkeklere bu adetten yararlanmak istediler. Peygamber de on iki karısını diğer kadınlardan ayırmak için onlara aba ve peçe giydirdi. Bunun üzerine Mekke'nin bütün erkekleri onu taklit ederek eşlerine bunu uyguladılar.

Toplumda erkeğin otorite kazanması ve buna karşı kadının aşağılanması sonucunda, erkek çocukların kız çocuklarına nazaran değerleri arttı. Çok eski zamanlarda., kadın ile erkek arasında fark yoktu. Ama bu durum çok sürmedi, erkek çocuklar aranan altın gibi oldular. Kız çocuklar da bela haline geldiler. Babil hükümranlığı devrinde bir kadın karnındaki çocuğu düşürmeye çalışsaydı, çocuk erkek olur ihtimali nedeniyle, kadın öldürülürdü. Ve onun ölüsü yırtıcı kuşlara bırakılırdı. Arap yarımadasında da islamdan önce kız çocuklar doğduktan sonra toprağa gömülürdü. Hindistan'da erkek çocuğu olmayan bir adam hemen kızlarını evlendirir ve kızlarının her birisinin doğuracağı erkek çocuğu kendisi alırdı. Bebek annesinin sütünden kesildikten sonra bir daha onun kucağını göremezdi. Romalılar da evlendikleri kadının erkek çocuğu olmadığı zaman, birbirlerini çok da sevseler, ayrılmak zorunda kalırlardı. Milattan önceki Yunanistan'da, kız çocuğu doğuran kadının evini kapısında yün bir ip, erkek çocuğu doğuran evin kapısına da zeytin yapraklarıyla süslenmiş bir sepet çiçek asarlardı. Yün ip, kız çocuğu büyüdüğü zaman işi yün örme ve dokuma olacağı, bir sepet dolusu çiçek de, erkek çocuğun sevinci ve mutluluğu getireceği anlamına gelirdi. İki bin küsür yıl önce Yunanlı bir yazar şöyle demiştir: "Erkek çocuğun ailesi zengin olmasa da çocuğunu büyütür. Ama zengin aileler kız çocuklarını ihmal eder ve atarlardı. Atılmayan ve yaşama şansı olan kız çocukların da şansı annelerininki gibi olur. Babaları tarafından aşağılanırlardı. Bugünkü Yahudilerin ataları olan İbraniler, kız çocuklarını pazarda satarlardı. Babalar da kızlarını kötü yerlerde çalıştırabilirler veya az bir para karşılığında onun bakeratini zengin bir adama satabilirdi. Bir baba evlendirdiği kızını istediği zaman pişman olup kocasından alabilirdi. Bundan daha tuhafı kadın evlendiği adamın mensup olduğu aşiretin malı olurdu. Eğer kadının oğlu olmadan kocası ölürse, kadın, ölenin kardeşlerinden birisiyle evlenmek zorunda kalırdı ve yeni kocadan oğlu olduğundan birinci kocanın adı verilirdi.

Oğullar, çok karılığın meydana gelmesinin nedenlerinden biriydiler. Bir erkek birinci karısından oğlu olmayınca ikinci kez evlenebilirdi. Eğer ikincide de olmasa üçüncü kez evlenirdi. Yunanlı eski şairlerden birisi şöyle demiştir: "Evlenmek mecburi bir beladır ve bu bela olmadan da oğlan denen kaleye varamayız."

Nasnama netewî û çand

Dr. Redwanê ALÎ

Gelo sermiyanê nasnama me çi ye? Gelo nirxê Nasnama me, li cem me, çi ye? Cê wê di jiyana me de, di xebat û têkoşîna me de, çi ye? Çawa wê nerxên çanda me, bibin sermiyanê gelê me? Çi sermiyan ji me re divê ji bo ku em karibin li çanda xwe xwedî derkevin?

Gerek bê naskirin, wekî çiqas hebûna me li welatê me kevin û asê be; çiqas rastiyên dîrokî hebin, ku mafê me di nerîna zagonên navnetewî de biçepsînin...

Sermiyanê hebûna me, weke grûpek nijadî (ethnique) wê bimîne grêdayî bi firehbûn û tengbûna rewşa ziman û çanda me ve. Ango di mercên pêşveçûna têkoşîna me ya rizgarî de, ya îro, hebûn û tunebûna me grêdaye bi sînorê hebûn û tunebûna ziman û çanda me ve.

Tiştekî eşkere ye, wekî bi hukmê siyaseta mêtengeriyê, sinorê hebûna me li ser erdê welatê me, ber bi tengbûnê ve diçe. Xebata vejandin, pêşvebirin û belakirina ziman û çanda me jî, bi gelekî, ji ya asimilasionê kêmtir û zeîftir e.

Di vê rewşa kambax de, raman û fikrên teze divên! Karê heye gereke bê ronî kirin, şirove bibe û encam jê bên girtin.

Weke em zanîn, nirxê tiştan, ne tenê bikêrhatina wan e, lê her wiha sedemê domkirina dilêm û pêşxistina mîkanizmê efrandina wan e. Mixabin, di şertên pêşveçûna teknîk û zanestê de, firehbûna sînorê elaqetên ragihandinê de.. Riyên ezmanî, television, radio, rojname.. Li gelek heremên welêt, ziman û çanda me, bê bandor dimîne. Nirxê xwe yê heye jî winda dike û mîkanizma efrandin û pêşxistina xwe nabîne.

Di halê hazir de, du reng ji xebatê, bi awakî gelemperî, di ber çanda me de, dibin:

Yek: Xebata nehînî û veşartî, yan jî (nîvnuxamtî) ya saziyên hundirê welat.

Dudu: Xebata nîv fermî (nîv resmî) ya saziyên kurdan li Ewropa.

Herdu jî, weke em zanin, bi bandoreke pir ziîfin!

Gelo bi wi hawê nivruhî, nasnama me, ku bingehê wê ziman û çanda me ye, wê çiqasî karibe xwe li himber siyaseta sofinî ya barbar bigre? Gelo gengazî hene ku ev rewş, piçekî be jî, bê guhertin?

Bersiv bi baweriya min: erê ye! Erê ye, ji ber ku ew, bi kêmanî, "sedemê naverûke", yê avahiyên hemû partî û hêzên kurdan li hemû perçên Kurdistanê ye.

Erê.. Lê çawa?

... Em bixwazin nexwazin, mîkanizmê efrandina çanda me, bi destê me çê dihe. Lê heger ji mentalîte û zihniyeta me be, heger ji gengazî û zanebûna me be.. Ji çi dibe bela bibe-, em nirxê çanda xwe bê bandor dihêlin. Me zagonên sazumaniyê ji hîmên çanda xwe re peyda ne kiriye.

Em bêjin rojname: li temamê dinyayê ku tu rojnamakê bistûne, divê tu nirxê wê bide; û ku tu di rojnamakê de bixebite jî, gereke tu himber xebata xwe peran bistûne. Lê ev tiştê ku li dinyayê tevî, xweristî û normal e, li cem me kurdan, heta li Ewropa jî, nameşe!?

Li ser şirovekirina vê babetê em du hicetan (argumentan) dibhîzin- yek: xwediyên rojnaman dibêjin "rojnamên me nayên firotin!" dudu: xwendevan dibêjin "rojnamên wan nayên xwendin!" Seyr e! Lê heger reweştên vê rûdanê rast wilo bin, duaroj ji me re tune (!?)

Ev rûdana seyr û tal-, rûdaneke dualî û xapanoke!

Rastî jî, tiştekî din e: Qelsbûna mîkanizma rojnama kurdî, ya "bê nirx", ji bêsermiyantiya wê ye!1

Helbet, pirs ne pirsa dikanekê ye, heger bi xwediyê xwe re nemeşiya, ewê wê bigre. (Heger wilo ba pirs rihet bû). Lê itariya siyasetê, ku tê kirin ser pişta nasnama me, encaman çê dike! Ecnamên ku bi wan, hal diqede û xisar û fêde-, hev hiltîne. Em xwes dizanin wekî pirsa xwedîderketinê li çanda kurdî, tê grêdan, di wan rojnaman de, bi naverûka siyasî ya "giringtir û mezintir": şerê Emperialîzmê, avakiriha Sosialîsmê... Û tişt miştên din.. Ku tiştekî kurdan tune, ne pê xerabikin ne jî ava bikin! Pêşxistina nasnama me, dêmek, ji wan re, ne bû ye armancê siyasetê yê yekemin. Ji xwediyên gelek siyasetan re, ew bû ye, "perçak" ji xebata wan, lê ne daxwaz bi xwe ye.

Bi tevhevkirina daxwazan, armanc şelû dibin. Û "di nav ava ne zelal de, Şeytan dilîzin". Wekî din, çi heye ku hebûna hêzeke meşrû bike, gava ew hêz, ser hîmê daxwaza nasnamakê û bi navê wê derkeve, lê di karê xwe de, bi cidî, lê xwedî dernekeve? Ma çi jê hêsantir heye, gava siyaseta wê hêzê nemeşe, gunehê xwe têxe hustê nasnama "qop û kuliyayî"? Em wa bawer dikin ji ber ku, hîmdarên wan rojnamên "kêm tên xwendin û kêm tên firotin" gava kêmasiyên xwe davêjin ser milê gelê belengez- hicetên wan "derbas" dibin, qebûl dibin. (Xebata bo çandê bi serneket, çi dibe? xebata giringtir dom dike!) Lê ku hemû hêza xwe û partiya xwe bikin sermiyan ji bo parastin û pêşvebirina tiştê mayî, ji wê nasnama ber mirinê- dibînin tiştekî ne serwext!..

Pirs jî dimîne serwext, ku merov bipirse: çima gelo ew tiştê "ne baş tê firotin" û "ne baş tê xwendin" bi wê kelîta xwe dimîne? Kî maf dide wan, ku wê "serhevdiye" ji gel re bikin "serwextkirina" siyaseta netewî!?

Ma wê çi qezencên siyasî bên bilind kirin ser hûnê nasnamake ketî?

Pirs pir nazike. Ew sînorê xwe di navbera "kêm firotinê" û "kêm xwendinê" re davêje siyasetek dualî û xapanok. Kes li pirsa bi strî xwedî dernakeve û napirse: çima li ser şaxên çanda netewî "avdayî bi xwîn û xwêdanê" tim siyasetên merisî ku "ne tên fam kirin" û "ne tên tetbîqkirin" dertên!

Bersiva tal li ciyekî dine: hîmdar û sermiyandarên piraniya rojnamên kurdî hêz û partîyên siyasî ne. Xebatçiyên wan jî ji wanin. Navên "netewî" ji rojnamên wan re pêwîstin ku karibin bi wan siyaseta xwe bajon û di ser "nexweşiyên" netewê re, li bihuştek surialîst bigerin.. Ji bo pê, grûpeke gel li dor xwe bicivînin; gurzeke rewşenbîr li dor xwe kom bikin. Û bi mentiqê sermiyandarî yê herî ziîf û paşdemayî; li ku kadrên herî erzan; li ku hibr û kaxetên herî erzan; li ku mesrûfa herî kêm; û li ku pesin û navtêhildanên erzan "taya netewî" disincirîne.. Li wir û bi wan, çanda me, li dar dixin. Heger ne hatin xwendin û firotin jî, ne xeme "çanda me nexweşe" Û dibêjin: "problêma helweşandina zimanê me, ne bi salekê û duduan çê bû ye.. Ew karê hîna xwe ragire, heta siyaseta me ya rialîst û pir serwext (!) biserkeve!?

Dilêma rojnamevaniyeke çalak û bi nasnameke zelal, di civaka kurdî de, ji zû ve, bû ye hacetek giring û dîrokî. Lê ne hemû xwediyên wê, bi cidiyet, li sedemên pêşxistina mîkanizma wê geriyane. Xwediyên wê tu carî hemû sermiyanê xwe di ber de serf nekirine. Serê xwe pê neêşandine.

Li hin welatan, heger rojnamevaniya "nivisandî" himber rengên din yê ragihandinê, bandora xwe kêm dike û carna dibe xisar ji sermiyandarên xwe re, wê çaxê, muesesatên netewî di wan weletan de, alîkariyê (subvention)ê didin wan. Lê yê me, sermiyandarên rojnamên kurdî, ew bi xwe muesesatên netewîne. Ew ne ameden e xisarê bikin, ne tenê di ber çanda "ketî" de lê her wiha di ber ya mirî de jî. Incex gereke xebata di ber wê de, di selika siyaseta wan de hilê, heta tiştekî jê re bikin; yana, cî jê re tune.

Di vê dema dawî de, ser vê merselê, gelek xemgîrên vê rewşê bi dilsozî û dilpakî pirsên giring tînin holê û bala xwendevan û rêberên me dikişînin. Yek ji wan dengên herî balkêş, gotara Bavê Nazê "Kadro û Saziyên Netewî" ye. (Biner li rojnama "Axina Welat", hejimar 4 (47) 1997; rûp 8) Bavê Nazê ku pirsa çanda netewî bi awakî eşkere di ser siyaseta partî û hêzan re digre, giringiya qelîta karê kadroyên zanyarî nîşan dike û dipirse; "gelo hêzên me yên siyasî çiqasî xwedî li saziyên derveyi bandora xwe derdikevin?". Gelo di rewşek wihade "wê kadrên netewî ciyên xwe li ku bigrin?" weke mînak jî, ser MED TV dibêje; "ew bi awakî vekirî reqabetê bi televizionên dijmin re dikşîne. Di rewşa îro de, gelê me dikare di hundirê qonaxekê de, lê temaşe bike. Lê jê pêve, wê dîsa berê xwe bide televizionên dijmin. Ji bo ku MED TV derbasî her malê bibe, pêwîste, kadroyên zaniyarî lê xwedî derkevin û serokên MED TV jî dergehê xwe ji wan re vekin." (Binxêzkirin ji alî me ye)

Dêmek çare tune-, gereke kadro û saziyên netewî li hev bibanin! Heger çare neyê dîtin, wê fêkiyên çanda me bimînin xav; qûtê jiyanê likelê û bê xwe be.. Wê rojnama me neyê xwendin, radyo û televisionên me jî neyên bihîstin û temaşe kirin!

Mersela xwedîderketinê li nasnama me bi erzanî naghê tu deran. Bi qutûtî û çikûsî em kadrên xwe nikarin bikin sermiyanê xwe. Gelê me laiqî xebatek pispor, dolemend û rêkûpêke. Em bi "rûnermiya" hin "xebatkarên" çandê tu reqabet û munafesetê nikarin bi muesesatên dijmin re bikşînin. Bi hiceta karê xwe yê siyasî em nikarin pişta xwe bidin kelem û striyên çanda xwe. Û dilê xwe bi gazêtên xwe yên ne xwendî, xweş bikin.

Em jî hemû asêtengan dibînin.. Aborî, ziman, sazkirin, belakirin, girtin, qedexekirin...Lê ma çi hêsan heye? Çi bê ked û xebat çê dibe? Û heger rewş bi vî hawî ma, wê heta kengî çanda me karibe di ber xwe dibe? Şensê biseketinê yan yê binketinê di vê berxwedana "mirin û mayînê" de, çiqase?

Heger bi awaki dialiktîk li merselê bê nerîn, gereke pirs wiha bê kirin; tişt çiqas lazim be, ewqas xwedî lê derdikevin; çiqas giring be, ewqas ew bi xwe nirxê xwe peyda dike!

Ser himê vê rastiya dialektîkî, dîroka merovantiyê, ji me re windabûn û mirina gelek rûdanên civakê û xurustê, sirove kiriye. Çend û çend çişîtên teba, tilûr, giya, ziman û zarav.. Hebûn û îro nemane. Her tiştê ku giringiya xwe di jiyanê de ne bîne, dimre û ber be zewalê ve diçe!

Gelo li gor vê nerînê, çanda me çi dike û nirxê wê çi ye? Ki xwediyên "jiyana" wê ne? Kî sermiyanê partiya xwe, gişî û bê ewarte, di ber jiyana wê de, dide? Bi awakî din bê pirskirin: kê mîkanizmê jîndariya wê "rûn" kiriye; kê pispor jê re hazir kiriye; kê pere û kereste jê re amade kiriye; kê ked û westan bi awakî "têkoşînî" pê re dîtiye.. Ji bo ku bi jiyana me de, jîndar be?

Li gor zagonên xurustî, heta niha zimanê me ma, jiya û nemir. Bi hezarê salan berxweda û nûjentiya xwe winda nekir. Dêmek ji me re lazim bû, ew ji me re pêwîst bû ku winda nebû. Haceta bav û kalên me pê ewqase bû ku tu zimanên din yên biyanî şûna wî negirtin. Lê îro, dem ji her wextê bêhtir pirsan li ber me datîne: nirxên çand û nasnama me, di çi derecê de ne û gereke çawa bên parastin? Di vê sedsalê de, sedsala pêşketina teknîk û zanestê, ya çûna ser heyvê.. Çiqasî hîna ji xwediyên xwe re lazime? Em ki ne bê ziman û çand?!

Ji van pirsan tê diyarkirin wekî kurd li ber imtihanek şehrestanî pir giran û mezinin! Yan wê ziman û çanda xwe bighînin neqreke teze, neqra stendart ji zanest û pêşketinê; yan wê bimînin hêsîrên qeyd û merbetên paşketina xwe ya çandî û şehrestanî! Gereke hêz û partiyên kurdan re jî bê famkirin, wekî biserketina çanda me-, biserketina hemû siyasetên me ne. Lê bi binketina wê, tu siyaset nikare nasnamakê ji me re çê ke-: ew biserketina siyaseta dijmine!

Xebat, xisar, xwîn, xwêdan.. Laîqî nerxên netewê yên mezin û giringin!

Pirsa ku kurd îro gereke pê mijûl bibin, ewe: kengî wê çanda me, dilêma xwe pêk bîne? Kengî, bi kêmanî, kadro û saziyên netewî bi xwe, wê bi zimanê xwe karibin bixwînin, binivisînin û hev fam bikin? (Me hîna, di vî warî de, çepsandina Elfeba zimanê xwe nekiriye!?) Heger em man, wê bi demê re, gelek siyaset li bejna me bên. Lê heger nasnama me winda bû, tu siyaset nikarin wê jîndar bikin! Navnîşanê têkoşîna qonaxa îro gereke wiha be: "her tişt bona jîndariya nasnama me"

Ji êş û birînên me yên kevin re siyaset û rêzaniyeke nû lazime!

Siyasetek çav vekirî û hişyar, siyasetek ku xwe di ser zagonên xurustî re neqevize. Siyasetek ku yekîtî û dijayetiya rûdanên civakî bibîne, derxe û bikarbine. Ev siyaset, nêzîk ne dûr, gereke xwe eşkere bike, xwe saz bike.. Lê heta em bighên wê qonaxê, gereke neyê jibîrkirin wekî, ji sazkirina çanda netewîu re, sermiyanê rasteqîn divê!

Sermiyan bi wateya xwedî: kesên bi ehliyet û marîfetek pisporî;

Sermiyan bi wateya made: pere û kereste, teknîk û hacet;

Sermiyan bi wateya kar: ked û westan, xebat û têkoşîn!

Û sermiyan jî, yê bi zagonên sazumaniyê yên nûjen. Ku çanda me, pê nirxê xwe yê herî bilind bibîne. Weke hemû dereftên jiyanê jî, li cê mumkin be, bê kirin û firotin. Pê, pêşkeve, gulvede û bixemile! Ev yek hîna mumkine! Sibe, dibe ku dereng be!

Gereke şêwên çaredîtinê, fireh bên nîqaşkirin û gel, li herderê, pê bê perwerdekirin.

Xulase: Heger em bawerin, wekî zimanê me "tu pera nake" ji xwe ne lazime, ku em wan çend miliyonên belengaz û "paşdemayî" ku hîna bi zimanê xwe yê xav "primîtîv" diaxivin, bikin qurbana xwestokên xwe yên siyasî û madî. Lê heger em ji xebata xwe re "kurdayetiyê" bikin hîm, mafê me tune ku em bejna saziyên xwe, bi kevir û kêstekên zuha, mîna diwarên dîroka me ya helweşiyayî, bi dilxweşkirinê bilind bikin!

Ew komên mirovên bi hevre li ser yek welatî dijîn, çand û zimanê wan yek aborî û jîyana wan hevbeş ji wanra netewê tê gotin.

Em dibêjin Kurd ji netewî ne, lê belê neteweyek ne serbixwe ne, neteweyek binêdestin welatêwan di nav şar devletên dagirker ve hatîye parvekirin û vegirtin. Li ser axa wan potînên qirêj û bi xwîn mejîyên zingargirtî û tevnepîrkê dayiyê li ser diçêrên. Ziman û çand û dîrokwan ji aliyê hêzên dagirker û zordest vê hatiye qedexekirin û înkarkirin. Dewlemendî û madenên ser erdê û bin erdî tevde ji ale dijminan ve têt xebitandin û xwarin û firotin.

Komên mirovan bi ziman û çanda xwe ji hevtê veşetandin cudakirin û naşkirin. Mirov yeke Tirk û Kurd, îngîlîz û Ereb an Fars bi ziman û çanda wan ji hev dikare veqetîne an wan neşbike weke di welatê ku bi ser dijî aborîya wan a civakî dibi sedema ji hev cudakirina wan.

Dijminên gelê Kurd ji bo hundakirina wan berî her tiştî fêmkirine ku bi qirkirinan û kûştinan gelê Kurd xelas nabe, wunda nabe ji bo tekoşîna me biskinan divê ziman çanda û dîroka me lime bidin ji bîrkirin. Sîyaseta asîmîlasyonê dane meşanin di pêvajoya sazkirina komara Tirkiyê heta îro gelek cara Kurdên ku li sukê bajarên Kurdistanên bi zimanê Kurdî axaftin re cazayê heps û pera danê gelek cara kurdên çend bêje an hevokên bi kurdî di nameyekî de nivîsîn ketina heps û îşkencê û zindan a de.

Ziman û tekoşîna netewî

Kendal NÛJEN

Lê belê gelêk heyf û mixabin em Kurd jî nemazê gelek Kurdên welatparêz jî ji sîyaseta komara Tirkiye re xizmetê dikin, siyaseta dijmir a li ser jibîrkirin û hundakirina zimanê Kurdî zirofan amade dikin.

Ll malênxwede, li sukan, kolanan, bajaran, gundan li serê çiyan li nav zevîyan, li civinên partî, waqif û komelan de emjî zimanê xwe jî xwere qedexe dikin.

Çend salekê berî nuha konferansek li bajarek isvîçre li ser babeta pirsgirêka Kurd çêdibe vê qonferansê'de ji bîlî Birêz Melik Firat tu kesî amadekar bi zimanê Kurdî na axife. Hemî bi Tirkî bi zimanê neteweyê zordest li çareserkirin pirsgirêka neteweyê bindest ji xezîna bêjeyan ve û gramera xwe ve dewlemendtire (qey?) jiber ku em têr ji zimanê xwe heznakin, em nikarin raman. Bîr û bawerîyên xwe ji bi zimanê xwe bidin pêşkêşdikir. û em nikarin bi kurdî jî bi fikirin û em nikarin bi Kurdî û wek Kurda jî bijîn.

Ev qonferansa li îsvîçre çebuyî Komara Tirkîye li wir ji zmanê me qedexe kiribû? Rojnama "SABAH" kenê xwe li gelê kurd û piranî li beşdarên ve qonferansê dikir. Qey rojnameya "SABAH" ne bi heq bû?

Gelek mînakên wek vê her roj her seet di jiyana me de berdewan dibe û sedemên wan çine? Tekoşîna netewî berî her tiştî rizgarkirina zimanê gelê Kurde. Û amadekirina mercên azad jibo axaftin lekolîn û pêşvebirina zimanê Kurdî ye lê belê azadkirina zimanê Kurdî tenê bi serê xwe ne çareserkirina piragirêka netewîye lê pewîstîya herî girînge.

Berî her tiştî divê bi Kurdî bi axêvên bi Kurdî fikirin û bi Kurdî bijin.

Çîrokek post-modern li ser têkiliyê jin û mêran

Nerm û germ, nêr û mê

Ali.F.IŞIK

Her du jî rûniştî bûn. Dengbêjekî bi dengekî ziraf û wek ji binê aşîtê bê, niw fetisî kilamek li ser ji hewketina evînê digot. Dengekî xar xar, sist û ji hewdû ketî bû... Pîrekê destê xwe danî nêzîkî destê mêrik, tilîkên pîrekê direxilîn..

Em tiştekî nû bikin ku heya îro kesî ne kirîye. De ji min re bêje, bêşik gava te min dî çi hat bîra te, bê qedexe, azad tê karî bî ji min re bêjî?

Kîjan rojê bû, do an îro, baş nayê bîra min, tu û hinek hevalên xwe, hûn bi hew re, li ser pîya diaxifîn, te ji nişkave go: "gû". Ez tewizîm... pêşî min ne xwest bawer bikim, dû re min go: "ma çima nabe ku tu wiha bi rehetî ji nava lêwên xwe dengê gû derdixî.." min ji xwe re go: Ezê karibim bi vî camêrî re xwe 'genî' bikim!

Hê nû hewûdû naskiribun.. Îro du ro.. Tahma devê wan hê cihê bû. Destê wan hê tilîya ne alast û çavpêketina nû jî hê sûret ji mejî de ne nexşan dibû. Lê erê laşê wan di sincirî..

Barmen du bîra anî danî ser masê, destmala kaxitî li ber wan raxist. Destê pîrekê direjî kasika nok û dendika bû.. Tilîkên ziraf û dirêj bi gûstîlka zîv hê bi esil dixûyanî. Tilîk li tiştekî di geriyan. Tiştekî li hundir, zêde hundir, kûr li valayiyeke bê tixûb.. Wek cereyaneke pozitif, hêsaniyeke niv xuya, an jî hêsaniyeke bin mêjî, bi serê tilîka re li der û dor di geriya...

Çemekî ziv diherikî, her du jî di nav de, hew û dû dişûştin. Ew çem, çemê hevçima wekhev in.. Ez bê her duya çima nikarim bijîm. Dinyaya min û hebûna min wek singê kon, ku xer dê zexim digre û tim û daîm li wir e, ez jî tiştekî wusa me. Tebîeta min wusaye, tiştek ji desxestinê bu. Xwestina biharê ku kulîlk xwe hêdî hêdî vedike.

Ez tirsonek im, ji giredanê ditirsim.. Dilê min û pêxwasiyê heye... Ez zêde tolaz im. Tahma pîreka di devê min de, li ser zimanê min wek tahma vê bîrayê diseknîne. Ez bê pîrek û bê bîra nikarim bikim... Carna ji xwe re di fikirim; Gelo bîhna navran û bîhna kûlîlka tawê di mêjiyê min de tê min nayê..

Ti tiştekî ku ez nizanim ji min re nabêjî. Wekhewiya me di vir de jî xuya dike. Ji xwe min digo: Ez çima li pey vî diçim? Tu diaxifî ez hê bêtir nêzîkayiyê li te dikim. Rihê min azad e. Laşê min ê min e. Lê ez ne tirsonek im. Berî te jî ez û hinekan em bi hew re derdiketin. Ne pesnê xwe bi de û ne jî xwe aciz bike, ez xwe di şibînim xerdê.. Ev xerda gû hê evîna xwe diyar nekiriye. Evîna min gelo tav e an av e, jibo min pirsa mezin eve. ez hêjî bê biryarim. Gava serê xwe dişom, ava gû bi laşê min ve diherike, rihê min banga avê dike û bi rastî meyla min jî li avê ye!..

Bêdengî bi wan ket. Destê xwe dirêjî hev kirin êdî hê jî nêzîkî hev bûn.

"Ez dixwazim bi te re razêm"..

"Ez jî dixwazim bi te re razêm"

"Emê çima bi hew re razên?"

"Tu dibê me hev heq kirîye?"

"Ez ne li dûv heq meq im, ez li dûv bi hev razanê me"

"pirsa min ne ew bû. Ez nêrim. Min dixwest ji bo razana me sedemek bi go ta. em hê hev nas nakin. Em çi difikirin. Bîr û baweriyê me çine, têkilîya nêr û mê ji bo me tê çi manê yê"

pîrekê destê xwe xist bin çenga mêrik. Sînga mêrik di kefa destê pîrekê de germ, nerm û nêr bû. Hilma gû dihat cegera mêrik, qefesa sînga wî wek avê difûriya, hil dida û dadixist.. pîrek bêtir disincirî û destxistina mêrik hê jê re nêzîk diket.

Pîrek;"tu li mahna digerî? de bi gere! ez bi xwe li tiştekî dinê digerim û li ba min, min ew tişt dîtiye jî!!

Straneke reqsê dest pê kir.

"Ez her bihar dibim navnîşana evîna te"

Ji cî yê xwe rabûn. Wek du însanê ku kebê digirin, bedenên wan hew alast û pêsîrên wan li ser hev man.

Mêrik- Tu ji bo min gelekî balkeşî.

Pîrek- Ez bersiva te nadim.

Merik- Çima?

Pîrek- Lewra ez dijîm.

Kovara Lêkolîn û Lêgerîn
W A R
Araştırma - İnceleme Dergisi
Hûr binêre
Kûr binêre
Dûr binêre
DERKET
Adres: Kazım İsmail Gürkan Cad. Hamam Sokak.
Yavuz Han No:2 Kat:3/3 Cağaoğu -İstanbul
Tel: (0212) 522 21 02

XAÇEPIRS

Çeperast

1– Deverên bi dar û ber, ne bejî.., Navçeyeke Colemergê ku Bi tirkî jê re 'Yuksekova' dibêjin. 2–Aware.., 3– Kurtiya 'Amerikanyum' ê.., Nevê Diyarbekir yê kuvin.., Kesê dilxweş, şad. 4– Ciwan, bedew.., Zeviya ku nehatiye çandin. 5– Kurtiya 'Ordûy' ê.., Eşq, evîndarî. 6–Bi devokê soranî birayê mezin, kek.., Zarok, minal. 7–Kesê ku bi nanê xwe ciwamêr.., Beşek ji giyanê mirov. 8–Ji rêzê.., Dîl, tepeser. 9– Navê daretkê.., Derence, pile. 10– Xweşik, narîn (berovacî).., Koma dewarên ku Gavan diçe ber. 11–Umir, jî.., Notayek.

Serejêr:

1–Navê kulîlkeke Adarê.., Neteweyeke mêjûyî. 2–Kujandina vêxistinê, temirandin. 3–Kurtiya 'îrîrdyum'ê.., Xweristî, gerdûn. 4–Mey, şerab.., Belê (berovacî) 5–Qayişa ku dixin devê hespî.., Tecrîd, varîkirin. 6–Berhemên ku bi edebiyatêve girêdayî ye.., Di komikeke mirovan de kesê yekemîn.., Xwendina tîpekê. 7–Eko, dengvedan..,Li rojhilata navîn dewletek. 8–Di rêziman de paşgirek..,Giyayekî ku mirov pê serxweş dibe. 9–Heyet, wefd.., Amûreke dar birînê. 10–Danekî rojê, piştî nîvro.., Neteweyeke ku Osmaniya fermana wan rakiribû.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1				■						
2									■	
3			■					■		
4					■					
5			■					■		■
6				■		■				
7	■						■			
8				■					■	
9						■				
10					■					
11		■						■		

Xaçepirsa Hefteya Rabûrî

Çeperast

1-Hesarî, Xam. 2- Anahîta, Rû. 3- Lîl, Sûlav. 4- Alan, Sar. 5- Newal, Cûnî. 6- Lalezar. 7- Rete, Aşîna. 8- Êm, Şadî, Ûd. 9- Neh, Ten. 10- Anot, Kîler. 11- St, Ava, Îra.

Serejêr

1- Halan, Rênas. 2- Enî, Elemend. 3- Salawat, Ho. 4- Ah, Laleş, Ta. 5- Rîsale, Aş. 6- Êtûn, Zad, Ka. 7- Al, Caşîtî. 8- Asûrî, Elî. 9- Arvan, Nûner. 10- Mû, Rîyad, Ra.

Diyarbekir mektupları -3 Diyarbekir mektupları -3 Diyarbekir mektupları -3 Diyarbekir mektupları...

Seni Diyarbekir gibi...

Sidar ESER

Ey düşlerini Dicle'ye dökülen ezgilere, Amed zındanlarının ölümü yaşamda yoğuran karanfil tutmuş yüreklerine ve "Adı var dili yok Diyarbekir kalesi"ne armağan etmiş mutsuz dostum. Sana mutsuzlar diyarından Dicle'nin en yetim kokulu papatyaların selamlarını yolluyorum.

Sevgili dostum, sana bu mektupta, 1940 kuşağının yitik ozanını, o galaksi kadar ufuksuz kalbinde, beş kıtayı yerle bir edecek dinamit kuyuları saklayan, halkının mahzun ve gariban ozanını, o Dicle'ye dökülen ama hiç bitmeyen sevdayı anlatmalıyım. Cehennem yürekli bir namus işçisini, Ahmed Arif'i anlatmalıyım...

Sevgili dostum, dağı bir tek mısrada Ferhat'ın gürzüyle un eden bu şair; acıyı, umudu ve sabrı taşıyan Dicle'nin sularıyla yoğrulmuştur. Şiirleriyle halka tutulmuş bir aynadır Arif. ve her şairin acıya sıkılacak bir mermisi olduğunu göstermiştir.

Sevgili dostum, Dicle'nin bu ozanı 21 Nisan 1927'de Hançepek semti, 7 numaralı; bahçeli, eyvanlı, havuzlu ve yazlık-kışlık odalarıyla geniş bir evde dünyaya geldi. Babası Türk, annesi Kürttür. İlkokulu Siverek'te tamamladı. Ortaokulu da Diyarbakır Lisesi'nde okumaktayken, haylazlığı ve pervasızlığı nedeniyle sokak kavgalarında başrolü oynaması, ailesinin onu tekrar Siverek'e almasına neden olmuştur. Liseyi ise Afyon'da okumuştur. Daha sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde felsefe eğitimini almıştır. Öncü, Medeniyet, Halkçı gazetelerinde uzun süre çalışmıştır. 1967'de Aynur Hanım'la evlenir. 1972'de bir oğlu, "dünyanın en güzel güvercini, en güçlü silahı" dünyaya gelir.

Sevgili dostum, 1940'larda edebiyata alaycı, komik ve şiirsellikten uzak diliyle Orhan Veli başlı başına hakimdi. Nazım, A.Kadir ve Rıfat Ilgaz gibi sadece halkın mutluluğuyla değil, umuduyla, tasasıyla ve vurulmuşluğuyla işlediği toplumsallık, Arif'le biraz daha derinleşiyordu. Ve Anadolu'ya hiç de yabancı olmayan yüksek ve lirik bir sesle, şiir halkın gözünde daha da içtenleşiyordu.

Sevgili dostum, imgeyi kendine değnek yapıp; Anadolu'nun pirinç, pamuk, tütün işçilerini sırtında taşıyan bu ozan için özgürlük, uğruna canlar verdiği bir sevgiliydi. Ve onun edebiyat felsefesine göre her şair bir namus işçisiydi. Yoksul, sürekli vurulmuş ve kendine dayatılan yazgısına terkedilmiş, namuslu ve alnı dolunay kadar apak parlayan sevdalı halkımıza bu yurdu cennet yapmaya çabalayan birer Spartaküs olmalıydı.

Sevgili dostum, A. Arif; popülist kaygılardan uzak bir alçakgönüllülükle şiirlerini türetme yoluna, çoğaltmacılığa gitmeyerek edebiyatın dünyasına ayrı ve saygın bir etik kazandırmıştır. "Hasretinden Prangalar Eskittim" isimli şiir kitabıyla koca bir ömrü doldurmuştur. Ayrıca şair Refik Durbaş'ın kendisiyle yaptığı uzun sohbetlerden oluşan "Kalbim Dinamit Kuyusu" adlı bir söyleşi kitabı da yayınlanmıştır.

Sevgili dostum, basit nesnelere çok gizemli ve sihirli manalar yükleyen ve bu nesneleri tek bir mısrada özgürlük için, kardeşlik ve beraberlik çağrısına dönüştüren o kadife sesli halk ozanı, insanları bazen umuda, bazen de canhıraş çığlıkları andıran serzenişiyle yürekleri kamçılayarak kavgaya davet ederek çok yönlü bir dünya oluşturur. Sevgili dostum, bu şairin eskittiği prangalar, beni şairliğin o kadar ucuza satılmayacak bir vasıf olduğuna inandırır.

Evet dostum, bu halk ozanının eskittiği prangalar ve bu yaşadıklarının düşüncelerine bıraktığı izleri anlatmak istiyorum:

Ozan, ilk gözaltını İtalyan komünisti Togliatti için yazdığı "Palmiyar" adlı bir şiirin kendisinden çalınıp, çoğaltılmasıyla yaşıyor. Birkaç arkadaşıyla birlikte 1948 eylülünde yargılanıyor. Ve beraat ediyor. Yıl 1951. Türkiye'de "solcu avı" olarak bilinen ve içinde 48 aydının bulunduğu, 184 solcunun tutuklandığı yıl. A. Arif o sıralar TKP'nin gençlik kolu niteliğinde çalışan "Gençlik Derneği"nde faaliyet göstermektedir. Komünist Partisi içinde faaliyet gösterdiği savıyla gözaltına alınır ve hakkında dava açılır. Sonra, üç polis eşliğinde İstanbul yolculuğu... ve aydınların, fikir adamlarının, halkçıların amansız durağı olan Sansaryan Hanı... Yani işkencenin en kahpe kolları... 38 ayın ya da 1150 günün sadece 127'sini takvimleyebiliyor dört duvar üzerine. O günlerde kendisinin ne sevgilisi olduğu ne de kendisiyle kanbağının bulunduğu bir temizlikçi kadının, ona getirdiği pijama, dergi ve iki salkım üzün ona önce bir provakasyonu düşündürür. Oysa ne bilsin, bu sinsiliğin en zifiri kollarında halkının umudu, yüzakı, onun gariban bir ozanı olduğunu. İşte bir sevgiyle dökülür; bir pijama, bir dergi iki salkım üzümle dökülür; "Terketmedi sevdan beni" bu prangalı yürekten... 1954 ekiminde tahliye edilir. Fakat halen yarı tutukludur. 8 ay Urfa'da zorunlu ikamet. Yani sürgün. Fakat mahkemeye başvurarak, kamu gözetimi altında zorunlu ikametini Diyarbakır'a aldırır. Yani anlayacağın sevgili dostum, kendi memleketine sürgün edilen tek ozan... kuşun yuvasına iple bağlanmayı istemesi kadar acı birşey olsa gerek. Yıl 1968, yine tutuklama. Bu defa MİT. İki ay sorgu ve işkence. Ve pembeye boyanmış, yağmurlu havalarda cıvıtan bir hürriyet...

Sevgili dostum, nihayet beklenen gün gelir; acı çeken yüreklere yalın duygularla, sevgiyle, mertçe, yiğitçe, dostuna yarasını gösterir gibi umudu çalınmışlara uzatılan eldir; "Hasretinden Prangalar Eskittim..."

Bu yüzden sevgili dostum, onun şiirleri işkencede, zindanlarda umuda dönüşüyor. Umut da direnişe. Bu kutsal olgu da bitmeyen bir sevdaya.. Dicle'ye dökülen ama bitmeyen bir sevdaya...

Düşündüğün gibi sevgili dostum, eskitilen prangalar onun şiirinde umuda, umut da direnişe dönüşüyor. Ve bu kutsal olgu da; siyasal, felsefi ve tarihi bir netlik kazandırıyor kalemine. Tüm bu sevdaların üstüne bir de yurt sevgisini armağan ediyor. İşte o zaman sevgili dostum, "Yurdum Benim Şahdamarım" der ve "şairlerin, bilginlerin dünyalarında kalır tek başına, bir başına, bir başına ve uzak" Anadolu'da.. Ama halkının ekmeğine, emeğine katık olan bu halk ozanı ne olursa olsun "Yalnız Değiliz" demekte.

Sevgili dostum, tüm bunların üstüne şunları yazmalıyım sana: Acaba biz, bizden önceki kuşakların, halk şairlerinin başına gelenler (işkence ve hıyanetler) bizim de başımıza gelmeden şair olacağımıza mı inanıyoruz? Şiir ya da edebiyat kendini bize ucuza satabilir. Ama şairlik ya da yazarlık vasfı asla...

Sevgili dostum, "ölürsem Dicle'de bir çadırda ölmek isterim" diyen bu halk ozanı, onurlu, yürekli ve devrimci sözleriyle acının ve direnişin son soluğunu alıyor. Nehirlerden uzak. Ve metropolde gürül gürül akan bir dünya... 2 Haziran 1991 günü Arif, kalp krizinden yitiriliyor. "Kanım Dicle'ye akar" diyor ozan. "İster Erzurum'da vuralar beni, ister İzmir'de." İşte bu söz onun vasiyeti sayılıyor. Ve Diyarbakır'dan toprak, Dicle'den su getirilerek mezarına serpiliyor.

Sevgili dostum, "Kaşağıyla derimi kazırsanız Diyarbekir çıkar" diyen şair, toprağına toprak olamadığı bir coğrafyada ölüyor.

Sevgili dostum, Arif ne edebiyat talancısı olan Mehmet Kaplan'ın sözlerine göre devrimciliğin sırtından geçinen bir ozandı, ne de yaşamı bu tür çelimsiz sözlere kapı aralayacak içeriğe sahipti. Ne yeni kuşak şairlerin dediği gibi halkçı şiirin kurucusuydu, ne de bu tür hak etmediği yüceltilere sığınacak kadar popülist bir karakter taşıyordu.

Sevgili dostum; O, edebiyatını Dicle'nin yetim papatyalarına armağan eden "Halkının mahzun ve gariban" bir ozanıydı.

"Tüm korkulardan uzak
Bir sevdadır
Böylesine yaşamak"

Müzikte şovenizm

Ahmet ÖNAL

Geçenlerde Ayna Gurubu'nun menejeri Erol Köse, Ceylan parçasının yeniden düzenlenme görevini üstlenmemesinin gerekçesini; bestecisinin Türk popunun doruklarında sayılan Ermeni kökenli müzisyen Garo Mafyan'a ait olmasına bağladı. Bir Türk partisi için, bir Ermeni'nin yaptığı müziği düzenlemek... Of ... of... Ne yakışıksız şey..! Hayalini etmek bile abesle iştigal olunur. Garo Mafyan'ın böylesi bir işte isminin hatırlanması bile 'büyük Türk milleti' için yenilir yutulur cinsten bir lokma değil.(!) Hem 'büyük Türk yurdunda Garo Mafyan'ın böyle bir işe kalkışmaya hakkı olmaz'mış...

Öyle ya "bestecisi, yorumlayanı ve okuyanıyla Türke ait olmayan her müzik Türk için testere sesi gibi diş gıcırdatıp kafa ütülüyor"muş.!

İnanınız ki Türk müziği ve tarihinden az çok haberi olan birinin, böyle sözler sarf etmesi eğer faşist ve ırkçı değilse tasarlamak bile imkan dahilinde olamaz. Böylesi sözlerin sahibi bir sanatçı olmaktan öte, bir faşizan ideoloğ olarak tanımlanması daha yerinde. Başka nasıl izah edilebilir ki, böylesi zatların türemesi...

Dünya siyaset tarihinde sanatı ve müziği ideolojilerinin kültürel arkaplanı görme hevesine kapılan bir sürü siyasetçi çıkmıştır. Ama sanatın ve müziğin gücü bu zevatların girişimlerini her defasında boşa çıkarmıştır. Hitler'in Wagner'in müziğini Alman faşizminin kültürel bir parçası olarak yorumladığı bilinen bir gerçektir. Ancak sonuçta Hitler insanlık dışı ideolojisiyle yıkılıp gitmiştir. Wagner'in müziği ise ölmemiş tersine ölümsüzleşmiştir.

Erol Köse; kendisi bir Van'lı ermeni olan Ruhi Su'yu anlayamayacak ve yorumlayamayacak kadar müzikten uzak, faşist ideolojiye yakındır. Ruhi Su ki Urartu ve Med halkı çocuklarından aldığı ezgiyi Medya ülkesindeki haksızlığa karşı koyan yorumuyla türkülerini davudi sesiyle Türkçe seslendiren ve "yeryüzü lanetlileri"nin coğrafyada ki haykırışıyla yüreklerinde taht kurmuştur. Kürt ezgi ve müziğini tahrif ederek Türkçe sözcüklerle pazarlayan hırsız türkücülerle övünmek şoven ideolojinin karekteri olsa gerek.

Kendi geliştirdiği notasıyla Türk müzigini mahzende çıkaran, kaybolmaya mahküm besteleri derleyen ve kılasik Türk müziğinin günümüze ulaşmasında öncü rol oynayan ermeni Hamparsum Limonciyan'ı (1768- 1839) bu coğrafyanın kaç sanatçısı tanır.

Türk müziğinde sayısız besteye imza koymuş , önemli bir yer edinmiş Ermeni Bimen Şen'i (1873- 1943) ve onun "Yüzüm şen/Hatıram şen/Meclisim şen/Mevkiim gülşen" dizeleriyle başlayan o unutulmaz şarkısının menşeini bu coğrafyanın kaç sanatçısı bilir.

Bu coğrafyanın kaç sanat ve müzikseveri, İsmail Dede'nin öğrencileri, Nikoğos Ağa'yı (ölümü-1890), Ortaköylü Astik Ağa'yı (1833-1912) ve Tatyos Ağa'yı (1855-1913), Levon Hanciyan'ı (1857-1947), Artaki Candan'ı (1855-1948) ve Udi Hırant (1901-1960) ile onun yaşama sevincini bir umuda bağlayan, o çok ünlü "Hastayım yaşıyorum, görünmez hayalinle" şarkısını, bu coğrafyanın kaç müzik dinleyeni özümsedi.

Eğer kendi tarihlerine sahip çıkma bilincinde olsaydı Türk sanatseverleri, müzikseverleri ve dinleyicileri, bu sanat düşmanlığına karşı koymasını bilirdi. Türk müziğinin esas yapıcıları bu "Ermeni dölleri"(!)nin katkılarını ad ve kimlikleriyle anarak ölümsüzleştirmesini bilirdi. Ve demezlerdi ki "siz Ermeniler Türk müziği besteleyemezsiniz," diyenleri de toplumdan tecrit ederek; yanlızlığa, bir başına bırakarak cezalandırmasını bilirdi. Medya ülkesinde ve Küçük Asyada, bin yıllar aynı coğrafyayı paylaşarak yan yana yaşamış halkların tavukları kadar türküleri ve ezgileri de birbirine karışmıştır. An gelir ki tavuk mu yumurtadan, yumurta mı tavuktan çıktı denklemi misali, hangi ezginin ve hangi türkünün kimden çıktığını, kime ait olduğunu ayırtetmek olanaksızlaşır. Örneğin Kürt coğrafyasında çıkan müzik Ermeniye mi, Kürde mi ait olduğuna net yanıt vermek oldukça zor.

Biz yıllardır Garabetê Xaco ve Aram Dikran'ın Kürtçe, Ermenice, Arapça seslendirdiği parçaları zevkle ve bıkmadan dinleriz. Peki kim iddia edebilir; Aram'ın seslendirdiği parçalar, salt Ermeni, salt Kürt, yada salt Arap ezgileridir? Şoven, ırkçı ve faşistler haricinde hiç kimse...

Bütün bu gerçekler orta yerde dururken bir müzik parçasına dair ırkçı değerlendirmelerin bir anlamı var mı!?..Yüreği sevgi, yaşam, insanlık, kardeşlik koruyla yanan ve duygu yüklü olanlar için hiç bir anlamı yok...

'Ellerimiz kanat olacak uçup gideceğiz'

Nesimi ADAY

Duvarları video kasetleriyle dolup taşan, tavan arası bölmeye dikey bir merdivenle çıkıp, Kâzım Öz'ün kısa metrajlı filmini seyre koyuluyoruz. Şehirlerarası yolcu otobüslerinin hüzünlü yolcularıyla başlayan filmin ilk karesine, sustalı bıçak gibi şu sözler düşüyor; "Destên me vê bibin bask emê bifirin herin." Bu çarpıcı sözler filme de adını veriyor: Ellerimiz kanat olacak uçup gideceğiz. Daha sonra Bingöl Tur ve Öz Tuncelililer ötobüsleriyle başlayan insan manzaraları... Derken, köyleri yakılıp-yıkılan insanların büyük şehir trajedisi başlıyor. Filmin kahramanları bir halkı temsilen Haci ve Gulê Çakır. Çakır ailesi Mardin'den gelmiş.

Filmi, MKM Sinema Grubu'ndan Bülent, Derya ve Deniz'in katkılarıyla Kâzım Öz çekmiş. Genç sinemacılar, daha doğrusu genç sinema öğrencileri (çünkü çektikleri belgesel film, aldıkları eğitimin birinci dönemine ait bir ürün) çok kısıtlı imkanlar dahilinde çalıştıklarını söylüyorlar. Film, Kürdistan'daki göç olgusunu işliyor. Ankara Film Festivali'ne, politik nedenlerle alınmayan film, İstanbul-Belgesel Sinema Günleri'nde de yasal problemler gerekçesiyle programa alınmadan gösterilmiş. Kâzım Öz, "Yaptığımız bütün filmleri festivallere göndermeyi düşünüyoruz. 70 yıllık devlet politikasının, sanatçıları da olumsuz yönde etkilediğini gördük. Biz yaptığımız filmlerle bu insanların kafalarındaki 'resmi yargı'yı kırmak istiyoruz." Bu olguyu işlerken köy ve kent ikilemini de karşılaştırıyor sık sık. Örneğin Kumkapı civarında, eğlence merkezlerinin orta yerinde sıkışıp kalmış bir aile ve bu ailenin tarifsiz acıları. Göç eden insanların anlatılarına başvurulduğu gibi, çarpık kent görüntülerini ve bu çerçeve içinde yaşayan 'mültecilere' dikkat çekiyor. "Aslında" diyor Öz, "Biz Çakır ailesinin yaşadığı ve boşaltılıp yakılan köyünde çekim yapmak istedik; ama savaş sürdüğü sürece mümkün olamayacağını düşünüp, filmin o bölümünü çekmekten vazgeçtik." Çakır ailesi, güneşin görmediği, suyun kirli aktığı ve rüzgarın sesinin işitilmediği bir bodrumda yaşıyor. Kamera yaşlı adamın yüz çizgilerinden yola çıkıp, sığınağın tahta kapısı üzerinde bir acı görüntüyü somutluyor. Haci Çakır'ın yüz çizgileriyle birleşen tahta kapı; Piccaso'nun soyut çizgilerini andırıyor.

Kazım Öz

Sığınakta bir de dilsiz çocuk var. Çocuk da, anne ve babası gibi köyüne dönmekten yana. "Bizi burada dövüyorlar" diyor. Baba Çakır, "Ülkemizi özlüyoruz. Dünyanın eksikliği geliyor aklımıza. İstiyoruz ki bizim de fabrikamız olsun, okulumuz olsun. Aç da susuz da kalsak bütün düşüncemiz ülkemizdir. Biz dilimizin, kültürümüzün haklarını tanımalarını istiyoruz. Burada Türkçe konuşmak zorunda kalıyoruz. Dilimizi, kültürümüzü istediğimiz için bu zulmü yapıyorlar bize. Savaş bitsin istiyoruz. İnsanın kendi ülkesinde olması da bir başkadır." Çakır ailesi baskı altında tutulan insanlara dayatılan koruculuk ve beraberinde getirdiği problemleri anlatıyor. Haci Çakır'a ihtiyaçlarının neler olduğu ve kendilerine yardım yapılıp yapılmadığını sorduklarında şu cevabı veriyor: "Dağdakilerin ihtiyacı bizden daha çoktur. Yapılacak yardımların bizden çok onlara yapılması gerekiyor" diyor ve herşeye rağmen "el hamdülüllah" çekip, namaz kılıyor o köhne sığınıkta.

Filmin tek sıkıcı bölümü İHD Diyarbakır Şube Başkanı Mahmut Şakar'ın, yakılan ve boşaltılan köylerle ilgili istatistiki bilgiler veren uzun konuşması. Şakar'ın uzun konuşması daha çok tv.ler için hazırlanan haber programlarını andırıyor. Eğer yakılıp yıkılan köylerle ilgili veriler 27 dakikalık kısa bir filme aktarılmak isteniyorsa, böylesi uzun konuşmalardan olaylar spotlar halinde sunulmalıydı.

"Ellerimiz kanat olacak uçup gideceğiz," filmi mayıs 1996'da çekilmiş. Kâzım Öz ve arkadaşları, bu ilk üründen sonra da yeni çalışmalar için eğitimlerine (MKM'de) devam ediyorlar. Çalışmalara kollektif olarak katılıyorlar. Sinema derslerini Hüseyin Kuzu, Ahmet Soner, Semir Aslanyürek, Tül Akbal ve Erdoğan Akbal veriyor. Ekip hem ders alıyor hem de pratik çalışmalarını sürdürüyor. Bu aralar Agirê Jiyan grubuna klip çekiyorlar.

Sisteme BURUN kıvıran dergi

Ezgi FIRAT

Artık siyasal ve sosyal havadan mıdır nedir, hepimizin burnu çok uzadı. O kadar uzadı ki, burnumuzun gölgesi altında kalan ayaklarımızın bastığı yeri bile göremez olduk. Burnu en çok uzayan insanlardan biri de H. Hilmi Bulunmaz'dır diye düşünüyorum. Çünkü burnu uzamasaydı, yaptığı 'çok paralı' işinin artı değerini BURUN'unun 'dikine' harcamazdı(!). Cemile Çakır'ın "Haydi Gülelim" isimli yazısında dediği gibi, yaşamın gerçekliğinden çok sıkıldık. "Haydi gülelim." "Peki ama neye?" diyor Çakır. Bu sorunun cevabını kimsenin verebileceğini sanmıyorum.

Türkiye'de varolan mizah dergilerine 'alternatif' olmak için yeni bir dergi çıktı. Adı "BURUN." Dergi her ne kadar 'alternatif' sözcüğünü kullanmıyorsa da, kendini tarif biçimiyle bu anlam oluşuyor. 26 sayfadan oluşan dergide çoğunlukla, yazısız karikatürler yeralıyor. Derginin imtiyaz sahibi H. Hilmi Bulunmaz, "Gülmece Devrimcidir" isimli yazısında, "Başta 'devrimci gülmece dergisi' olmak üzere, birçok alanda gülmecesel üretimlerde bulunmak durumundayız..." diyen Bulunmaz, "Tüm sanat dalları devrimci olmak zorundadır" diyor. Yazar, bir şekilde 'sistemi şirin gösteren' dergilere de karşı eleştiride bulunarak, kendilerini bu dergilere olan 'karşıtlığıyla' ifade ediyor. Bulunmaz, Leman Dergisi'ni 'sistem' yanlısı görüyor. Leman'ın işkencecileri "komik"leştirerek, "sevimli" gösterdiğini söylüyor ve şöyle tepki gösteriyor: "Aziz Nesin, Rıfat Ilgaz, Yusuf Ziya Ortaç, Sabahattin Ali gibi gülmece ustalarını yeşerten bu ülke, Leman ve benzerlerine terkedilemez. (...) Şu anda ülkemizde yayımlanan tüm mizah dergileri, düzenin şirin görülmesi için çıkartılıyor."

"Bir yarış içinde değiliz. Kavgadayız" diyen Aşkın Ayrancıoğlu, kendilerini Leman üzerinden tarif eden H. Hilmi Bulunmaz'ın aksine daha genel bir saptamayla işe koyuluyor. "Biz; sapanlı, BURUN sümüklü yaramaz çocukların coşkusunu taşıyoruz içimizde" diye devam eden Ayrancıoğlu, "kapitalist mizahçılar"a karşı burun çıkartıyor. Derginin yazarlarından Cemile Çakır, "haydi kendi aymazlığımıza gülelim" diyor. Yukarıda da dediğimiz gibi, kimse kimsenin neye nasıl güleceğini bilemez, ama anladığım kadarıyla Buruncular en azından bizi güldürmek için bir çaba içerisindedirler.

Öyleyse bir BURUN alıp, dikeni de çuvaldızı da kendimize batıralım. O zaman uzanan burnumuzun gölgesi altında kalan ayaklarımız toprağa daha emin adımlarla basar.

ÜTOPİYA kollektifleri tartışıyor

KÜLTÜR/SANAT Piya ve Zed Yayın'ın ortaklaşa çıkardığı "Mevsimlik Hayat Bilgisi Kitabı" ÜTOPİYA'nın 2. sayısı çıktı. Üç ayda bir yayımlanan mevsimlik kitabın bu sayısının dosya konusu "kollektif birey", "kollektifler" ve "ütopya." Can Yücel'in dizelerinden yola çıkılarak hazırlanan kitap, kollektif deneyleri ve ütopyaları tartışıyor. İlk sayısında Ece Ayhan'ın "Aşk örgütlenmektir bir düşünün abiler" dizesini kapaktan veren ve aşk'ı tartışan dergi; bu sayısında Can Yücel'in "Başka türlü bir şey benim istediğim" dizelerine yer verip, O "başka türlü şey"i tanıma ve tanımlama çabası içine giriyor. Can Yücel kendisiyle yapılan söyleşide "...insanların biribirilerine daha hakperest, daha sevecen davrandıkları, daha uyumlu yaşayabildikleri, daha doğrusu; sınıfların ve sınırların ortadan kalktığı, insanların birbiriyle, doğayla ve evrenle bir bütünsellik içinde yaşayabildiği bir dünya," diyor, istenen başka türlü şeye. Ayrıca Ütopiya, yayın politikasına bağlı olarak sürdürdüğü, sanatı yaşam pratiğinde güncelleştirmek, yayın ve sanat ilkeselliğini sokağa taşırmak, sohbet toplantıları ve tartışmaları İzmir ve İstanbul başta olmak üzere Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yapmaya devam ediyor. Derginin sunu yazısında bu toplantıların daha da geliştirileceği belirtiliyor.

Ütopiya-2'ye yazı ve şiirleriyle katkıda bulunan diğer yazarlar şunlar: Jean Baptiste Clément, M. Ender Öndeş, Can Yücel, Güler Yücel, Ali Hadi Gözütok, Mehmet Çetin, Refik Durbaş, Şükrü Eren, Hakan Öztürk, Özgür Kemal, Serol Teber, Hüsnü Aksoy, Serkan Küçük, Benno Bernard, Celal Erciyes, Chad Walsh, Fergun Özelli, Ergen, Ülfet Taylı, Fatma Mefküre, Mansur Balcı, Muzaffer Oruçoğlu, Ahmet Müfid, Cem Aydemir, İrfan Unutmaz, Necati Teyhani, Nesan Erdoğan, İ. Mert Başat, Yasemin Mutlu, Wolfgang Borchert, Vecdi Erbay, Sezai Sarıoğlu, Tuğrul Keskin, Emir Ali Yağan, Celal Çimen, Öztürk Uğraş, Şinasi Yorulmaz, Veysel Çolak, Şükran Çavdar'ın yanısıra Kemal Urgenç'in bir karikatürü ve Bergama Köylüleri'nin siyanürlü altın çıkarılmasına karşı kaleme aldıkları bir metin yeralıyor.

Medya Kitabevi'nden Kürtçe'ye teşvik

KÜLTÜR/SANAT: Kürtçe kitapların yeterli talep görmemesi ve bu nedenle de yayımlanan kitapların giderek azalması, Kürtlerin yazılı kültürünün gelişmesini olumsuz bir şekilde etkilediği bu süreçte; Medya Kitabevi, 2 adet Türkçe kitap alan her okuruna, Kürt yazar Torî'nin Kürtçe alfabe (Alfabe diye adlandırılsa da, aslında verilen kitaba 'Kürtçe Öğrenme Metodu' demek, sanırım daha doğru olur.) hediye ediyor. Kitabevi sahibi Selehattin Bulut, gazetemize konuyla ilgili şu açıklamayı yaptı: "Bugün Türkiye'de yayımlanan Kürtçe süreli yayınların çoğu ekonomik nedenlerle kapanma durumuna gelmiştir. Keza yayınevleri de öyle... İnsanlarımız kendi anadillerine yeterli ilgiyi göstermiyor. Özellikle aydınlarımızın dilimizi geliştirmek için çaba harcamaması, genç kuşaklara olumsuz örnek oluyor. Amacım özellikle gençlerimizi Kürtçeye özendirmektir. İstiyorum ki insanlarımız anadilleriyle kendilerini ifade etsin. Bu nedenle Kürt Araştırmacı-Yazar Torî'nin kitabevimize bağışta bulunduğu Albabe'yi okurlarımıza hediye ediyoruz. Umarım güzel dilimize bir katkımız olur."

Çoğunlukla Kürt tarihi, edebiyatı ve diliyle ilgili kitapların sergilendiği Medya Kitabevi, Beyoğlu-İstiklal Caddesi üzerinde bulunan Aznavur Pasajı, 3 katta bulunuyor.

Eski Kürtler hakkında hazırlanan rapor

(Rapor Tarihi: 20 Haziran-2 Temmuz 1856)

Peter LERCH

Bu yılın 28 Şubatında "Kürtler üzerine araştırmalar" adlı çalışmamın birinci bölümünün baskısının bitmesinden sonra, St. Petersburg'dan ayrıldım. 7 Mart'da Roslow'a vardım. Valilik tarafından bana verilen resmi bir yazıyı oradaki yetkililer verdikten sonra, onların yardımı ile aynı gün savaş esiri Kürtlerin bulundukları yere ulaştım. Böylece sizlerin tarafınızdan da bilindiği gibi daha önceki araştırmalarımdan dolayı, kendimi hazırlıklı hissettiğim görevime başladım.

Sizlerin bildiği gibi benim bu konu ile ilgili daha önceki çalışmalarımdan dolayı belli bir hazırlığım vardı. Kürsü tarafından bana verilen talimatta programımı gerçekleştireceğim şartlar ve zaman dikkate alınmıştı. Kürsü şimdiye kadar Kürdoloji konusunda yapılan çalışmaları gözönüne aldığında, benim bu kadar kısa bir sürede bu kadar çok Kürte konuşup, bu kadar zengin materyal toplayabileceğimi tahmin etmemişti. Yolculuğumun amacı, Kürtlerin kitlesel olarak yaşadıkları ve dolayısıyla araştırmacıya çok yönlü araştırma ve inceleme olanağı veren bir yere gitmek edğildi. Yolculuk yaptığım yer, bizim imparatorluğumuzun sınırları içinde çok az sayıda Kürdün gelip yaşamak zorunda kaldıkları bir yerdi. Kürsü bu şartları dikkate almadan, benden nispeten kısa bir süre zarfında savaş esiri Kürtlerle kurduğum ilişki ile elde edeceğim materyaller ve İngiliz, Fransız, Alman, İtalyan ve Rus oryantalistlerinin seyahatnamelerinden veya derledikleri zengin materyalden oluşan makaleleri üzerine yapacağım çalışmalar sonucu eğer mümkün ise, önce Kürtçenin fonetiğine doğru bir gözatışı başarmamı ve ondan sonra Avrupalıların derledikleri kelimelerin, raporların ve bilgilerin en azından bir kısmını doğrulamamı bekliyordu. Ben kendimde aynı umutları taşıyordum ve mevcut şartlar altında mümkün olduğunca bunu gerçekleştirmeye çalışıyordum. Daha sonra kendi tecrübelerimden şimdiye kadar Kürtler hakkında bize bilgi sunan gezginlerin çoğunun bazen eksik bilimsel bilgi ve hazırlıktan, bazen şartların olumsuzluğundan ya kendi kendileri ile çelişkiye düştüklerini ya da yanlış anlaşılmalara meydan verdiklerini gördüm. Özellikle bugüne kadar Avrupalı dilbiliciler tarafından bize sunulan dil üzerine çalışmalar, çok kısıtlı amaçlar için kullanılmışlardır. Son olarak kimse benden bir kaç Kürt ile konuşmakla Kürtçenin niteliğini, şimdiye kadar yapılmış derlemelerin gerçek değerinin tespitini ve gramer kurallarını daha iyi ortaya çıkarmayı bekleyemezdi. Çünkü bu Kürtçe konuşmayı doğru kavramak ve onu şimdiye kadar olduğu gibi tam olarak yazıya dökebilmeya bağlıdır. Savaş esiri Kürtler arasında daha fazla kalarak, Kürsünün diğer istemlerini yerine getirebilirdim.

Asıl görevim, yukarıda belirtilen şartlar altında Kürt dili üzerine araştırma yapmak olmasına rağmen, bana verilen bu kısa süre zarfında çok çeşitli açılardan Kürt halkı üzerine inceleme yapma fırsatı bulabildim. İzlenimin sonuçlarını ve derlediğim materyalleri kürsüye sunmayı görev adediyorum. Çünkü derlediğim materyalleri işlemem, böylece mevcut orjinallere göre Kürt kroniklenin farsça tekstlerinin yayını, beni uzun bir süre eserlerimin tam etnografik bölümleri üzerine çalışmaktan uzak tutabilirdi. Eşyanın doğası gereği, şimdiye kadar Kürtler hakkında ulaşılabilinen kaynakların aydınlatılması ve ıslahı için çalışmamın yöntemini ve biçimini, eldeki bilgilere nasıl ulaştığımı ince detaylarına kadar vermeliyim.

Roslow'da bir çok değişik Kürt aşiretine mensup 50 kişi ile karşılaştım. Onlar, Türkiye'nin Asya bölgesinin aşağıdaki yerlerinden geliyordular.: Merdin, Cizire (Hakkari Eyaleti), Dersim, Muş, Diyarbekir (Kürdistan Eyaleti), Urfa, Birecik (Halep Eyaleti), Harput, Meletya, Maden, Arebgir (Harput Eyaleti) ve Eruzurum. Onlar Batı Kürdistan bölgesinin en büyük bölümü olan yukarı Fırat ve Dicle nehirleri arasındaki bölgelerden idiler. Hepsi Kürtçenin dışında Türkçenin Anadolu diyalektini de konuşuyordular. Bazıları (birbuçuk yılda) Rusçayı da anlıyordular. Onlardan hiçbiri yazamıyordu ancak bazıları yavaş yavaş okuyabiliyordular ve sıkça Kur'andan parçalar okuyordular. Çünkü hemen hemen her esir güzel yazılmış ve ince katlanmış (Nuska) birşey taşıyordu yanında. Onlar Arapça-Farsça harfleri çizebiliyordular. Tabi ki onlardaki bu eğitim eksikliği bu dağ çocuklarına ilgisinden beni mahrum bıraktı ve onlarla yaptığım 11 haftalık (26 Mayıs'a kadar) heyecanlı yolculuk, beni birçok gezgin tarafından Kürt aşiretlerinin özellikleri hakkında yazılan övücü anlatımların tamamıyle abartmalı olmadığına inandırdı (2). Ben onlarda sadece yemeklerdeki lezzeti, ölçülüğü, canlılığı, yapılan iyiliklere karşı duyan minnettarlığı, tevazuyu, dürüstlüğü, düşünüş tarzındaki ölçülüğü izleme imkanı bulmadım; özellikle onlardaki çabuk dost olma özelliği, canlı sohbet etme, çevrelerindeki herşeyi açık bir dikkatle algılama duygularının gelişkinliği dikkatimi çekti. İnsan çok seyrek, bir Kürdü şehir caddelerinde yalnız gezerken görüyordu. 8 veya 12 Kürt ve Türkün birlikte kaldığı evlerda barış ve kardeşlik hakimdi. Kürtler birbirlerini sık sık ziyaret ederlerdi ve bu ziyaretlerde bolca tütün içilirdi. Kürtler sayıca diğerlerinden fazlaydılar ve içlerinde bir tane de ozan vardı. Bu ozan sürekli ülkesinden türküler okurdu. Onlar İslamiyeti korumayı dikkate almadan, bu dengbej ve ulusal kimlikleriyle gurur duyuyorlardı ve aşiretlerinden hayranlıkla sözediyordular. Kendi aşiret önderlerinin iyiliklerini, cesaretlerini ve diğer iyi özelliklerini övüyordular veya Türk paşalarının kötülük ve kalleşlikleriyle dolu trajik kaderlerini övgüyle anlatıyordular. Kürtlerin bana sık sık okudukları ve benim yazdığım türkülerin çoğu içerik olarak erotik ve kahramınlık temalarını işliyor (3). Kürt türküleri ile ilgili Abowian'nin (4) da yazdığı gibi insan gayet haklı olarak diyebilirdi ki, bu türkülerde Kürtler basit olarak retorik ihtişam olmadan ülkelerinin dağlarını, ova ve derelerini, kahramanlarını, onların yaptıklarını ve silahlarını böylece onların duygularını ve düşüncelerini dile getiriyorlar. Dikkat ettiğim kadarıyla bu türkülerde mizah da eksik değil. Bu kahramanlık türküleri daha çok Kürtlerin sık sık Türk saldırılarına karşı yürüttükleri, Moltke'nin yazdığı gibi kadınların da katıldığı bağımsızlık mücadeleleriyle ilgilidir. Benim topladığım ve Palulu zaza Hasan'ın sık sık okuduğu türkülerden biri Karsan Dağı ayaklanması ile ilgili idi. O, bu türküyü her okuduğunda, halkının gösterdiği kahramanlığı (5) ve çetiği acıları hatırladığından, sakinleşmek için derin bir nefes alırdı ve türkü söylemeyi keserdi. Ben Hasan'a neden okumaya devam etmiyorsun diye sorduğumda, "Dile min dişewite" için yanıyor, yanıtını veriyordu. Bazıları Kürt aşiretleri arasında meydana gelmiş ve kendisinin de katıldığı kavgaları anlatıyordu. O güçlü ve cesur olarak tarif ettiği ve sürgünle sonuçlanmış hayatını bana anlattığı tek gözlü Palu miri Abdullah beyden diğer aşiret önderlerinden olduğu gibi yeterince sıcaklıkla ve sevgiyle sözedemedi. Hasan Roslow'da karşılaştığım Kürtlerin en rahat ve duygularındandı. Kürtler sadece türkü söylemeyi değil, folklo oynamayı da çok seviyordular.

1800'lü yıllarının Bitlis'inden bir görünüm

Kürtlerde çok gözleme fırsatı bulduğum gibi (6), Türkler hiç hareketlilik ve canlılık göstermiyordular. Roslow'da son bulunduğum seferde (7) Türkler daha fazlaydılar, fakat buna rağmen hiç oynadıklarını görmedim. Türkler Kürtlere göre çok daha az konuşuyordular. Kürtlerin birbirlerinin ellerini tutup uzun bir zincir oluşturdukları tek formlu oyunlarının dışında, Türkler onları bir ziyaretimde beni sevindirmek için kılıç kalkan oyunu oynadılar. Kılıç yerine Kawal ve Kalkan yerine de bir ağaç parçası kullandılar. Anlaşılan bu iki aleti Roslow'da bulamamışlardı. Onlardan çoğu kendilerini akıllı olarak, zengin insan ilişkileri ile ilgili olduklarını ispatlıyordular. Kürtçe çalışmamdan zaman buldukça, onlarla sadece onların ülkeleri ve davranışları üzerine değil, özellikle moral değerler konusunda da sohbet ediyorduk. Onlarla yaptığım ikinci kısım sohbetler kaba bir ağız kalabalığı değildi. Özellikle onların derin geleneksel duygularını aşağıdaki karakterleri gösterebilir. Kaderleri tehlikede olan Kürtlerin içinde birçok küçük hırsızlıkla suçlanan Musul yakınlarından iki tane de Arap vardı. Oraya vardığım ilk günlerde ilk tanıdığım iki Kürt hemen beni bu iki kişiyi kabul etmemem konusunda uyardılar. Birgün bir kaç Kürt arkadaşımı ararken, bütün topluluğu bir heyecan içinde buldum. Bu iki Arabi devlet hastanesinden kesilmiş odun çalarken yakalamışdılar. Bir kamu kuruluşunun malına tecavüz, haklı olarak onların bu iki araba karşı çok sert davranmalarını gerektirmişti. Kürtler, Siverek'te yaşayan ve yazları 750 çadıra sahip olan Reşwan aşiretinin ölmüş ağası Ali Ağa'nın ikinci oğlu Mehmed'in bizim Avrupalıların yaşam biçimine ilgisi vardı. O daha çok gençti, 25 yaşındaydı ve Türk ordusunda çavuştu. Sık sık bana düşünmeyi gerektiren anlamlı sorular sorardı, bu sorular daha çok bizim aile yaşamımız, dinimiz, sosyal ilişkilerimiz üzerineydiler. Rusça öğrenmeye de çok hevesi vardı. Onlarla kaldığım sekiz haftalık sürede Kurmanci veya kermanci (8) konuşmayı başardım. Sözü edilen Mehmet, Diyarbakır'daki peşar aşiretinin bir kolunun lideri, Cemal Ağa'nın yeğeni olan Hüseyin ve zengin Kürt aşiretlerinden olan diğer Kürtler gibi güzel Kurmanci konuşuyordular.

Sadece bütün bu kısa konuşmalarla da olsa, Kürtlerin bu moral özelliklerini izleme fırsatı bulabildikten sonra, onlar için dışardan yapılmış zorlayıcı tanımlamalara geliyorum. Onlar, görünüşlerine esir Türklerden daha çok önem veriyordular. Simaları vasıtasıyla Kürtler, Türklerden ve Roslow'daki diğer esirlerden ayırdedilebiliyordular. Oranın yerlileri onların zarif yetişmelerine hayrandılar. Yüzleri genellikle canlıydı ve sert gerilim taşımıyordu. Çoğu daima siyah saçlıydı, saçları kıvrılıydı ya da omuzlarına dökülüyordu. Yüzleri ovaldi, gözlerinde zengin Hind-Avrupa alametleri vardı, siyahdılar ve çoğu zaman parlıyordu. Onların içinde bir kartal burunlu görmedim. Çoğunun burunlarının güzel bir formu vardı ve eski yunanlılara benziyordular. Ama bazılarının olağandışı kalın burun ve dudakları vardı.

Fizyolojik olarak Rischenin (Narative of a residence in Koordinastan vol 11 sayfa 85)'de mevcut bir Yezidi çiftinin resimlerindeki gibi Kürtlerle ben de karşılaştım. Bunların hemen hepsi Şafii mezhebindendiler. Yalnız Omeriyan aşiretinden bir göçebe, Hanefi mezhebindendi.

Roslow'da bulunan Kürtlerin sahip oldukları eğitim derecelerinden, onlardan eski zamanlara ait bilgiler beklenemezdi. Dil dışında sadece şimdiki yaşamları, ülkeleri üzerine sorular sorabilirdim. Burada onların daha çok yer isimlerini bildiklerini belirtmeliyim. Sadece kendilerine komşu aşiretlerin isimlerini değil, uzaklardaki yerleşim yerlerinin isimlerini de biliyorlardı. Böylece Hasan bana kendi aşireti olan Sivan aşiretine ait 34 köy ismi verdi. Buna benzer bilgileri diğer Kürt şahsiyetlerinden de aldım.

Onların bana anlattıklarına göre aşiret önderliği babadan oğula geçmiyor, ölen kardeşten sonra gelen küçük kardeşine geliyor. Eğer ölenin hayatta başka kardeşi yoksa, önderlik büyük kardeşin büyük oğluna geçer. Bu Kürtlerdeki bir önderlik biçimidir.

Kürtler kendi sülaleri için iyi bir bilgiye sahipler. Onların kendilerinden önceki generasyonu iyi tanıyorlar. Örneğin Hasan kendinden önceki 18 babaya kadar isimleri biliyordu.

Kendilerinin ifadelerine göre Fırat'ın batısındaki göçebe Kürtler, yerleşik Kürtlerden kendilerini ayırmak için kendilerini Karaçadır olarak adlandırıyorlar. Benim bilgilerime göre Fırat'ın doğusunda ve Musul'un kuzeyinde göçebe aşiretler için Koçer terimi kullanılır. Göçmenlerin çadırları genellikle siyah renkli olur ve malzemesi de keçi kılından yapılmış keçedir.

Tabii ki ateş açık havada yakılır. Üzerinde kazan olan ocak üç ayaklıdır. Ekmek yuvarlak saçdan meydana gelen (sac) ve ocağın üstüne konan bir alet ile pişirilir.

Roslow'daki Kürtler, bana birçok Kürtçe ay ismi söylediler. Ben bunlardan üç tane farklı bölgelerde söylenen isimleri topladım.

Diyarbakır Zazaca,Palu	Botan, Mardin ve Nuseybin arası	
Adar	Adar	Adar
Nisan	Nisan	Nisan
Gulan	Gulan	Gulan
Xaziran	Xaziran	Xaziran
Temuz	Temuz	Temuz
?	?	?
Elu	Elul	Elun
Çıleye Peşin	Aşme paziya veryen	Tışrin
Çıleye paşin	Aşme paziya peyen	Tişrina paşin
Kanuni peşin	Aşme kanuna veryen	Çile
Kanuna paşin	Aşme kanuna peyen	Kanun
Subat	Sebat	Tibat

Burada görüldüğü gibi Garzoni'nin verdiği bilgilerle arada farkla var. Tabii ki burada Suriyeli, yahudi ve diğer halkların ay isimleri ile bir karşılaştırma yapmaktan kaçınmalıyım (14). Ayın uzunluğunu sadece Mardin ile Nuseybin arasından bir Kürt söyleyebildi. Ona göre Kürtler bir ayı 30 gün olarak hesaplıyorlar. Onun söylediğine göre sene sonunda 6 gün ekleniyor ve bir takvim yılı tamamlanıyor.

Bazı yıldız adları öğrendim, ama hepsinin anlamlarını öğrenemedim.

Kurmanci	Zazaca
Heft bira (yedi kardeş) (15)	şineki (küçük ayı)
Kalê bê seri (16) kafasız ihtiyar	(büyük ayı)
Mezin	?(terazi)
Kevrin keran	Camus Kiran (kışın parlak bir yıldız)
Kumuki siviyan (17)	Palan
Havalê Hiva	Astare aşme (18) veya Asteri roci Venus
Pewir	? ?
Reya Kadizan (19)	Rayeri pira smerine veya Gawo qoçan süt yolu.
Zoncik?	(2 yıldız)

Kürtlerin bazı yıldızlarda belirtileri gördükleri gibi, onların batıl inançlarında bazı hayvan temsilcilerinin de insan yaşamıyla yakın ilişkileri getiriliyor. Guguk kuşunun daha önce insan olduğu düşüncesi Kürtler arasında çok yaygındır. Hüseyinle yaptığımız gezinti esnasında Guguk kuşunun sesini duyunca bana bu kuşun (o pepuk diyordu) Keko, kardeşini çağırdığını söyledi. Onun anlattığına göre bu kuş önceden bir insanmış, o kardeşini öldürmüş. Dolayısıyla Allah tarafından kuş yapılmış. Ondan dolayı o sürekli kardeş, kardeş diye ötüyor. Botan bölgesinden başka bir Kürt bana onun sürekli ki kuşt, ki kuşt (kim vurdu) mi kuşt, mi kuşt (ben vurdum) diye öttüğünü ve pişmanlık duyar bir tonla sürekli sunu tekrarladığını anlatmıştı. Ozan Hasan bana bu hikayenin hepsini Zazaca anlattı. Ona göre bu kuş (Gohin, baykuş olabilir) önceden bir kızmış, kardeşinin üvey annesi tarafından öldürülmesinden sonra Allah'a kendisini kuş yapması için yalvarmış.

Leylek (20) bir çok halkta olduğu gibi Kürtlerde de kutsal sayılıyor. Onlar leyleğin güzün Mekke ve Medine'ye gittiğine inanıyorlar, bunun için hacı leylek diyorlar. Onların ifadelerine göre leylekler buradan gidince bir sarayda kalıyorlar, burada yaşlılar ölüyorlar. Gençler ise tekrar doğup büyüdükleri yuvalarına dönüyorlar. Onlar beyaz bir horozun içinde namaza çağıran bir çalar saat, onun içinde bir beyaz kuş görüyordular. Fakat ben konuşmayı sürekli buraya çekmeye çalıştığım halde, ona dikkat etmedim.

Almanca'dan çeviren: Seyidxan KURIJ

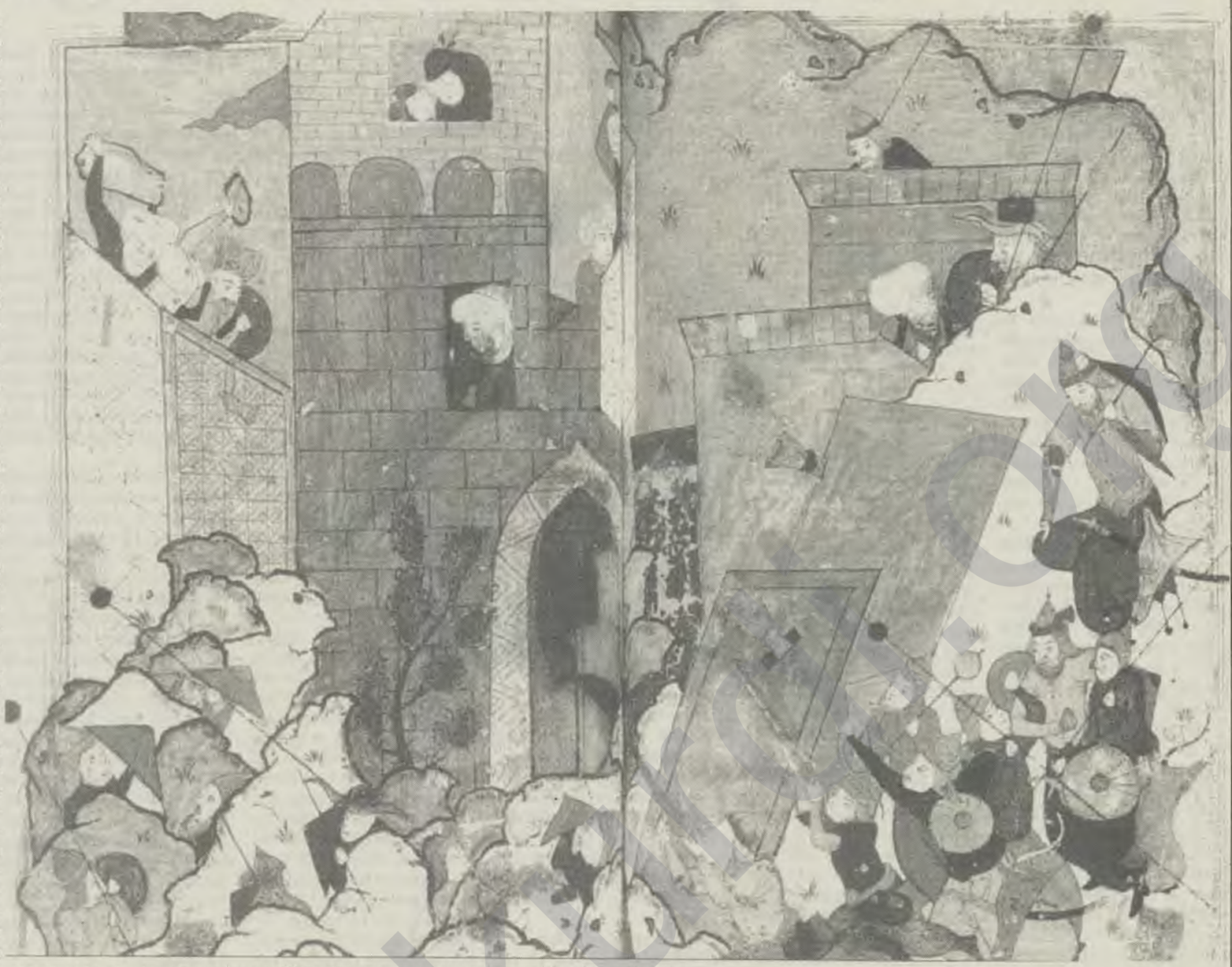

Dörtyüz yıl önce Şerefname'de yayınlanan ve Bitlis'in Akkoyunlular tarafından ablukaya alındığını gösteren bir tablo

Dipnotlar:

1) Burada R.Lepsiusun linguistik alfabesine göre Kürtçe kelimelerin transkripsiyonunu veriyorum.

2) Özellikle Cl. J. Rich, J.B. Fraser, B. Poujoulat; a.H. Layard, J. Perkins, E.H. Southgate'nin gezilerinde makalelerinde görülüyor. 1855 No. 283 (Petersburg gazetesindeki tercümede 1856 No. 13 ve 14 ve "Le Nord" de 18 Nisan 1856), Benim (İrani Kürtler ve onların öncüleri kuzeyli keldaniler üzerine araştırmalar. Kitap I.St. Petersburg 1856 .8) S.28-32. olduğu gibi

3) Şimdiye kadarki Kürt halk türkülerinin orjinalleri 12 satırdan fazla değildir. (Wegnersin pers ve Kürtlerin ülkesine yolculuk Band. S.258 ve Layard in Of the prov. of Khuzistan im Journ. of the Roy. I Geograph. Soc. Vol XVI. partl. sayfa 83-84) anlatımından biliniyor.

Tercümeler Wagnerde yukarıda sözü edilen kitabın sayfa 256-258'de Jolowicz Polyglottenin oryantalist manzumesinde mevcuttur.

4) S. 1848. No.47. S. 188

5) Kürtlerin türkler üzerine cesaret hususunu telafuz etmeleri karekteristiktir. Dılê Tırkan tune (Kürtlerin kalbi yoktur) dedi bana o.

6) Kürtlerde, Festlerde yarı çıplak olarak sahneye çıkanlara Pelwan denir. Bu kelime Farsçadır.

7) Mayıs'ta 300 tane daha kars tarafından olan ve çoğu topçu olan Türk orada bulunan Sultanın tebaasinin kendi ülkelerine geri iadelerini sağlamak için Roslow'daki esir kampına geldiler. Bunların arasında yukarıda saydığım bölgeler doğumlu olan 30 tane Kürt vardı.

8) İki form da kullanışlıdır. Kendisinin kurmanci dinlemeye alışkın olduğunu iddia eden biri, benim tarafından iyi bilinen ve öğrenilmiş formu düzeltmem gerektiği tavsiyesi dikkatimi çekiyor.

9) Kuzeyden olan yukarıdaki 2. dipnottaki tasdik ediliyor.

Kleidernin makalesinde yazılan Kürtlerin Roslow'da yaptıkları söyleniyor.

10) Kurmanci'de Peşin, Zazaki'de Veryen-ilk

11) Kurmanci'de Paşin, Zazaki'de Peyen -sonuncu

12) Zazaca Aşma, Kurmanci Meh; Gökteki ay; Zazacada-Aşma Kurmanci Hiw

13) Payiz Zazaca ve Kurmanci'de Sonbahar.

14) Kürtçe ay isimlerinde Th. Benfey ve M.A Sternin çalışmalarından yararlanıldı: Bazı eski halkların ay isimleri üzerine Berlin 1.836,8, özellikle L.S. 19-21 (E.Burnoufun Journ da S.1837, S.265-280 ve321-33, yanında ama M.Pottun (Halleschen) Genel edebiyat gazete 1839, eksayı No. 46-50'deki daha üstündür.

15) Bu yıldız isimlerini bilmeyen Urfalı bir Kürt bana bir yıldızın adını Heft histerikan (yedi yıldız) olarak söyledi. Onlar kendilerini bir aile olarak görüyorlar.

16) Bizdeki yıldız resminde yedi kardeşlerin (veya arabanın) arkasından sönen dört yıldıza Kürtlerde yaşlı deniyohr. Onların iddalarına göre onun kafası sağda duruyor ve onlarda komike sivian deniyor. Bu kafa yıldız kümeleri içinde kendini saklıyor. Yedi kız kardeşin kuyruğunu (arabanın okunu) meydana getiren 3 yıldıza onlarda "iki kardeş eskilerin kör annesi" deniyor.

17) Daha önceki dipnot.

18) Astare, Zazaca; Husterıg, hister, isterik, sterik, Kurmanci-Yıldız.

19) L. Rıdelar yıldız isimlerinin kökeni ve anlamı üzerine araştırmalar. Berl. 1809. 8. S.78 ve 30

20) Bizim güneydeki valimizin elinde bulunanlar ve yeni yunanca ile kıyaslama diğeri iin Pottun f. d. d.org. 31 dergisindeki makalesine bak

Güney işgal altında

HABER MERKEZİ- Türk ordu birlikleri bir kez daha Güney Kürdistan'da. "PKK etkinliğini kırmak" bahanesiyle Güney Kürdistan'a giren Türk ordu birliklerinin Güney kentlerine de yöneldikleri ve buralarda 'operasyonlar' gerçekleştirdikleri bildirildi.

Haftalar öncesinden başlatılan askeri yığınak, bu kez öncekilerden çok daha büyük bir hava ve kara gücünün Güney Kürdistan'a girişiyle sonuçlandırıldı. Yığınak hazırlığını tamamlayan TC ordusu, 17 Mayıs günü değişik noktalardan Güney Kürdistan'a girdi. Savaş uçaklarının yoğun bombardımanı eşliğinde ilerleyen TC askeri gücünün bu kez 70 bin civarında olduğu öğrenildi. Türk ordu birliklerinin Güney Kürdistan'da yolları denetim altına aldığı ve bir çok Kürt yerleşim bölgesini açık işgale tabi tuttuğu öğrenilirken, 'harekat'ın tüm Güney Kürdistan'ı tehdit ettiği bildirildi.

İşgalin başlangıcından itibaren bölgeye giriş çıkışlar Türk birliklerince yasaklandı, Habur'dan Güney'e giriş yapmak isteyen tüm gazeteciler geri çevrildi. TC yetkililerinin haber akışını kesmeleri ve askeri sansür uygulamaları nedeniyle sağlıklı haber alınamayan bölgeden yerel kaynaklar vasıtasıyla sızan haberler, Türk ordu birliklerinin sık sık Kürt katliamına yeltendiklerine işaret ediyor.

Yerel kaynaklardan edinilen bilgilere göre Zaxo, Duhoq ve Erbil'e giren Türk ordu birlikleri bu kentlerdeki bir çok parti ve kuruluşun binasını bastı, yoğun tutuklamalara girişti. Bu arada 'Heyva Sor'a bağlı Erbil'deki hastanenin de TC askeri güçlerince basıldığı ve sayısı kesinleştirilemeyen çok sayıda sivilin kurşuna dizildiği söylentisi yaygın.

Türk ordu birliklerinin ilk hedefinin Kuzey Kürdistan'dan Güney'e göç etmek zorunda kalmış siviller olduğu öğrenildi. Bu amaçla Atruş'u işgal eden TC güçlerinin kentlere dağılmış Kuzeyli avına giriştiği de bildirildi. Bu sürek avına KDP'ye bağlı peşmerge güçlerinin de eşlik ettiği iddia ediliyor. Ancak işgal güçlerinin hedefinin bununla sınırlı olmadığı, tüm Güney Kürdistan halkını hedef alan terör havası estirdiği kaydediliyor. İşgal birliklerine komuta eden yüksek rütbeli subayların bir çok yerde yerleşik karargahlar oluşturmaya başladıklarını bildiren yerel kaynaklar, örnek olarak Sersink'te Saddam'dan kalan saraya Türk subayların yerleşmesini gösteriyorlar.

Siyasi ve diplomatik gözlemciler, işgal girişiminin tüm Güney Kürdistan üzerinde politik etki sağlamak amaçlı olduğunda hemfikir.

'Laiklik - şeriat' tartışmasından işgal çıktı!

Türk ordusunun öncekilerden daha kapsamlı bir güçle yürüttüğü işgal girişiminin 'içerde' politik gündemin alt-üst edildiği bir döneme denk getirildiğine dikkat çeken siyasal çevreler, bu yolla olası 'iç' tepkilerin önceden devre dışı bırakılmak istendiğini vurguluyorlar. Güney Kürt önderliklerinin ulusal birlik ruhundan uzak tutumlarının da TC'nin işini kolaylaştırdığını kaydeden sözkonusu çevreler, işgalin İsrail-Türkiye stratejik askeri işbirliği anlaşmasından sonra gündeme gelmesine de işaret ediyorlar ve bu durumun ortadoğu kapsamında yeni senaryoları akla getirdiğini vurguluyorlar.

Bölgede kurtlar sofrası mı açıldı?

Bir çok diplomatik gözlemci, "PKK etkisini kırmak" açıklamasının gerçeği tam yanıtmadığını; olsa olsa TC'nin bunu bir tür "yan yarar" sayabileceğini ifade ederken, gerçek niyetin Güney Kürdistan üzerinde daha geniş bir politik nüfuz sağlamak çabası olduğunu kaydediyor. Ancak politik senaryolar bundan ibaret değil. Gelişmeleri "ABD-İsrail-Türkiye ittifakı" çerçevesinde değerlendirenler de oldukça fazla. Buna göre ABD, TC vasıtasıyla Güney'de politik etkiyi arttırırken, asıl hedef olarak da İran'ı gözlüyor. Bu senaryoyu dile getirenler, halen süren işgal girişiminde İsrail askeri teknolojisinin kullanıldığına da dikkat çekiyorlar. Öncekilerin aksine, Irak, Suriye ve İran ordu birliklerinin sınırlarında 'tedbirler' almaya; yığınak yapmaya başladıklarını kaydeden sözkonusu çevreler, bu 'tedbir'leri, üç ülkenin bölgeyi daha kapsamlı etkileyecek ABD planlarını hissetmelerine bağlıyor.

Bu senaryoya göre ABD, Türk ordusu vasıtasıyla İran'a gözdağı veriyor. Aynı senaryo, bir müddet sonra "kaçan teröristler İran sınırına yöneliyor" bahanesiyle Türk-İran ilişkilerinin gerginleşmesi ihtimalini dile getiriyor ve bu noktadan ABD'nin İran'a yönelik yeni girişimlerini öngörüyor.

KDP'nin bu plana teslim olduğunu ifade eden sözkonusu çevreler, Türk Dışişleri'nin "bizi KDP çağırdı" açıklamasının KDP yetkililerince halen yalanlanmadığını hatırlatıyorlar. Öte yandan, işgalden bir kaç gün önce KDP yetkilisi Sami Abdurrahman'ın Silopi'de Türk askeri yetkilileriyle görüştüğü de dile getirilen bilgiler arasında. Gözlemciler, YNK güçlerinin tutumunu ise "sessizlikle gelişmeleri izleme" biçiminde özetliyorlar.

Özetle bölgenin yeni bir tehdit ve santaj girdabına sokulduğu ve Türk ordu birliklerinin bu girdapta bir tür "joker" işlevi gördüğü vurgulanıyor.

Türk medyası yine hazırlıda

İşgal girişimiyle birlikte Türk askeri güçleriyle PKK gerillaları arasında yer yer yoğun çatışmaların yaşandığı bildirilirken, bu çatışmaların seyrine ilişkin sağlıklı haber alınamıyor. Ancak gözlemciler, 'harekat'la birlikte Türk medyasında yer alan çatışma bilançolarına ilişkin 'haber'lerin tümüyle masa başında uydurulduğu izlenimi verdiğini ifade ediyorlar ve Türk ordu birliklerinin kayıplarının özellikle gizlendiğini vurguluyorlar. En son Türk basınında yer alması gizlenemeyen "helikopter kaybı"nın yerel tanıklara rağmen "teknik arıza"ya bağlanabilmesi, Türk medyasının "görülmemiş sübjektivizmi"ne örnek olarak veriliyor.

Edinilen bilgilere göre Türk ordu birliklerinin, kamplarına yönelik hava bombardımanı karşısında daha çok "alan değiştirme"ye yönelen PKK güçleri, zırhlı tank saldırılarına karşı da Katyuşa roketleriyle yanıt veriyor.

Çatışmaların asıl olarak Zaxo'da başlayan ve İran sınırına kadar uzanan, Türk ordu birliklerinin konumlandığı bölgede yoğunlaştığı bildirilirken, zaman zaman bu "geçici güvenlik bölgesi"nin güneyinde de yoğun çatışmalar yaşandığı kaydediliyor.

İşgale uluslararası tepki

Türk ordusunun Güneş Kürdistan'ı işgal harekatına ilk uluslararası tepki, işgalin başladığı gün bitmiş olan 'Ankara zirvesi'ne katılmış olan İngiltere'den geldi. Ankara'daki İngiliz heyeti, İngiliz Dışişleri Bakanlığı'nın harekata ilişkin sert açıklamasını katılımcılara dağıttı. Açıklamada "Kürt sorununun askeri önlemlerle çözümlenmesi mümkün değil" denilmesi yeni İngiliz yönetiminin izleyeceği politika açısından "önemli" bulunurken, İkinci Dünya Savaşı'ndan itibaren ABD politikalarının onaycısı İngiltere'nin bundan böyle "daha Avrupa merkezli bir politika" izleyeceğinin de ilk işareti olarak yorumlandı.

İşgal harekatına bir başka sert tepki de Arap Birliği'nden geldi. Arap Birliği, operasyon hakkında "İç sorunları çözmek için başka bir ülkenin topraklarına operasyon düzenlemek, bölgenin güvenliği açısından ağır sonuçlara yol açabilir" açıklamasında bulundu.

Irak'ın Ankara Büyükelçisi El-Tikriti ise Türkiye'nin,başlattığı sınırötesi operasyonu "kabul edilemez bulduklarını ve kınadıklarını" belirterek, Ankara'dan bölgedeki askerlerini "derhal çekmesini" istediklerini belirtti.

Ortadoğu ülke yönetimlerinin 'harekat'a tepkilerinde, "Türklerin Musul'a dönük emelleri" endişesinin de ağır bastığı gözlemlendi.

ABD ise, 'harekat'a ihtiyatlı tavır koydu. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Nicholas Burns, geçtiğimiz haftaki brifingi sırasında, "Türkiye'nin, PKK'ya karşı Kuzey Irak'ta düzenlediği operasyondan bilgimiz var" itirafında bulunuren, özlerinin devamını "bu tür operasyonların kapsamı ve zaman açısından dar ve kısa tutulması gerektiğine inanıyoruz. Bu operasyonun da böyle olmasını ve Türk birliklerinin Kuzey Irak'tan kısa sürede çekilmesini bekliyoruz" şeklinde getirdi. Avrupa Birliği dönem Başkanlığı yapan Hollanda da "Türkiye'nin giriştiği operasyondan sınırları bakımından kaygı duyduklarını ve bir an önce operasyona son vermeleri gerektiğini" belirtti

Fransa Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Jacques Rummelhardt ise "Fransa, Türkiye'nin sınırötesi operasyonundan endişe duymaktadır. Kuzey Irak bölgesi oldukça hassas bir bölgedir" dedi.

PYSK'dan basın açıklaması

Türk ordu birlikleri, aylardan beri yaptıkları hazırlıklardan sonra 14 Mayıs 1997 günü Güney Kürdistan'a havadan ve karadan "sınır ötesi" operasyonlarından birini daha başlattı. Bu operasyona 70 bin asker ve 10 bin köy korucusu katılıyor. Artık sayısını bile unuttuğumuz bu operasyonların Kürt Ulusal Hareketini ortadan kaldırmaya ve mücadeleyi dumura uğratmaya yönelik bu çabası da hüsranla bitecektir. Güney Kürdistan dağları saldırgan Türk ordusuna geçit vermeyecek ve ona mezar olacaktır.

Saldırgan Türk ordusunun bu operasyonuna karşı çıkmak ve onu mahkum etmek, şüphesiz tüm Kürdistanlı yurtsever ve devrimcilerin en temel görevleri arasında yer almalıdır. "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" tutumu, son derece yanlış ve hatalı bir politikadır. Kürdistan dağlarında katledilmek istenenler, Kürt yurtseverleridir.

Böylesi günlerde aramızdaki ilişkileri güçlendirerek ve çelişkileri bir yana iterek, ortak davamız için ortak düşmana karşı sesimizi yükseltmeli, birbirimizin yardımına ve desteğine koşmalıyız.

Bu tutum, yanlışları ve hatalı politikaları görmemezlikten gelmemize yol açmaz ve açmamalıdır. Kürt yurstever güçleri olarak, düşmanın saldırgan politikasına karşı mutlaka sesimizi yükseltmeliyiz ve düşman saldırılarına maruz kalan kardeşlerimizle birlik içerisinde olmalıyız.

Aynı zamanda uluslararası kurum ve kuruluşları'da, Türk ordusunun bu saldırgan tutumuna karşı tavır almaya, Türk ordusunun askeri operasyonlarını uluslararası platformlarda kınamaya ve teşhire davet ediyoruz. Kürt halkının gerçek dostları ancak böylesi dar günlerde belli olur.

Türk ordusu Güney Kürdistan'ın topraklarına saldırarak yıkma; yakma hareketine giriştiğinden öncelikle IKDP ve YNK'nın bu saldırıya karşı seslerini bekliyoruz. Saldırı sadece PKK'ye karşı değil, aynı zamanda Güney Kürdistan'daki halka ve kazanımlara da yöneliktir. IKDP ve YNK'nin Türk ordusuna karşı sessiz tavırları düşmana cesaret verecek bir tutumdur. Güney Kürdistan'daki bu iki gücün izleyecekleri politika düşmanın Güney Kürdistan topraklarında uzun veya kısa süreli kalacağının ölçüsü olacaktır. Beklentimiz bu iki siyasi gücün TC'nin işgaline karşı tutum takınmalarıdır.

Aynı hasasiyeti ve sorumluğu PKK'nin de göstermesi şart ve gereklidir. PKK Türk askeri güçlerinin saldırılarına zemin hazırlanacak her türlü davranıştan kendini alıkoymalıdır. PKK başta IKDP ve YNK olmak üzere Güney Kürdistan'daki tüm ulusal güçlerle diyalog ve işbirliği içinde olmalıdır. Düşmana koz vermek bizim görevimiz olmamalıdır.

Her ne kadar Güney Kürdistan'daki kazanımlardan çok şey kaybedilmiş önemli mevziler yitirilmişse de, oradaki kazanımları yeniden canlandırmak, hükümeti ve parlementoyu işlerliğe sokmak için henüz vakit vardır.Yeterki bu konuda herkes üzerine düşen sorumluluk bilinci ile hareket edebilsin.

Çağrımız ve beklentimiz odur ki; dört parçadaki Kürt ulusal hareketi düşmanı hüsrana uğratacak, dostlarımızı ve halkımızı sevindirecek adımlar atsın. Kendi aramızdaki dağınıklığı, koordinasyonsuzluğu sona erdirecek birliklerin adımlarını atalım. Halkımıza umut veren yeni mücadele ufuklarını açalım. Parti olarak bu doğrultuda üstümüze düşeni yerine getireceğimizi belirtiyoruz...

PYSK
Merkez Komitesi,
15 Mayıs 1997

'İşgal ve teslimiyete dur diyelim'

Kürdistanlı Örgütler Platformu Türk ordusunun Güney Kürdistan işgalini kınadı. Platformun yaptığı açıklamada şu görüşler dile getirildi.

"sömürgeci Türk devleti, Kürdistan halkına karşı düşmanca tutumunu bir kez daha sergileyerek, 14 Mayıs 1997 tarihinde tank, top ve helikopter desteğinde 70 binden fazla asker ve korucusuyla Güney Kürdistan'a yönelik yeni bir işgal hareketi başlattı.

Bu işgal bölge üzerinde egemenliğini geliştirmek isteyen emperyalist güçlerin bir planı dahilinde geliştirmektedir. KDP de bu planın parçası haline getirilmek istenmektedir. Bu saldırı iddia edildiği gibi sadece bir örgüte karşı değil, bir bütün olarak Kürdistan halkına karşı geliştirilmiştir ve özgürlük istemini kanla bastırmayı hedeflemektedir. Bunun için bu işgale karşı olmak, onu boşa çıkarmak, her Kürdistanlının olduğu gibi, devrimciyim diyen herkesin de görevidir. Ayrıca işgale davet sunan siyasi güçler, halkımızın iradesine karşı davranışlardan ve binlerce şehidin kanı pahasına kazanılmış değerleri peşkeş çekmekten vazgeçmelidir.

Tüm halkımızı, nerede olursa olsun, bu işgale karşı topyekün direnmeye, güçlerini birleştirmeye çağırıyoruz.

Uluslararası kurum ve kuruluşları, dünya devletlerini, demokratik kitle örgütleri, siyasal güçleri ve dünya kamuoyunu; uluslararası hukuku hiçe sayan, Kürt halkının yaşam hakkı ve özgürlük mücadelesine karşı geliştirilen bu saldırıyı kınamaya ve Türk devletine baskı uygulamaya çağırıyoruz. tüm dünya devletlerin, işgalci yüzünü saklama gereği duymayan Türk devletiyle ilişkilerini gözden geçirmeye davet ediyoruz" deniliyor.

KÜRT-KAV'ın hukuk savaşı sürüyor

İSTANBUL /KÜRT-KAV Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine, Ankara Bölge İdari Mahkemesi'nde dava açtı. Kürt Kültür ve Araştırma Vakfı'nın, İstanbul'da Kürtçe dil kursu açma istemi, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından reddedilmişti. Bunun üzerine Vakıf başkanı Yılmaz Çamlıbel 12. 05. 1997 günü Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne, verilen kararın iptali için dava açtı.

Dava dilekçesinde, Türkiye'de onlarca yabancı dille kurs açıldığı belirtilerek, milyonlarca vatandaşın konuştuğu Kürtçe dil kursunun yasaklanmasının siyasi amaçla yapıldığı belirtiliyor. Bu davranışın hem Türkiye'nin iç hukukuna, hem de altına imza attığı uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu belirtilerek, idari işlemin duruşma yapılarak iptaline karar verilmesi istenmektedir.

İstenen iznin verilmemesine rağmen, 26 Nisan 1997 günü açılan kurs hala devam etmektedir. Vakıf başkanı Yılmaz Çamlıbel'in bu konudaki görüşleri özetle şöyle:

"Beyoğlu 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin onayladığı Vakıf senedimize göre böyle bir kurs açmaya hakkımız vardır. İdaremizin izin istememizin sebebi, kursun Milli Eğitim Bakanlığı'nın standartlarına göre yönetmek ve kursiyerlere sertifika vermektir. Yoksa kurs açmak için izin istememize gerek yoktur. Bu yüzden kursumuz devam ediyor. Ve bu yasal bir davranıştır."

Gerek İstanbul Terörle Mücadele şubesi ve gerekse İstanbul Milli eğitim Müdürlüğü elemanlarına da aynı şeyi söylediğini ifade eden Çamlıbel, bu gelişmelelr yüzünden bazı kursiyerlerin kursa katılmaktan vazgeçtiklerini belirtti.

PROGRAMM

Künstler
* Şivan PERWER
* Yılmaz ÇELİK
* Nûzan
* Ali BİÇER (Dichter)
* Muzaffer ORUÇOĞLU (Dichter)

Musikgruppen
* Metin - Kemal KAHRAMAN and Band
* Dîmokrat TEHA and Band
* Koma Sor
* Koma Niştiman

Redner
* PYSK - Vertreter
* Samstagsmütter
* Bakannte Parsönlichkeiten

PYSK 1 Yaşında!

PYSK'nın Rolü ve Önemi Üzerine Düzenlenen Panellere katılalım!

YER : Gronaustr. 44
44145 DORTMUND
TARİH : 24. 05. 1997
SAAT : 13.00

YER : C.2/ 16-18
Haus der Jugend MANHEIM
TARİH : 25. 05. 1997
SAAT : 13.00

YER : RosenheimerPlatz s 1. s 8 Parisetstr. 781667
MÜNCHEN
TARİH: 24. 05. 1997
SAAT : 13.00

YER : Internatiole Kulturu und Solidaritatverein Regensburg c. V Kreuzgasse 17
REGENSBURG
TARİH : 25. 05. 1997
SAAT : 13.00

YER : Kurdistan Zentrum Drenster str. 8 Hinterhof 4-S 1
BERLİN
TARİH : 01. 06.1997
SAAT : 13.00

YER : Pavillon listermeile 4 Kultur und Kominikationzentrum 301161
HANNOVER
TARİH : 31. 05. 1997
SAAT : 13.00

PÎROZKIRINA 1 SALÎYA PYSK BIMBAREKKERDENA SERÎYA

PROGRAM

Açılış
Dîmokrat TEHA ve Gurubu
Ali BİÇER (Şair)
Muzaffer ORUÇOĞLU (Şair- Yazar)
PYSK Temsilcisi
Koma Sor
Metin - Kemal KAHRAMAN ve Gurubu
Koma Niştiman (Folklor)
Yılmaz ÇELİK
Nûzan
Şivan PERWER

TARİH : 14. 06. 1997
SAAT : 17.00 h
YER : KONGRESSHALLE
Berliner Platz 2 35390 GIESSEN

PYSK
ALMANYA KOMİTESİ

nû Roj

Nûjen Basın Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Adına İmtiyaz Sahibi: Alper Aslan
Yazışleri Müdürü : Mahide Mutlu
Hukuk Müşaviri: İbrahim İnce
Kültür ve Toplum-Yaşam: Nesimi Aday
Yönetim Yeri: İstiklal Caddesi Terkos Çıkmazı Karaaslan Apt Kat: 1 No: 112 Beyoğlu-İSTANBUL
Telefon: (0212) 244 59 64- Fax: (0212) 244 59 71
Modem: (0212) 245 08 78
Diyarbakır Bürosu: Şair Sırrı Hanım Sok. Maruf Apt. Kat:1 Ofis- Diyarbakır
Tel- Fax: (412) 228 39 65
Mersin Bürosu:Çankaya Cd. 111. Sk. Zehra Dinç İşhanı K. 2 D. 204 Tel-Fax:(0324) 231 25 72
İzmir Bürosu: 859. Sok. Saray İşhanı Kat: 2 No: 3 / 203 B. Blok Konak- İZMİR
Tel-Fax: (232) 445 46 50

Adana Bürosu: Cemal Gürsel Cad. Vakıf İşhanı Kat: 4 No: 407 ADANA
Tel-fax : (322) 352 05 20
Yurtdışı Temsilcilikleri:
İsviçre : Nûrêxan Case'Postale- 5518 1211- GENEVE-11 İSVİÇRE
Tel-Fax: 41/ 22- 34 85 126
Almanya: Kasım Aras
Tel-fax: 0049 23 23 13 304
Hollanda : Ferhat Amedî
Tel-Fax : 0031 263 23 26 95
Norveç: Fırat Doğan
Normannsgt 21 4014 Stavanger
Tel-Fax: 0047 51 62 62 15
İsveç : Selim Murat Box 70 31 16407 KISTA/SWEDEN
Tel-Fax: (00) 46-8-760 34 74

İngiltere :
Tel-Fax: (00) 44-181 533 21 17
Fransa : H. Yanakçı
2. Rue Richer 2 eme Etage Bureu 1175009 PARİS
Tel: 0033 (1) 44 83 98 48 Fax: 0033 (1) 42 47 16 86
Yunanistan : Brûsk EWR
Post Box:31592-10035/Athens
Tel/Fax: (00) 301 330 41 47 Tel: (00) 309 346 36 98
Rusya: Rojen ADAR
Tel / Fax: 00 70 95 917 0597
Kanada: Cengiz Karaçeper
377 a Fontanie Av. Vaniere on KIL 6 X 9 OTTOWA
Baskı: *ONUR Matbaa ve Kağıtçılık*

Roj
Wochenzeitung für Nachrichten und Kommantare
Verantwortlicher Redakteur:
H. İbrahim AKYOL
Gronaustr. 44, D-44145 Dortmund
Tel:0049 231-838392
Fax:0049 231-839119
Bankverbindung;
Stdtsparkasse Dortmund
Konto-Nr: 931000152 (BLZ:44050199)

Üç nar, bir çocuk ve ölümün sesi

Hasan BİLDİRİCİ

Bitlis Baykan arasındaki elli kilometrelik asfalt bozuğu yol, esrarlı bir sükunetin hüküm sürdüğü zümrüt yeşili vadilerden, doruklardan birbiri üzerine bindiği derin yarlardan ve seyrek ağaç kümelerinin serpiştiği sert yamaçlardan siyah bir yılan gibi kıvrılarak ilerler. Elli kilometrelik yolun tek kilometresi düz değildir abartısız. Yamaçları, dizleri tutmayan yaşlı bir insanın sıkıntısıyla tırmanan yolun aşağılardan köpüklü bir dere akar; berrak, saçını başını yola yola, bir sızılı uğultu tutturarak derinden... Bitlis'i öperek gelen ve Kürt yurduna ait bütün sır ve acıların tanıklığıyla süzülen derenin karşı yamaçlarına kurulu bulunan köylerin sükuneti ne zamandır bozulmuştur; burada eskisinden boştur toprak, tütün tarlalarına su taşıyan nasırlı eller yitirmiştir dinginliğini, sabah çiğine ait pırıltılı su damlacıklarını berrak teninde taşıyan bostanlar yerinde lanetli bir ağırlık, eskinin yüklü asmaları üzerinde karanlık bir pusu hükmünü sürdürmektedir. Güllü entarileriyle o tarladan o tarlaya savrulan kadınların iç huzurları yitmiştir; vaktinden önce çöken sıska hayvanlar otladıkları yerlerde huzursuzca tepinirken, bakımsız suratları kavruk çocuklar bir gün sonrasının dehşetiyle ürpermektedirler. Hiç ölmeyecekmiş gibi hayata asılı emekçi eller ölümü tatmıştır her şeyden önce. Ölüm bu derede, son zamanların alışılmış görüntülerindendir. Hainler ve yeşil bereliler hayatı pusuya düşürmüşlerdir burada. Kahırla yırtınan dere, inanılmaz derecede yalnız ve öfkelidir.

Bu derenin, yol üstünde bir kaç çeşmesi vardı bir zamanlar. Yolcuların durup serin sularından tattığı ve su içinde çatlayan buz soğukluğundaki karpuz ve kavunlardan alıp yollarına devam ettikleri güzel bir kaç yol üstü çeşmesi. Burada Reşit isminde nar satan bir çocuk tanımıştım vaktiyle. Derenin öteki yamacında kurulu bulunan köy bahçelerinden topladığı kan kırmızısı iri narları, kavun, karpuz satan köylülerin yanıbaşına yığan ve bunları gelip geçen yolculara satan on yaşlarındaki bu çocuğu, derenin esrarlı yalnızlığıyla kıyaslardım ne zaman görsem. Kırmızı bir gömlek bulunurdu üzerinde hep. Bol gelen kemersiz pantolonunun belini beyaz bir bezle sıkmış olurdu. Güneşte aşırı kalmış olmaktan mı, yoksa gerçekten doğuştan gelen bir özellikle mi, rüzgarlarda savrulan saçları bakır rengine çalardı çocuğun. Çocuk, köyünün rengindeydi; akıp giden derenin; suyun üzerine eğilen salkım söğütlerin ferahlatıcı soluğunun ve pırıltılı gökyüzünün...

Ondan ancak bir kaç yaş büyüktüm o vakitler. Kamyonuyla şehirler arası yük taşıyan babamla gidip gelirken tanımıştım çocuğu. Ağır yük altında inleyerek ilerleyen kamyon, çeşmeye yakın rampayı tırmanır tırmanmaz uzak çeşme başında bir kızıllık arardım. Ne güzel ki, çocuk orada olurdu hep; ilk bakışta göze çarpmadığı zamanlar, ya çeşme arkasından, ya dere kenarındaki salkım söğütlerin serin soluğundan, ya da yamaçlardaki keskin kaya aralıklarından süzülerek yaklaşmakta olan araç önüne fırlardı. Avuçlarında kocaman narlar ve uzak gülümseyişiyle o, bitmez tükenmez ıssız yollardaki sıkıntı ve özlemlerime yansıyan arkadaşça bir sıcaklıktı. Uzak yollardan gelen özlemli yolculuğumuz, vatana ait en önemli sıcaklığı Reşit'te bulurdu. Babamın durup durmamaktaki bir anlık tereddütü, çocuğa üç nar karşılığı vereceği bir kaç liradan kaynaklanmıyordu kesinlikle. Ağır borç altındayken uyku için dahi mola vermeyen babamdan, sırf benim gönlümü hoş tutmak için mola vermesini beklemek insafsızlıktı. Fakat dururdu her seferinde; kamyondan inmeden, benim bir soluk koşup çocuğun avcuna parayı sıkıştırarak narlarla dönmemi yolun ortasında sabırla beklermek ve salatalığı çeşme başında, Reşit'le birlikte yemeyi düşünüyorduk. Önümüzdeki rampayı aştığımızda çeşme başında bir kaç kişilik bir kargaşa görür gibi olduk. Mola vermiş araç çevresindeki insanların ordan oraya koşuştuğu kavgalı bir kargaşa.. Çeşmeye vardığımızda Reşit, çıktığı yamaçtaki kayalıklardan aşağıdaki üç şoföre iri kaya parçaları yuvarlıyordu. Sırtlarını karosör arkasına vererek yamaca doğru ufak taşlar fırlatan şoförlere Kürtçe ağır küfürler savruyordu. Bizi görünce kaya parçası yuvarlama işine ara verdi Reşit. Kayalığın en sivri noktasına oturdu ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. Uzak şehirlere ait plakalar taşıyan kamyon sürücüleriyle Reşit arasındaki kavganın nar yüzünden çıktığı, meyvelerin ortalığa saçılmış olmasından belliydi. Az çok Kürtçe bilen babamın Reşit'ten öğrendiği kadarıyla, şoförler, çok az bir para karşılığı narların tümünü alıp gitmek istemişler ve bunu yaparken, hileyle karşılık zorbalığa başvurmuşlardı. Kamyon şoförlerinin yüzleri sap sarıydı. Ufak bir çocuğun onları sarsmış olması tuhafıma gitti. Şoförlerden biri:

di.

Yaz boyu ancak üç beş kez denk geldiğimiz çocukla aramızda sohbetsiz bir dostluk oluşmuştu. O Türkçe bilmiyordu, ben Kürtçe.. Eksik kullandığımız kelimeler birbirimizi anlatmaktan uzaktı. Üç yaz sürdü bu böyle. İsminin çok sonraları Reşit olduğunu öğrendiğim çocuğun son iki görüntüsünü hiç bir zaman unutamam. Sondan bir önceki rastlantıydı galiba: Gecenin son karanlığında çıkmıştık Diyarbakır'dan. Bitlis Baykan arasındaki yolun başlangıcına geldiğimizde vakit öğlene yaklaşmıştı. Temmuz güneşini tepeden yiyen dere sıcaktan kavruluyordu. Bir yol üstü kasabasından aldığımız domates, peynir, ek-

"Parasını fazlasıyla veririz," dedi. "Kocaman kayalar yuvarlıyor yola. Bunlardan bir tanesinin hareket halindeki kamyona çarptığını düşünsenize!"

Şoförlerden diğerinin derdi daha başkaydı: O'na göre bu topraklar vahşiliği yaşıyordu hala ve bir kaç nar için bu kadar problem çıkaran çocuğun büyükleri, bu derede hiç yerine öldürmekten dahi çekinmezlerdi!

Biz Reşit'le aynı toprağın insanıydık ve on yıllara yayılan bir kaç talihsiz olayın dışında bu yol üzerinde herhangi bir olay olmamıştı. Büyük şehirlerdeki olayların çokluğuyla kıyaslandığında, dere yamaçlarındaki dingin sükunet ve suyun akarken ki ışıltısı, bu toprakları bilenler için vazgeçilmez bir huzur kaynağıydı. Yol üstü lokantaları tıklım tıklımdı bu yüzden. Doğallığın ve misafir perverliğin sade dilini, bir şeylere göz dikmiş olmak bozabilirdi sadece. Babam, dili döndükçe bunu anlattı yabancı şoförlere ve bir çocuğun bir kaç narına göz dikip, buna karşı gelişen tepkiyi vahşilik olarak nitelemenin insafsızlık olduğunu söyledi. Narların karşılığı olan parayı şoförlerin gönül rızasıyla verip yola koyulmalırından sonra kayalıktan aşağı inen Reşit'in iç hıçkırığı hala dinmemişti. Kirli avcuna sıkıştırdığımız kağıt yirmiliği, üstüne bol gelen pantolonunun cebine yerleştirirken mırıldandığı Kürtçe kelimeleri anlayamadık. Çeşme önündeki beton seki üzerine serdiğimiz sofraya elini sürmedi. Bir an önce kaçıp gitmek istiyordu sanki; aşağılara, dere yatağına, bir kaç narına göz dikmiş olanlara gösterdiği tepkiyi kimsenin bilmediği su üstündeki salkım söğüt dalları arasına...

Reşit'i en son bu olaydan yaklaşık bir ay sonra gördüm. Yaz geçip gidiyordu yavaş yavaş. Dere yamaçlarındaki otlar güzün soldurucu soluğuyla buluşmuştu. Başka bir şehirde başlayacak olan liseli yıllarımın ilkine dönük yolculuğum otobüsleydi bu kez. Otobüs, çeşmeye uzanan rampanın başlangıcına varır vurmaz orta sıralardaki koltuktan kalkarak, ön tarafa geldim ve şoförün yadırgayan bakışlarına tıkalmadan, rampa sonundaki uzaklığa diktim gözlerimi. Reşit oradaydı; aynı kırmızı gömlek, aynı belirsiz bekleyiş ve avcundaki kan kırmızısı narlarla araç yolu gözlüyordu. O anda, çocukluk ve ilk gençlik karışımı aklımla şöyle bir şey düşündüm: Otobüs dursa ve herkes bir nar alsa, Reşit'in bir aylık parası çıkardı. Ancak otobüs durmazdı ve ben böyle bir şeyi kimseden isteyemezdim. Reşit'in yol üstü yalnızlığını gözlerime kazıyıp, buğulanmış kirpiklerle orta sıradaki yerime geçtim oturdum...

Tam onbeş yıl sonra bir gün aynı yollarla geri döndüğümde, Reşit çeşme başında aynı çocukluğuyla beklemiyordu kuşkusuz. Fakat yol üstünde başka çocuklar da yoktu. Karşı yamaçtaki köy yitirmişti insanını. Nar bahçeleri bozkır dikenlerine boğulmuş, kuruyan üzüm bağları çoktan yitirmişti altın pırıltısını. Hırçın ve yalnızdı dere. Yol üstündeki çeşme çoktan yıkılmıştı. Her tarafa askeri araç, topraktan aldığı mertliği yitirmiş ölüm koruculari ve az çok muhalif kimlikleri benzersiz ölümlere götürecek kimlik kontrolleri vardı. Bitlis Baykan arasındaki eşsiz doğallıkla ölüm kol geziyordu şimdi ve Reşit'in umudu bu ölümcül karmaşa içinde kimbilir hangi noktalara savrulmuştu.

Altı Nokta ve Körlere Mutluluk Derneklerinden

İnsanca ve onurlu yaşam için girişime çağrı

HABER MERKEZİ / Basına açıklamalarda bulunan Altı Nokta Körler Derneği ve Körlere Mutluluk Derneği yaptıkları ortak basın açıklamasında özetle; Ülke nüfusunun %14'lük gibi azımsanamaz bir kesitini oluşturmalarına karşın, gerek sorunlarını anlama, sahiplenme ve bu temelde çözüm seçenekleri üretme anlamında, gerek bu noktadan hareketle örgütlü bir tarzda, kamuoyuna duyarlılık yaratma anlamında esaslı bir girişim geliştiremeyen özürlüler, lokal ve dönemsel tepkilerle onurlu, üretken eşit ve özgür olarak günlük yaşama, kent yaşamına ve toplumsal yaşama katılımlarının önündeki engelleri aşamamaktadırlar.

"Bir su kabarcığının tüm evreni çağrıştırması gibi özürlülerin konumu ve toplumun özürlülere yaklaşımı, toplumsal ahlakın biçimlenişinde eğemen kültürün işlevini somutlamaktadır", diyen çağrı, "sorunun tüm detaylarıyla tartışılması, etkin, yaygın ve sürekli bir aktivite başlatılması amacıyla ayrımsız tüm sanatçı, aydın, yazar, bilimadamı ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerini, ortak eylem, ortak üretim için biraraya gelmelerini ummaktadır," sözleriyle son buluyor.

Bu arada, Altı Nokta Körler Derneği İstanbul Şubesi'nin müşterek katılımıyla ve Bakırköy Belediyesi'nin desteğiyle 10-16 Mayıs sakatlar haftası dolayısıyla planlanan etkinlik, özürlüler adına yapılan konuşmalara tahammülsüzlüğü nedeniyle Bakırköy Belediyesi'nin sabotajına uğramıştır.

Özgürlük Meydanı'nda toplanan kitleye kürsüden seslenmek isteyen Altı Nokta Körler Derneği İstanbul Şubesi Genel Sekreteri Mahmut Keçeci'nin konuşmasına izin verilmemiş, ses cihazları toplanarak alanı terk etmişlerdir.

Bunun üzerine özürlüler bir araya toplanarak, yapamadıkları bu konuşmaya tepki olarak sloganlar eşliğinde, alkışlı protesto ve basın açıklamalarıyla karşılık vermişlerdir. Alanda "Yaşasın örgütlü mücadelemiz", "Onurlu bir yaşam özürlünün hakkıdır" "Görevde, fırsatta, hakta eşitlik", "Çalaşma hakkımız söke söke alırız", "İşportacılar burada belediyeciler nerede", sloganları haykırılarak halka mesaj verilerek alan terkedildi.

Körlerle Mutluluk Derneği'nin bir başka basın açıklamasında da "1475 sayılı iş yasasının 25. maddesindeki %2'lik kontenjana uymayan işverene verilen 500.000 TL para cezası, ücretli ve serbest olarak çalışan özürlülerle ilgili vergi muaafiyetinin düzenlenmesi, özgürlüler daire başkanlığı bütçesinin genel bütçeden pay alması gibi konularda Bakanlar kurulunun kanun hükmünde kararname yayımlama yetkisi yoktur. Dolayısıyla yayımlanması halinde kanun hükmünde kararnamenin özürlüler alanında güllük, gülüstanlık bir ortam yaratmayacağı bir gerçektir deniliyor. Altı Nokta Körler Derneği bir diğer bakın açıklamasıyla 9 Mayıs 1991 tarihinde gerçekleştirdikleri parlamento işgalini kutluyorlar.

Kısa... kısa... kısa...kı

GAP'a botanik bahçesi

TEMA vakfı ve GAP'ta, 250 dönüm alanda botanik bahçesi ouşturulacak. Bahçede, su atında kaıp yok oan bitki türleri ie dünyanın çeşiti ülkelerinde getirilecek bitkiler yetiştirilip, bögeye adaptasyonu sağlanacak. Botanik bahçesi, Tema'nın GAP'ta yürüteceği yedi projeden biri.

İstanbul'un doğusu

Adları göçer ya da göç mağduru. İstanbul'a Diyarbakır'dan, Mardin'den, Batman'dan, Hakkari'den, Şırnak'tan geldiler. Köyler, mezralar boşatılırken yanlarına sadece giyeceklerini alarak büyük kentlere göç ettiler. Adana, Mersin, Diyarbakır, İstanbul ve daha birçok kentin varoşlarına yerleştiler. Çoğunluğunu kadın ve çocuklar oluşturuyor. Göçerlerin yerleşmeleri öyle bildiğiniz gibi ev bark edinme şeklinde değil. Sarıyer-Kilyos yolu üzerindeki ormanlık arazinin içinde bir kaç tahtanın üzerine naylon geçirilerek yapılan barakalarda yaşıyorlar. Bazıları derme-çatma barakalarda yaşarken bazıları ise henüz tamamlanmamış. İnşaatların kapıları, pencereleri henüz takılmamış. Göçzedeler dükkandan bozma evlerde, sağlıksız koşullarda yaşam mücadelesi veriyor.

Hasankeyf'e kavuşmanın takvimi

GAP kapsamında yapılması planlanan Ilısu Barajı ve hidroelektrik santralı nedeniyle su altında kalacak Hasankeyf'in tümüyle olmasa bile gün ışığına çıkarılması için dokuz yıl kaldı. Çevresinde çok sayıda mağara kalıntıları bulunan Hasankeyf'ten günümüze kalan en önemli yapıtlar Artuklular dönemine ait. Dicle üzerindeki Hasankeyf köprüsü ise yok olmak üzere.

100 milyon ECU

Adana Valisi Oğuz kağan Köksal, yirmi bir mahalleyi kapsayacak ve kentin topyekün kalkınmasını sağlayacak-Güneydoğu'dan göçün rehabilitasyonu ve Güney Adana Dinamik Kalkınma Projesi'nin (GADKAP) çalışmalarına başladığı açıklandı. GADKAP projesinde Avrupa birliğinden yüz milyon ECU kredi sağlanması ve çalışmaların, 1-1.5 ay içinde tamamlanması planlanıyor.

Gönülsüz bir gezginin adressiz mektupları

A. İBRAHİM

Belki bir düelloda acı bir şey vardır
Ölüm korkusundan da;
Dün en güvendiğin adam
Karşı tarafın şahididir
Ve daha acıdır
Ölümden de ölüm korku
sundan

Yazmışsın ki İstanbul yorgunu bir adamın sözleri sana İstanbul'u yaşatır olmuş. Sözleri sıcakmış. Denizin kıyısında bir Ortaköy'deymişsin. On beş yıl önce bıraktıkların oradaymış sanki. Isınıvermiş için. Anlaşılan yıllar yılı üşümüşsün. Kır çiçeklerine sarılman da bundanmış. Neylersin ki elma çiçeklerin donmuş. Kar boğumu güneşli günler yaşamışsın. Duymuşum ki belirsiz mevsimleri süpürrmüşsün kapı önlerinde ve çok gürültü yaptığın için kovulmuşsun evinden.

Sen ki bir göçebesin izleri silinmiş adamlara anlatabilir misin onlarca yılın buluşmasını? Onlarca yılın anısını biriktirdiğin bu evde saat onikiden sonra şarap içilmesi gerektiğini anlatabilir misin? Ya sevdalar uğruna yenildiğimizi, her vurgunda inadına yaşamak, her vurgunda çıldırasıya, gemini umutlara yelkenlediğini anlatabilir misin? Onlar mülteci bakışlarını taşıyabilirler mi...

Sana İstanbul sıcağı düşler yaşattığımı yazmışsın. Kirlenmiş bir İstanbul sıcağı yaşatamazdım. Onlar İstanbul sıcağı değildi elbet. Bir şehir eşkıyasının İstanbul'dan çaldığı saklı sözlerdi onlar. Kirlenmesinler diye en mahrem yerimde sakladım. Gecenin geç bir saatinde gizlice sana yazmak için. İşte bu yüzden bu şehrin hükmüne karşı çıktım diye bu şehre eşkıya oldum.

Sözümüzün hükmü kalmamıştır. Yüzümüz silinir. Kristal bir cam gibi kırılır gönülsüz aynalarda. Bu şehir alışık değil artık eşkıyalara. Dün yaşadıklarımız, başımızı güvenle dayadığımız omuzlar bir bir bükülüyor artık. Dostlarımızın, yoldaşlarımızın elleri sıcak değil. Gözleri bir nehir gibi akmıyor güzel günlere. Bildiri okur gibi konuşuyor bildirilere inanmıyorlar. Jargonları pek değişmedi, kendilerine karşılık bulamadılar imla klavuzlarında. Gözlerine yüreklerini ve tarihlerini katarak kendileriyle zina (*) işliyorlar. Yüreklerindeki içtenliği çaylarına katarak demlemiyorlar artık. İşte bu yüzden sevgili A. SU huzurlarını, mışıl mışıl uykularını kaçırdığımız için eşkıyaları sevmiyorlar.

Seksenli yılların tadı kalmış, o yılların sıcaklığı var hala ellerinde. Senin İstanbul'un yok artık, senin İstanbul'un üşüyor. Bu şehrinle birlikte her şey biraz daha kirleniyor.

Daha çocuktum o yıllarda. Diyalektik materyalizm'i ezbere bildiğim, Ulusların Kaderini tartışabildiğim ama bu teorilerin ne işe yaradığını bilmediğim yıllardı. Düşünsel kalıplarla çatıştığım, söylemekten korkarak gizli gizli hep birilerine aşık olduğum günlerdi. Köyümüzün dağlarının arkasını merak ettiğim yıllarda evimize sık sık seksenli yılların adamları gelirdi. Son paralarını bir silaha, söylemekten korktukları aşklarını geceye, yatıran adamların içinde büyüdüm. Sigara bulamazdık o zamanlar... çay her evde bulunmazdı. Onlar bir şekliyle yaratırlardı. Geceye düşmüş sözleriyle güzel günlerin umuduna çıkma kurgusunu konuşurlardı. Birbirleri için her şeyi göze alırlardı. Çayların da, içilen sigaraların da, söylenen sözlerin de kendince bir tadı vardı. O zamanlar ne söylediklerini anlayamazdım ama güzel şeyler konuştuklarını bilirdim.

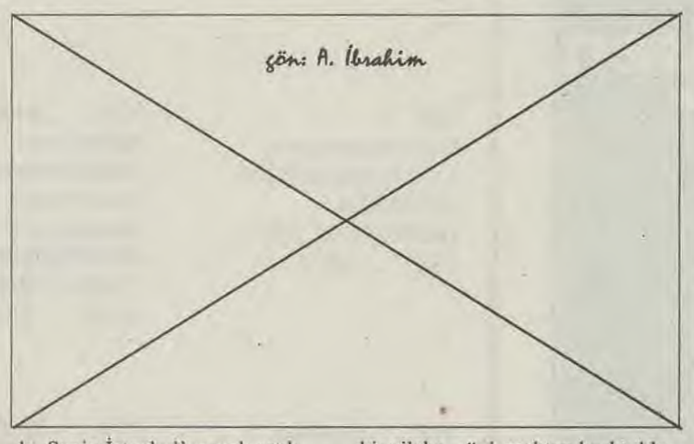

Sonra biz de büyüdük, onların yaşadıklarına benzer şeyleri biz de yaşadık. Gün geldi seksenli yıllar bir şiir dizesi olarak kaldı bende...İçilen çayların boğusu kaldı/ O kerpiç odalarda...

İçilen çayların boğusu kaldı segili A. SU. "Sonra o güzel insanlar o güzel atlara binip gittiler " Senin de yazdığın gibi oysa gidenin ben olmasını isterdim. Gidemedik. Bu şehre hüküm ya da bu şehrin hükmü bize kaldı.

Bugün Yeni Yüzyıl gazetesinde öldürülen bir gencin aykırılıklarına ilişkin değerlendirmeler yapılmış. Richard Bach' ın Martı'sını olayın kahramanına benzeterek " Leşle beslenen Martılardan, sürünün kuralına uygun rollerinden bahsediliyor, sürünün kuralına uymayanlar yok ediliyor. Sürüden ayrılanlar ise kendi oluyor ya da kendi sınırlarının ötesine geçebiliyor." Bu benzetmeler ne kadar da sürecimize denk düşüyor. Görülen o ki seksenden sonraki adamlar da, seksenin adamları da ne sürü olabildiler ne de sürüden ayrılmış özgünlükler kazanabildiler.

İşte sevgili A.SU onbeşmilyonluk bir şehirde, yirmibirinci yüzyılda düşünceyi ya da kendi düşüncesinin sınırlarını ölümü pahasına zorlayan Sokrat, Kiliseye boyun eğen bir Galile değilde dünyanın dönüşünde direten bir Galile olmak istiyorum. Ahmet Altan'ın söylemiyle sevmek adına, güzel olanı yaşamak adına tarihin hep yenileni olmak istiyorum.

Sanırım Hakkari imgesi de bu yüzden gelişti bende. Her şeyi pazarlıksız yaşayan, dahası zinasız yaşayan bir iz olarak kalsın istiyorum. İşte bu yüzden sevgili A. SU herkesin bir Hakkari'si olsun isterdim. Haliç'in kıyısında Haliç'in sularında aklanan aşklara inat, herkesin sığınacağı bir Hakkari'si olsun isterdim.

Yorgunsun biliyorum. Yılların işçiliği var çizgilerinde. Saçlarının her tutamı bir anıyı dağıtır rüzgarlara. Saçlarının her beyazını da saklaman bundandır herhal.

Yaşlı bedenim bu heycanları kaldıramıyor, yoruldum artık demişsin. Yorulmakve yenilmek için sevmiyor muyuz? Tarih hep yenilen kahramanlarla dolu değil mi? Tarih hiç bir zaman giyotini çeken cellatları yazmadı. Bu yüzden sevmeye ve yenilmeye devam edelim.

Mektubunu yazdığın gün kır çiçekleri toplamaya gideceğini yazmışsın ve eklemişsin "ama bu defa senin için" demişsin. Hepimiz için topla, buna gerçekten, ihtiyacımız var.

Bu mektubu sana yazdım. Eskiden de hep birilerine yazardım. Yazdıklarımı postahaneye götürmek yerine, bir dosya arasında unuturdum. Yazdığım için de sahibine göndermiş kabul ederdim. Bu mektubun içinde herkes var. Bu mektup hepimize ve bu yüzden sanırım adressiz.

Seni sevgiyle öpüyorum.

** Toplum terminolojisinde kadın erkek ilişkilerinde yasal olmama durumu etik olarak suç sayılmaktadır. Yazıda kullandığım zina işlemek bireyin sahip çıktığı ve yarattığı değerleri deforme ederek bir yandan kültürün ya da yaşam biçiminin savunusunu yapmak, öte yandan hayatın gerçek pratiğinde kendisiyle/değerleriyle çelişen kişilik çözülmesi, yabancılaşmayı çağrıştırmak anlamında kullanılmıştır.*